

UNIVERZITET SINGIDUNUM

**Departman za
postdiplomske studije**

MASTER RAD

**Troškovni i finansijski aspekti obračuna zarada i
naknada zarada**

Mentor:
Prof. dr Milovan Stanišić

Kandidat:
Slađana Dikić
Br.indeksa 400116/2011

Beograd, 2013.godine

Sadržaj

Uvod	4
Problem istraživanja.....	4
Polazište predmeta istraživanja.....	4
Ciljevi istraživanja.....	4
Hipoteze istraživanja.....	5
Metode istraživanja.....	5
 I Šta čini zaradu prema Zakonu o radu i Opštem kolektivnom ugovoru	6
I 1. Zarada za obavljani rad i vreme provedeno na radu	6
I 1.1 Osnovna zarada	6
I 1.2 Zarada za radni učinak	7
I 1.3 Uvećana zarada	7
I 2. Zarada po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade i bonusi)	8
I 2.1 Druga primanja zaposlenih koja čine zaradu	8
 II Obaveze i troškovi za zarade i naknade zarada – sprovođenje knjiženja i trenutak nastajanja obaveze.....	9
II 1. Opšti pojmovi sa uopštenim primerima knjiženja	9
II 2. Obračun poreza i doprinosa na zarade zaposlenih	12
II 2.1. Stope poreza i doprinosa na zarade zaposlenih.....	12
II 2.2 Osnovice za obračun poreza i doprinosa	13
II 2.3 Obaveza uplate doprinosa bez isplate zarade.....	15
II 2.4. Kumulativni obračun doprinosa na zarade i naknade zarada.....	18
II 2.5. Obaveza vođenja evidencije zarade i naknade zarade	18
II 2.6. Uplata i usmeravanje poreza i doprinosa	19
II 2.7. Poreske prijave na zarade i njihovo dostavljanje.....	19
II 2.8. Primeri obračuna poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u zemlji, popunjenih poreskih prijava i knjiženja.....	20
 III Zarade zaposlenih kao faktor finansijskog izveštaja.....	25
III 3.1 Troškovni aspekti : grupa 520 – Troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi sa konkretnim primerima knjiženja	25
III 3.2. Račun 520 - Troškovi zarada i naknada zarada (bruto).....	27
III 3.3. Račun 521 – Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	31
III 3.4 Račun 522 – Troškovi naknada po ugovoru o delu	31
III 3.5. Račun 524 – Troškovi naknada po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima	34
III 3.6. Račun 525 – Troškovi naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovor	39
III 3.7. Račun 529 – Ostali lični rashodi i naknade	41

IV Marketinški pristup zaradama sa stanovišta motivacije zaposlenih i ostvarenja privrednog rasta	46
IV 4. 1. Novac kao motivator.....	46
IV 4. 2. Povezanost ostvarenog nacionalnog dohotka sa kvalitativnim skokovima ekonomskog razvoja	47
IV 4.3. Obim i struktura spoljne trgovine	50
IV 4.4. Ključni psihološki procesi	51
IV 4.4.1. Percepcija.....	51
V Složenost odluke o visini zarade	53
V 1. Ključne teorije zarade	53
V 2. Brojnost faktora koji utiču na odluku o visini zarada	56
V 3. Politike određivanja visine zarada u svetlu maksimiziranja profita.....	58
VI Povezanost finansijskog i računovodstvenog aspekta zarada kroz postavke MRS-19	65
VII Troškovi radne snage kao jedna od finansijskih informacija za menadžment	69
VIII Korektivne akcije politike oporezivanja zarada u Republici	75
IX STUDIJA SLUČAJA.....	77
IX.1. Zadatak studije slučaja.....	77
IX 2. Podaci o subjektu	78
IX 3. Obračun zarada.....	80
IX 4. Rekapitulacija obračuna	112
IX 5. Obrasci poreskih prijava.....	117
IX 5.1. PP OPJ – za zaposlene i specifikacija.....	118
PP OD – za zaposlene	118
IX 5.2. PP OPJ – za osnivača i specifikacija	125
PP OD – osnivača	125
IX 5.3. PPODJ – za porodilju	133
Zaključak.....	139
Literatura	141

Uvod

Najveći značaj u razvoju društva ima ljudski rad, tj. proizvodnja, odnosno, ekonomija. Suština čovekovog bića, tajna njegovog izdvajanja iz sveta prirode leži u njegovoj svrsishodnoj radnoj i proizvodnoj delatnosti kojom prerađuje i prilagođava svet svojim potrebama. Utičući na prirodu izvan sebe, čovek istovremeno menja i vlastitu prirodu, razvija svoju društvenost i svoje znanje. Da bi ljudi opstali moraju da proizvode, a da bi proizvodili moraju da se udružuju, da stupaju u međusobne odnose i veze. Proizvodnja tako postaje baza društva. Tržište postaje društveni prostor, uređen na osnovu pravila koje donosi i priznaje zajednica, polje u kom se vrti razmena dobara uspostavljanjem ponude i potražnje, i to uglavnom putem novca i obrazovanjem jedinstvenih cena. A iza kulisa tog velikog društvenog sistema stoje proizvođač i kupac, oba sa jednim zajedničkim pojmom, koji zaokružuje celinu priče: zarada.

❖ Problem istraživanja

Zarada kao motivator ili demotivator, opšti pokretač društvenih zbivanja, neodvojiv je deo vrednosne kulture. Fenomen, može se tako reći, zarade - jer iznad nečeg na izgled veoma jednostavnog postavlja svoje kompleksne i vekovne teorije, kao i brojne praktične probleme koji su izgledali različito u društvenom sistemu, kao i praktična ekonomska ustrojstva, a iznad svega svoju ekonomsku opravdanost zarada nalazi u uspostavljanju tržišta rada koji će postati vremenom kao i svako drugo tržište – sa zakonima koji u njemu vladaju. Pored ovoga, problem istraživanja ovog rada je i sam sistem nagrađivanja, tj. referentni okvir u kome se vrši vrednovanje rada. Nagrađivanje, kao takvo, unosi red u ljudsko delovanje i usmerava ka poželjnim ciljevima.¹

❖ Polazište predmeta istraživanja

Tema rada obuhvata istraživanje troškovnih aspekata zarada, njihovo računovodstveno prikazivanje i njihov položaj prikazan kroz troškove iskazane u bilansu uspeha i obaveze iskazane kroz bilans stanja.² Finansijski aspekti obračuna zarada kroz priču teoretičara pa sve do krajnjih praktičara kao što su izvršni rukovodioci koji ključne informacije crpe iz statistika koje sprovodi upravljačko računovodstvo, polazište su sa koga možemo u boljem svetlu sagledati datu problematiku.

¹ Prof. dr Milan I. Miljević: Metodologija naučnog rada, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Pale 2007. godine, str. 120

² Prof. dr Milan I. Miljević: Metodologija naučnog rada, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Pale 2007. godine, str. 133

❖ Ciljevi istraživanja

Naučni cilj ovoga rada jeste naučni opis svih elemenata troškovnih aspekata zarada i naknada zarada zaposlenih, uključujući poslodavce, zaposlene kao i organizaciju u celini sve do društveno – ekonomskog uređenja kao podloge na kojoj će pomenuti akteri sprovesti svoje zahteve.

Društveni cilj jeste ukazati preduzećima, pogotovu preduzećima u razvoju, odnosno malim i srednjim preduzećima na značaj relevantnog planiranja obima troškova koje mogu prouzrokovati zarade zaposlenih,³ kao i na aspekte koje oni proizvode u računovodstveno - finansijskom delu preduzeća.

❖ Hipoteze istraživanja

U procesu istraživanja pošlo se sa opštom hipotezom: finansijski aspekt zarada višestruko je okarakterisan veličinama kao što su društvene postave sistema, zakoni, kao i interesi svih strana uključenih u ovaj proces.

Posebne hipoteze rada su polazne teorije koje su se vremenom iskristalisale, a naročito neoklasična teorija, koja je dala ključne odrednice sadašnjih istraživanja problema zarada, kao i svih aktuelnih dešavanja na tržištima rada. Takođe to su i:

- minimalna zarada, zakonom propisna, kao osnovna determinanta,
- međunarodni i nacionalni računovodstveni standardi su uslov za prikaz i obračun zarada,
- položaj preduzeća je determinanta za određivanje visine zarada kao i broja zaposlenih.

Obračun zarade višestruko je determinisan veličinama koje preduzeće kao subjekt dovode pred mnogobrojne društvene grupe – vlasnike, menadžment, zaposlene, poreske i računovodstveno – revizorske organe dok svaka od grupa ima svoje vlastite interese koje treba ispoštovati.⁴

❖ Metode istraživanja

Sa obzirom na specifičnost predmeta istraživanja, ciljeve i složenost hipoteza, korišćene su sve potrebne metode koje će rezultatima zadovoljiti osnovne metodološke zahteve – objektivnost, pouzdanost i sistematičnost.

Primenjene su :

- osnovne analitičke i sintetičke metode : analiza, sinteza, apstrakcija, konkretizacija, specijalizacija, generalizacija, dedukcija ,
- opšte naučne metode: hipotetičko-deduktivna, statistička, komparativna metoda
- metode prikupljanja primarne i sekundarne građe potrebne za istinitost istraživanja, tj. prikupljanje relevantnih podataka.

³ Prof. dr Milan I. Miljević: Metodologija naučnog rada, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Pale 2007. godine, str. 159

⁴ Prof. dr Milan I. Miljević: Metodologija naučnog rada, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Pale 2007. godine, str. 190

I Šta čini zaradu prema Zakonu o radu i Opštem kolektivnom ugovoru

Prema članu 104. Zakona o radu, zaposleni ima pravo na odgovarajuću zaradu, koja se utvrđuje u skladu sa Zakonom, opštim aktom i ugovorom o radu. Pod pojmom zarada podrazumeva se bruto zarada, tj. zarada koja u sebi sadrži porez i doprinose koji se plaćaju iz zarade, kako je to i propisano članom 105. stav 2. Zakona o radu.

Zaradu zaposlenih čini:

- zarada za obavljeni rad i vreme provedeno na radu
- zarada po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade, bonusi i slično)
- druga primanja u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu.

I 1. Zarada za obavljeni rad i vreme provedeno na radu

I prema Zakonu o radu član 106. i prema Opštem kolektivnom ugovoru zaradu zaposlenih za obavljeni rad i vreme provedeno na radu čine:

- osnovna zarada
- zarada za radni učinak i
- uvećana zarada.

I 1.1 Osnovna zarada

Prema članu 107. Zakona o radu, osnovnu zaradu utvrđujemo po osnovu:

- uslova potrebnih za rad na poslovima za koje je zaposleni zaključio ugovor o radu. Ovi uslovi, prema članu 24. Zakona o radu, utvrđuju se pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova, i
- vremena provedenog na radu.

Elementi za obračun i isplatu osnovne zarade utvrđuju se opštim aktom, kolektivnim ugovorom ili Pravilnikom o radu, odnosno ugovorom o radu kod poslodavca koji ne donese opšti akt.

Opšti kolektivni ugovor (u daljem tekstu: OKU) utvrđuje neke nove elemente za obračun osnovne zarade. OKU zahteva da se u kolektivnom ugovoru kod poslodavca utvrdi kategorija osnovne zarade za najjednostavniji posao. Takvu kategoriju ne sadrži Zakon o radu. Osnovnu zaradu za najjednostavniji posao trebalo bi utvrditi u iznosu većem od minimalne zarade.

Za ostale poslove, odnosno grupe poslova, osnovna zarada uvrđuje se množenjem osnovne zarade za najjednostavniji posao koeficijentom posla. Koeficijent posla utvrđuje se na osnovu složenosti, odgovornosti, uslova rada i potrebne stručne spreme za obavljanje odgovarajućeg posla.

Dakle, u kolektivnom ugovoru kod poslodavca osnovna zarada se definiše kao proizvod osnovne zarade za najjednostavniji posao i koeficijenta posla, dok se u ugovor o radu unosi iznos osnovne zarade bez elemenata za utvrđivanje tog iznosa.⁵

⁵ Privredni savetnik broj 10 i 11/ 2011, str. 9, pasus 4

I 1.2 Zarada za radni učinak

Zakonom o radu član 107. stav 2. propisano je da se radni učinak određuje na osnovu:

- kvaliteta i obima obavljenog posla i
- odnosa zaposlenog prema radnim obavezama.

Elementi za obračun i isplatu zarade po osnovu radnog učinka utvrđuju se opštim aktom. Ugovor o radu obavezno sadrži elemente za utvrđivanje radnog učinka. Zakon o radu se ne upušta u to kako će poslodavac utvrditi kvalitet i obim obavljenog posla već prepušta da se to uradi aktima poslodavca. To znači da se radni učinak može meriti:

- na osnovu normativa i standarda i
- na osnovu ocene kvaliteta i rezultata rada od strane poslodavca.

Prema OKU razrađuje se radni učinak prema obimu i kvalitetu obavljenog posla. Zahteva se od poslodavca da utvrdi normative i standarde rada i kriterijume i merila na osnovu kojih se meri radni učinak zaposlenog, polazeći od tehničko-tehnološke opremljenosti procesa rada i optimalnog korišćenja radnog vremena.

I 1.3 Uvećana zarada

Uvećana zarada daje se za rad u posebnim prilikama i uslovima. Pravo na uvećanu zaradu u visini koja je utvrđena opštim aktom ili ugovorom o radu, imaju zaposleni u slučajevima utvrđenim članom 108. Zakona o radu i to:

- 1) za rad na dan praznika koji je neradni dan – najmanje 110% od osnovice
- 2) za rad noću i rad u smenama, ako takav rad nije vrednovan pri utvrđivanju osnovne zarade – najmanje 26% od osnovice
- 3) za prekovremeni rad – najmanje 26% od osnovice
- 4) po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu (minuli rad) – 0.4% od osnovice.

Zakonom propisani procenti uvećanja zarade su najniži procenti koje je poslodavac dužan da primeni. Opštim aktom ili ugovorom o radu mogu se utvrditi procenti u većem iznosu.

Zakonom je, takođe, propisano da ako su se istovremeno stekli uslovi po više osnova, procenat uvećane zarade ne može biti niži od zbira procenata po svakom od osnova uvećanja. Na primer, zaposleni je na dan državnog praznika radio noću. Za sate noćnog rada na dan praznika zaposleni ima pravo na uvećanu zaradu najmanje 136% - 110% + 26% od osnovice.

Osnovicu za obračun uvećane zarade čini osnovna zarada.

Opštim aktom i ugovorom o radu mogu se utvrditi i drugi slučajevi u kojima zaposleni ima pravo na uvećanu zaradu.

I 2. Zarada po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade i bonusi)

Zakon o radu samo propisuje da se zarada zaposlenih, pored ostalog, sastoji i od zarade po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade, bonusi i sl.).

Zakon o radu dalje ne propisuje šta se smatra ovom zaradom, niti propisuje obavezu poslodavca da mora isplatiti zaradu po ovom osnovu. Prema tome, ostaje da se zarada po ovom osnovu uredi opštim aktima poslodavca, a ako se ne uredi, onda nema ni isplate ove zarade.

Ukoliko poslodavac ovo pitanje ne uredi svojim opštim aktom, neće biti ni isplate zarade po ovom osnovu.

Ovaj vid zarade je pogodan i za isplate zaposlenima iz očekivane dobiti.

I 2.1 Druga primanja zaposlenih koja čine zaradu

Prema članu 105. stav 3. Zakona o radu, zaradom se smatraju sva primanja iz radnog odnosa, osim naknada troškova zaposlenog u vezi sa radom iz člana 118. tačke 1.–4. i drugih primanja iz člana 119. i člana 120. tačka 1. ovog zakona.

Tako se ne smatraju zaradom sledeće naknade troškova:

- 1) za dolazak i odlazak sa rada u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju
- 2) za vreme provedeno na službenom putu u zemlji
- 3) za vreme provedeno na službenom putu u inostranstvu
- 4) smeštaja i ishrane za rad i boravak na terenu, ako poslodavac nije zaposlenom obezbedio smeštaj i ishranu bez naknade.

Zaradom se ne smatraju sledeća druga primanja:

- 1) otpremnina pri odlasku u penziju
- 2) naknada troškova pogrebnih usluga u slučaju smrti člana uže porodice
- 3) naknada štete zaposlenom zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja
- 4) poklon deci zaposlenog starosti do 15 godina života, za Božić i Novu godinu u vrednosti neoporezivog iznosa koji je predviđen zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana – do 7.237.00 rsd
- 5) premija za dobrovoljno dodatno penzijsko osiguranje do iznosa 4343.00 dinara
- 6) premija za kolektivno osiguranje od posledica nezgode
- 7) premija za kolektivno osiguranje za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija
- 8) jubilarna nagrada i
- 9) solidarna pomoć.

Imajući u vidu predhodno, sledeća druga primanja zaposlenih smatraju se zaradom:

- naknada za ishranu u toku rada (topli obrok)
- regres za korišćenje godišnjeg odmora
- terenski dodatak
- poklon deci zaposlenog, starosti do 15 godina preko neoporezivog iznosa i deci preko 15 godina
- naknada za odvojeni život
- korišćenje službenog automobila za potrebe zaposlenih u neposlovne svrhe, kao i pogodnosti po osnovu korišćenja stanova i stambenih zgrada

- sva druga primanja zaposlenih, u robi ili novcu, a koja nisu izuzeta iz zarade kao poklon za 8. mart i slično
- naknada za prevoz za dolazak i odlazak sa rada ako se isplaćuje preko cene prevozne karte u javnom saobraćaju
- naknade troškova smeštaja i ishrane na terenu ako ti troškovi nisu dokumentovani
- sve druge naknade troškova zaposlenima koje nisu izuzete iz zarade.

Pored predhodnog, zaradom se, u smislu Zakona o radu, smatraju i sve naknade zarada koje se isplaćuju na teret poslodavca:

- odsustvovanje sa rada u vreme državnih i verskih praznika koji su neradni dani
- za dane godišnjeg odmora
- za dane plaćenog odsustva
- za dane vojne vežbe
- za bolovanje do 30 dana na teret poslodavca
- za vreme prekida rada bez krivice zaposlenog
- zbog prekida rada po naredbi državnog organa i
- u drugim slučajevima kada poslodavac opštim aktom ili ugovorom o radu utvrdi pravo na naknadu zarade.

II Obaveze i troškovi za zarade i naknade zarada – sprovođenje knjiženja i trenutak nastajanja obaveze

II 1. Opšti pojmovi sa uopštenim primerima knjiženja

Zarade radnika služe za zadovoljenje ličnih potreba radnika, kao i za zadovoljenje zajedničkih i opšte društvenih potreba. Zajedničke i opšte društvene potrebe iz zarada podmiruju se iz poreza i doprinosa za zdravstveno osiguranje, penziono osiguranje, socijalnu zaštitu i zapošljavanje.

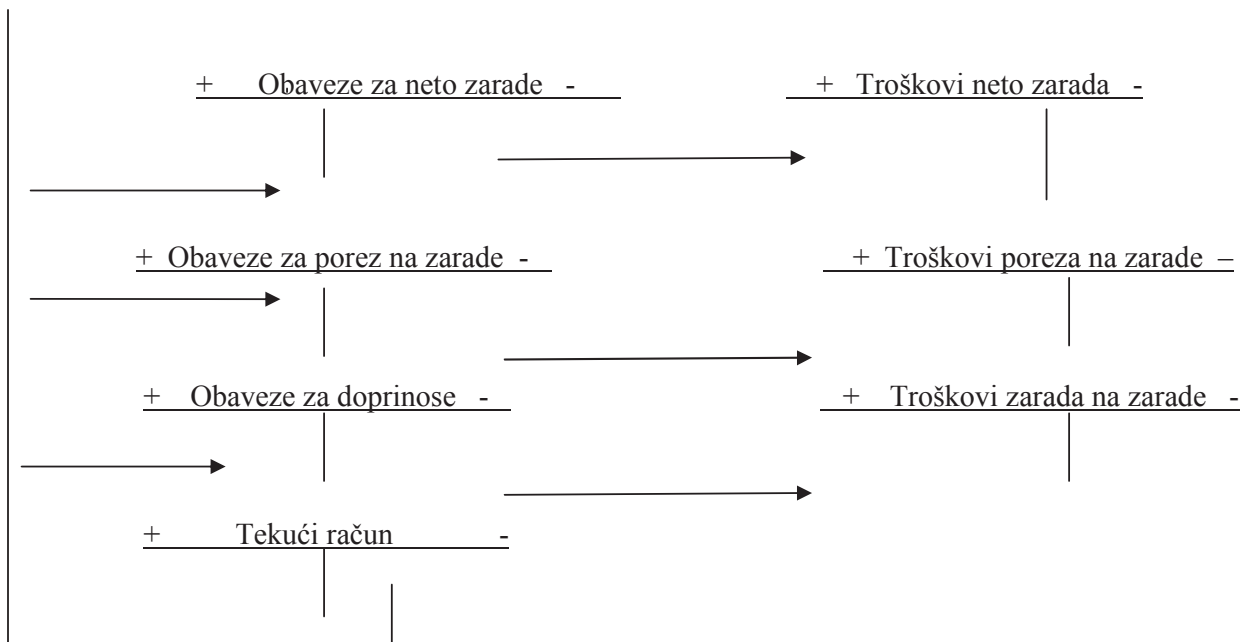
Zarade radnika, po pravilu, obračunavaju se u bruto iznosu posebno za svakog radnika, na osnovu odgovarajućih elemenata: radnog mesta, vremena provedenog na radu, učinka i slično. Porez se obračunava primenom propisanih, proporcionalnih ili progresivnih, stopa na bruto zaradu radnika. Kada se od bruto zarade radnika odbije porez i doprinosi na zarade dobija se neto zarada. Od neto zarade radnika odbijaju se obustave po sudskim i administrativnim zabranama i dobije neto iznos za isplatu radniku.

Kod neto zarade radnika treba razlikovati:

- redovne zarade, koje padaju na teret troškova i
- zarade iz rezultata tj. dobitka.

Obračun zarada radnika na teret troškova vrši se najčešće mesečno, a može i dva ili više puta u toku meseca. Obračunate zarade za svakog radnika unose se u spisak za isplatu zarada, koji treba da sadrži prezime i ime radnika, bruto zaradu, porez na zarade, doprinose na zarade, neto zaradu, obustave iz zarada, neto iznos za isplatu i kolonu za potpis. Isplata zarada vrši se sa tekućeg računa poslodavca i to istovremeno porez, doprinosi, obustave i neto iznosi koji se isplaćuju radnicima. Isplata neto zarade radnicima može da se vrši u gotovu preko blagajne preduzeća ili bezgotovinski preko tekućih računa. Na osnovu spiska za isplatu zarada ovlašćeno lice izdaje virmanske naloge za uplatu poreza, doprinosa i obustava iz zarada, kao i virmanski nalog za prenos iznosa koji se uplaćuje radnicima na tekuće račune, odnosno gotovinski ček za podizanje novca u slučaju kada se isplata zarade vrši u gotovu preko blagajne.

Knjiženje obračunatih zarada u glavnoj knjizi vrši se u neto iznosu na teret klase 5, konta troškovi neto zarade, troškovi poreza na zarade i troškovi doprinosa na zarade, a u korist klase 4, konta obaveze za neto zarade, obaveze poreza na zarade i obaveze doprinosa na zarade. Obustave iz zarada knjiže se na teret konta obaveze za neto zarade i u korist konta obaveze po obustavama iz zarada. Isplata zarada knjiži se na teret konta obaveze poreza na zarade, obaveze za doprinose na zarade, obaveze po obustavama iz zarada i obaveze za neto zarade ili blagajne, a u korist tekućeg računa.

Primer 1: Obračunate bruto zarade za januar iznose 1.000.000,00 dinara. Porez na zarade iznosi 10%, a doprinosi 30%. Sudske i administrativne zabrane iznose 50.000,00 dinara. Sprovesti potrebna knjiženja kroz glavnu knjigu.

1) Troškovi neto zarada 600.000

Obaveze za neto zarade 600.000

Obračunate neto zarade za januar

1a) Troškovi poreza na zarade 100.000

Obaveze poreza na zarade 100.000

Obračun poreza na zarade za januar

1b) Troškovi doprinosa na zarade 300.000

Obaveze za doprinose na zarade 300.000

Obračun doprinosa na zarade za januar

2) Obaveze za neto zarade 50.000

Obaveze po obustavama na zarade 50.000

Sudske i administrativne zabrane za januar

3) Obaveze za neto zarade 550.000

Obaveze poreza na zarade 100.000

Obaveze za doprinose na zarade 300.000

Obaveze po obustave 50.000

Tekući račun

1.000.000

Za isplatu zarada za januar

Zarade iz rezultata mogu da se utvrđuju odlukom organa upravljanja, pri raspodeli neto dobitka po periodičnim i godišnjem obračunu ili iz neraspoređenog dobitka ranijih godina. Obračunate zarade iz rezultata knjiže se na teret konta neto dobitak ili neraspoređeni dobitak u bruto iznosu i u korist konta obaveze za neto zarade i obaveze za doprinose na zarade. Isplata zarada iz rezultata knjiži se kao isplata mesečnih zarada, s tim što se ne vrši obustava po sudskim i administrativnim zabranama.

Primer 2: Organ upravljanja doneo je odluku da se iz neto dobiti po godišnjem obračunu raspodeli 500.000,00 dinara za zarade radnika. Porez na zarade radnika iznosi 10%, a doprinosi iz zarada 30%. Izvršiti isplatu zarada i sprovesti potrebna knjiženja kroz glavnu knjigu.

1) Neto dobitak	500.000	
Obaveze za neto zarade		300.000
Obaveze za poreze na zarade		50.000
Obaveze za doprinose na zarade		150.000
Zarade iz rezultata po godišnjem obračunu		
2) Obaveze za neto zarade	300.000	
Obaveze za poreze na zarade	50.000	
Obaveze za doprinose na zarade	150.000	
Tekući račun		500.000
Za isplatu zarada iz rezultata		

Naknade zarada isplaćuju se radnicima za vreme odsustvovanja sa posla zbog bolesti, godišnjeg odmora, vojne vežbe, trudničkog i porodijskog bolovanja i slično. Na ove naknade takodje se obračunavaju i plaćaju porezi i doprinosi.

Neke naknade padaju na teret preduzeća (bolovanja do 30 dana, godišnji odmori), a neke se refundiraju od zavoda za socijalno osiguranje (bolovanja preko 30 dana), vojske (vojna vežba), i drugih. Naknade zarada koje padaju na teret preduzeća, metodološki, knjiže se i kao redovne zarade. Obračunate naknade zarada koje se refundiraju knjiže se teret konta potraživanja za naknade zarada i u korist konta obaveze za neto naknade zarada, za poreze i doprinosa na zarade.

Primer 3: Obračunata bolovanja preko 30 dana iznose 30.000 dinara. Porez iznosi 10%, a doprinosi 30%. Zavod za socijalno osiguranje refundirao je 30.000 dinara. Izvršena je isplata bolovanja. Sprovesti potrebna knjiženja.

1) Potraživanja za naknade zarada	30.000	
Obaveze za neto naknade zarada		18.000
Obaveze za poreze na zarade		3.000
Obaveze za doprinose na zarade		9.000
Za obračunate naknade zarada		
2) Tekući račun	30.000	
Potraživanja za naknade zarada	30.000	
Za refundiranje naknada po izvodu		
3) Obaveze za neto naknade zarada	18.000	
Obaveze za poreze na zarade	3.000	
Obaveze za doprinose na zarade	9.000	
Tekući račun		30.000
Za isplatu naknada zarade		

Obračun zarada i naknada zarada vrši se u bruto iznosu. Primenom propisanih stopa na bruto zarade i naknade dobijaju se iznosi poreza i doprinosa iz zarade i naknada zarada. Odbijanjem poreza i doprinosa od bruto iznosa dobijaju se neto iznosi zarada i naknada zarada. Knjiženje obračunatih zarada i naknada zarada vrši se u neto iznosu na teret rashoda, klasa 5, tj. konta troškovi neto zarada, troškovi poreza na zarade i troškovi doprinosa na zarade, a u korist konta klase 4 obaveza za neto zarade, obaveza za poreze na zarade i obaveza na doprinose na zarade.

II 2. Obračun poreza i doprinosa na zarade zaposlenih

II 2.1. Stope poreza i doprinosa na zarade zaposlenih

Tabela 1

Redni Broj	Zaposlena lica	Porez na zarade	Doprinos na teret zaposlenog			Doprinos na teret poslodavca			Komore
			Pio	Zdravstveno	Nezaposlen	Pio	Zdravstveno	Nezaposlen	

A – Redovno zaposlena lica

1.	Redovno zaposlena lica	12%	11%	6,15%	0,75%	11%	6,15%	0,75%	Po stopama propisanim odlukama
----	------------------------	-----	-----	-------	-------	-----	-------	-------	--------------------------------

B - Lica koja ispunjavaju uslove za poreske olakšice za doprinose

2	Pripravnik koji je na dan zaključenja ugovora o radu mlađi od 30 godina i koji je kod NSZ prijavljen kao nezaposlen	12%	11%	6,15%	0,75%	0,00%	0,00%
3	Lice koje je na dan zaključenja ugovora o radu mlađe od 30 god. I kod NSZ (član 21 v stav.2 Zakona o porezu i člana 45-a stav 2 Zakona o doprinosima	12%	11%	6,15%	0,75%	0,00%	0,00%
4	Lice sa invaliditetom član 21 g. Zakona o porezu i član 45 b Zakona o doprinosima	12%	11%	6,15%	0,75%	0,00%	0,00%

Napomena uz tabelu 1.: Stope poreza od 12% koja je u tabeli data kao podvučena označava da se porez obračunava i obustavlja od bruto zarade, a da je poslodavac oslobođen obaveze da uplati tako obračunati porez.⁶

⁶ Priručnik o primeni kontnog okvira, Privredni savetnik Beograd, 2007. godine

II 2.2 Osnovice za obračun poreza i doprinosa

Osnovica za obračun poreza na zarade je iznos bruto zarade umanjen za novousklađeni iznos od 01. februara 2012.godine u iznosu 7822.00 rsd. Na sva primanja koja se, u smislu Zakona o radu, smatraju zaradom (uključujući i naknade zarada na teret poslodavca) osnovica poreza na zarade umanjuje se za propisani iznos. Pravilnikom o načinu i postupku obračunavanja poreza na zarade u slučaju umanjenja poreske osnovice (Službeni glasnik RS br.116/06) precizirano je da se poreska osnovica umanjuje i pri isplati naknada zarada na teret drugih isplatilaca (bolovanje na teret Zavoda, porodiljsko odsustvo), izuzev naknade invalidima rada II i III kategorije. Naknada koju ostvaruju lica koja obavljaju privremene i povremene poslove ne umanjuje poresku osnovicu za gore navedeni iznos. Imajući u vidu predhodno rečeno, kao i odredbe Pravilnika o umanjenju poreske osnovice, možemo zaključiti sledeće:

- zaposleni koji je zasnovao radni odnos sa punim radnim vremenom ima pravo na puno umanjenje osnovice kada je za ceo mesec primio zaradu u smislu Zakona o radu, uključujući i sve naknade zarada koje po Zakonu o radu čine zaradu

- zaposlenom koji je zasnovao radni odnos sa punim radnim vremenom, srazmerno umanjenje osnovice može se utvrditi samo u slučaju zasnivanja, mirovanja ili prestanka radnog odnosa u toku meseca, tj.samo u slučaju kada ne ostvaruje zaradu i naknade zarada za pun mesec tj. za pun fond radnih sati.

Srazmerno umanjenje poreske osnovice utvrđuje se srazmerno sa brojem časova za koje je zaposleni primio zaradu i naknadu zarade za određeni mesec, u odnosu na pun fond radnih časova za taj mesec, po sledećoj formuli:

$$\text{srazmerno umanjenje poreske osnovice} = \frac{7.822,00 \times (\text{časovi na radu} + \text{časovi naknada na teret poslodavca})}{\text{pun fond radnih časova}}$$

Časovi naknade na teret poslodavca su:

- časovi odsustvovanja za dane državnih i verskih praznika
- bolovanja do 30 dana
- časovi plaćenog odsustvovanja
- časovi godišnjeg odmora
- časovi prekida rada bez krivice zaposlenog
- časovi odsustvovanja zbog vojne vežbe i poziva državnih organa

Pun fond radnih časova utvrđuje se tako što se broj dana u mesecu umanji za dane vikenda i pomnoži brojem 8. Zaposleni koji je zasnovao radni odnos sa punim radnim vremenom a u istom mesecu ostvaruje zaradu i naknadu zarade na teret drugih isplatilaca, onda i za zaradu i naknadu zarade ima pravo na ukupno umanjenje poreske osnovice od 7.822.00 rsd. To znači da će se umanjenje od 7.822.00 rsd deliti na zaradu i naknadu zarade i to prema srazmeri časova za koje prima naknadu, odnosno zaradu za pun fond radnih časova u mesecu.

Tabela 2.

1	Ukupno umanjene poreske osnovice	7,822,00
2	Pun fond radnih časova	184
3	Broj radnih sati za koji se isplaćuje zarada	84
4	Procenat srazmere za zaradu (3/2)	45,65%
5	Broj sati za koje se isplaćuje naknada za bolovanja na teret zavoda	100
6	Procenat srazmere za naknadu (5/2)	54,35%
7	Iznos umanjenja poreske osnovice kod obračuna zarada (red.br. 1 x red br.4)	3570,74
8	Iznos umanjenja poreske osnovice kod obračuna naknada (red.br. 1 x red br. 6)	4251,26

Osnovicu za socijalne doprinose i na teret zaposlenog i na teret poslodavca čini isplaćena bruto zarada, odnosno najniža mesečna osnovica ako je bruto zarada niža od najniže mesečne osnovice, odnosno najviša mesečna osnovica ako je bruto zarada viša od najviše mesečne osnovice. Najnižu mesečnu osnovicu čini iznos od 35% prosečne mesečne zarade u Republici isplaćene u predhodnom kvartalu za koji su objavljeni podaci republičkog organa nadležnog za poslove statistike i primenjuje se od prvog u narednom mesecu po objavljivanju podatka. Najviša mesečna osnovica utvrđuje se u visini petostrukog iznosa prosečne mesečne zarade isplaćene po zaposlenom u Republici prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike. Najviša mesečna osnovica primenjuje se od prvog u narednom mesecu po objavljivanju podatka o prosečnoj mesečnoj zaradi isplaćenoj po zaposlenom u Republici.

Kada je period za koji se obračunava doprinos kraći od mesec dana, ostvarena zarada i naknada zarade, radi primene najniže propisane osnovice, ne porede se sa punom najnižom osnovicom, nego sa srazmernom najnižom osnovicom. Srazmerna najniža osnovica primenjuje se u sledećim slučajevima:

- radni odnos započeo ili prestao u toku meseca
- deo meseca zaposleni je radio, a za deo meseca prima naknadu zarade na teret drugih isplatilaca
- invalidi rada koji rade sa skraćenim radnim vremenom, tj. ako rade 50% radnog vremena, primenjuje se 50% najniže propisane osnovice.

Srazmerni odnos najniže mesečne osnovice utvrđuje se srazmerno broju dana , odnosno časova rada za koje se plaća doprinos u odnosu na broj dana u mesecu, odnosno mogući broj časova.

Kod rada sa nepunim radnim vremenom situacija je drugačija. Ako zaposleni sa nepunim radnim vremenom radi samo kod jednog poslodavca, doprinose obračunava najmanje na punu propisanu osnovicu. Ako radi kod dva ili više poslodavaca, kod svakog poslodavca utvrđuje srazmerni odnos najniže osnovice, s tim da ukupna osnovica kod svih poslodavaca ne može biti niža od najniže osnovice. Osnovice za obračun članarine privrednim komorama propisuju se odlukama tih komora. Po pravilu, osnovicu za obračun članarine čini bruto zarada zaposlenog bez umanjenja i olakšica. Propisano umanjenje osnovice poreza na zarade ne utiče na osnovicu za obračun članarine komorama.

II 2.3 Obaveza uplate doprinosa bez isplate zarade

Članom 51. Zakona o socijalnim doprinosima propisana je obaveza poslodavca da, ukoliko ne isplati zaradu do 30.-tog u tekućem mesecu za predhodni mesec, obračuna i uplati socijalne doprinose iz zarade i na zaradu najkasnije do tog roka. Osnovicu za obračun doprinosa bez isplate zarade čini najniža propisana mesečna osnovica. Prilikom obračuna i uplate doprinosa bez uplate zarade, poreskoj upravi se podnosi obrazac PP OD. Obrazac PP OPJ se ne podnosi jer nema isplate zarade i obračuna poreza na zarade.

Tabela 3.

Redni broj	Opis	Zaposleni AA	Zaposleni BB	Zaposleni VV	Ukupno
1	Najniža mesečna osnovica	17.571,00	17.571,00	17.571,00	52.713,00
2	Socijalni doprinosi iz zarada (red.br 1 x 17,9%)	3.145,21	3.145,21	3.145,21	9.435,63
	a. PIO (red.br 1 x 11,0%)	1.932,81	1.932,81	1.932,81	5.798,43
	b. Zdrastveno (red. br. 1 x 6,15%)	1.080,62	1.080,62	1.080,62	3.241,86
	v. nezaposlenost (red. br. 1 x ,75%)	131,78	131,78	131,78	395,34
3	Socijalni doprinosi iz zarada (red.br 1 x 17,9%)	3.145,21	3.145,21	3.145,21	9.435,63
	a. PIO (red.br 1 x 11,0%)	1.932,81	1.932,81	1.932,81	5.798,43
	b. Zdrastveno (red. br. 1 x 6,15%)	1.080,62	1.080,62	1.080,62	3.241,86
	v. nezaposlenost (red. br. 1 x ,75%)	131,78	131,78	131,78	395,34

Kad poslodavac vrši obračun i uplatu doprinosa bez isplate zarade na najnižu osnovicu doprinosa u poresku prijavu PP OD u delu I - Obračunate zarade/naknade, osnovice za obračun doprinosa i obračun doprinosa, unosi podatke na red.br.2-6 u koloni 4 i 6, s tim što se u koloni 2- Opis, na rednom broju 3- Osnovica za obračun doprinosa, dopisuju reči – bez isplate zarade. U delu III - Zarada za isplatu i doprinosi za uplatu, unose se podaci na red.broju 11-12 u koloni 4, tako što se prenose isti podaci sa odgovarajućih rednih brojeva iz dela I-Obračunate zarade /naknade, osnovice za obračun doprinosa i obračun doprinosa. U ovom delu, u koloni 8-Uplatni račun javnih prihoda, podaci se iskazuju na rednim brojevima na kojima su iskazani iznosi doprinosa za uplatu po vrstama doprinosa.

Dakle, u obrascu PP OD popunjavaju se samo I i III deo obrasca:

Tabela 4.

Redni broj	Opis	Oznaka za AOP	Ukupno	Obračun doprinosa			Uplatni račun javnih prihoda
				na naplaćenu zaradu/naknadu	na najniž u osnovicu	na najviš u osnovicu	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	OBRAČUNATE ZARADE / NAKNADE, OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA I OBRAČUN DOPRINOSA						
1.	Obračunate zarade / naknade	1					
2.	Broj zaposlenih / primalaca naknada	2	3		3		
2.1.	Zaposleni sa nepunim radnim vremenom (sadržani u red. br.2)	3					
2.2.	Zaposleni po članu 45. stav 2. Zakona (sadržani u red. Br.2)	4					
2.3.	Zaposleni po članu 45. stav 2. Zakona (sadržani u red. Br.2)	5					
3.	Osnovica za obračun doprinosa bez isplate zarade	6	52.713		52.713		
4.	Ukupni obračunati doprinosi (red.br.4.1.plus red. br. 4.2)	7	18.870		18.870		
4.1	Na teret zaposlenih/primalaca naknada (red.broj 4.1.1. do 4.1.3.)	8	9.435		9.435		
4.1.1	Za PIO	9	5.798		5.798		
4.1.2	Za zdravstveno osiguranje	10	3.242		3.242		
4.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	11	395		395		

Tabela 5.

Redni broj	Opis	Oznaka za AOP	Ukupno	Obračun doprinosa			Uplatni račun javnih prihoda
				na isplaćenu zaradu/naknadu	na najnižu osnovicu	na najvišu osnovicu	
1	2	3	4	5	6	7	8
4.2.	Na teret poslodavca (red.br. 4.2.1. do 4.2.3.)	12	9.435		9.435		
4.2.1.	Za PIO	13	5.798		5.798		
4.2.2.	Za zdravstveno osiguranje	14	3.242		3.242		
4.2.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	15	395		395		
5.	Broj zaposlenih za koje se plaća doprinos za staž osiguranja sa uvećanim trajanjem - beneficirani staž (sadržan u re.br.2)	16					
6.	Doprinos za PIO za beneficirani staž	17					
II	RANIJE ISPLAĆENI DEO ZARADE / NAKNADE I PLAĆE DOPRINOSI						
III	ZARADE ZA ISPLATU I DOPRINOSI ZA UPLATU						
10.	Zarade za isplatu (red.br.1 minus red.br. 7) veći od 0	29					
11.	Doprinosi za uplatu (red.br.4 minus red.br.8) veći od 0	30	18.870				
11.1.	Na teret zaposlenih/primalac naknade (red.br. 4.1. minus red.br.8.1.1.)	31	9.435				840-721111843-18
11.1.1.	Za PIO (red.br.4.1.1. minus red.br. 8.1.3.)	32	5.798				840-721121843-88
11.1.2.	Za zdravstveno osiguranje (red.br.4.2. minus red.br. 8.1.2.)	33	3.242				840-721131843-61
11.1.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red.br.4.1.3. minus red.br. 8.1.3.)	34	395				
11.2.	Na teret poslodavca (red.br.4.2. minus red.br. 8.2.2.)	35	9.435				840-721212843-46
11.2.1.	Za PIO (red.br.4.1.2. minus red.br. 8.2.1.)	36	5.798				840-721222843-19
11.2.2.	Za zdravstveno osiguranje osiguranje (red.br. 4.2.2. minus red.br. 8.2.2.)	37	3.242				840-721232843-89
11.2.3.	Za zdravstveno osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br.4.2.3. minus red. 8.2.3)	38	395				
12.	Doprinosi za uplatu - PIO za beneficirani staž (red.br. 6 minus red.br.9)	39					

II 2.4. Kumulativni obračun doprinosa na zarade i naknade zarada

Iako Zakonom o radu to nije striktno propisano, zarada se određuje i obračunava za mesec. Ona se može utvrditi i kao nedeljna zarada i isplaćivati nedeljno, ali se zbog potreba obračuna socijalnih doprinosa na zarade tj. primene najniže i najviše osnovice, mora obračunati za mesec. Dakle, ako se zarada isplaćuje u delovima, ti delovi moraju se akumulirati i mora se napraviti konačan obračun zarade za kalendarski mesec. Zbog toga je i poreska prijava PP OD napravljena tako da se na njoj vrši kumuliranje zarade za mesec.

Iako Zakon o radu pravi razliku između zarada i naknada zarada koje se isplaćuju na teret poslodavca, propisi o socijalnim doprinosima za potrebe obračuna socijalnih doprinosa ne prave tu razliku, tako da je mesečna osnovica za obračun socijalnih doprinosa koja se poredi sa najnižom i najvišom mesečnom osnovicom zbir zarade i naknade zarade isplaćene za mesec za koji se vrši obračun. Drugim rečima, mesečnom osnovicom za obračun socijalnih doprinosa smatra se zbir:

- zarade,
- naknade za vreme odsustvovanja sa rada na dan praznika koji je neradni dan,
- naknade za dane godišnjeg odmora,
- naknade za dane plaćenog odsustva u skladu sa članom 77. Zakona o radu,
- naknade za bolovanje do 30 dana,
- naknade za prekid rada bez krivice zaposlenog,
- naknade za dane vojne vežbe,
- naknade za odazivanje na poziv državnog organa.

Dakle, za zaposlene koji su u određenom mesecu ostvarili zaradu i neke od navedenih naknada zarade, poslodavac sastavlja jedan obrazac PP OD u kojem na rednom broju 1 iskazuje zbir zarada i pomenutih naknada zarada.

II 2.5. Obaveza vođenja evidencije zarade i naknade zarade

Prema članu 122. Zakona o radu poslodavac je dužan da vodi mesečnu evidenciju o zaradi i naknadi zarade. Zakonom je propisano da evidencija sadrži, za svakog zaposlenog, podatke o:

- zaradi,
- zaradi po odbitku poreza i doprinosa iz zarade, i
- odbitcima od zarade.

Po pravilu, evidencija o zaradama i naknadama zarada, zajedno sa obračunima, vodi se na računaru, gde se i vrši obračun. Međutim, Zakon nalaže da se vodi i papirna evidencija, jer se u istom članu propisuje da evidenciju overava direktor, odnosno preduzetnik ili zaposleni koga oni ovlaste. Evidenciju potpisuje zaposleni kome je izvršena isplata zarade, odnosno naknade zarade. U evidenciji o zaradama mora da bude naznačeno da li se zarada isplaćuje. Razlozi zbog kojih nije izvršena isplata zarade se dostavljaju zaposlenom uz obračun zarade.

II 2.6. Uplata i usmeravanje poreza i doprinosa

Porez na zarade usmerava se prema prebivalištu zaposlenog. Isto važi i za isplatioca na teritoriji grada koji ima više opština. Zbog toga se uz poresku prijavu PP OPJ podnosi i specifikacija. Doprinos za penzijsko i invalidsko i doprinos za nezaposlenost usmeravaju se prema opštini na kojoj je sedište poslodavca. Doprinos za zdravstveno osiguranje usmerava se prema opštinama na kojoj su matične filijale Zavoda, odnosno ispostave Zavoda u kojima su zaposleni prijavljeni na zdravstveno osiguranje. U kojoj ispostavi Zavoda će zaposleni biti prijavljen, zavisi od toga da li su sedište poslodavca i prebivalište zaposlenog na teritoriji iste matične filijale, zaposleni se prijavljuje u ispostavi prema sedištu poslodavca. Ukoliko je sedište poslodavca na teritoriji jedne matične filijale, a prebivalište zaposlenog na teritoriji druge, zaposleni se prijavljuje u ispostavi prema svom prebivalištu.

II 2.7. Poreske prijave na zarade i njihovo dostavljanje

Prilikom obračuna i isplate zarada popunjavaju se sledeće poreske prijave:

- za porez na zarade sastavlja se poreska prijava PP OPJ. Uz ovu poresku prijavu sastavlja se i Specifikacija na kojoj se prikazuje usmeravanje poreza na zarade prema opštinama na kojima zaposleni imaju prebivalište. Ove prijave sastavljaju se prilikom svake isplate zarade i nema njihovog kumuliranja;

- za socijalne doprinose sastavlja se poreska prijava PP OD. Ukoliko se zarada za jedan mesec isplaćuje u više delova, vrši se njihovo međusobno kumuliranje. Kumuliranje je neophodno zbog primene najniže i najviše mesečne osnovice za obračun doprinosa. Ako se zdravstveni doprinos usmerava na više opština, uz obazac PP OD treba dostaviti i Specifikaciju zdravstvenog doprinosa. Sastavljaju se posebne, odvojene poreske prijave PP OD za zarade zaposlenih, zarade osnivača, razliku zarada tj. plata izabranih, imenovanih i postavljenih lica, naknada za privremene i povremene poslove, naknada za privremene i povremene poslove preko zadruga.

Zbirne poreske prijave PP OD, PP OPJ, specifikacija zdravstvenog doprinosa i Specifikacija uz OPJ podnosi se poreskoj upravi jednom mesečno, i to u roku od 5 dana po isteku meseca, posebno za svaku isplatu izvršenu u predhodnom mesecu.

II 2.9. Primeri obračuna poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u zemlji, popunjenih poreskih prijava i knjiženja

Primer 4:

Za mesec april 2011.-te godine zaposlenima je isplaćena i obračunata sledeća zarada:

Tabela 6.

Redni broj	Opis	Zaposleni AA	Zaposleni BB	Zaposleni VV	Ukupno
	Bruto zarada	15.000,00	50.000,00	270.000,00	335.000,00
1	Najniža propisana osnovica	17.571,00	17.571,00	17.571,00	
2	Najviša propisana osnovica	246.970,00	246.970,00	246.970,00	
3	Osnovica za socijalne doprinose	17.571,00	50.000,00	246.970,00	314.541,00
4	Socijalni doprinosi na teret zaposlenog (red.br. 3 x 17,90%)	3.145,21	8.950,00	44.207,63	56.302,84
	a. PIO(red.br. 3 x 11,0%)	1.932,81	5.500,00	27.166,70	34.599,51
	b. zdravstveno (red.br.3 x 6,15%)	1.080,62	3.075,00	15.188,65	19.344,27
	v. nezaposlenost(red.br.3 x 0,75%)	131,78	375,00	1.852,28	2.359,06
5	Osnovica za porez na zarade (red.br. 1-7.310,00)	7.690,00	42.690,00	262.690,00	313.070,00
6	Porez na zarade (red.br. 5 x 12%)	922,80	5.122,80	31.522,80	37.568,40
7	Neto za isplatu (red. Br. 1 - red.br. 4-red.br.6)	10.931,99	35.927,20	192.269,57	241.128,76
8	Obustave iz zarada - administrativna zabrana		1.000,00		1.000,00
9	Neto za uplatu na tekući račun	6.000,00	20.000,00	100.000,00	126.000,00
10	Neto za isplatu u gotovom (7-8-9)	4.931,99	14.927,20	94.269,57	114.128,76
11	Socijalni doprinosi na teret zaposlenog (red.br. 3 x 17,90%)	3.145,21	8.950,00	44.207,63	56.302,84
	a. PIO(red.br. 3 x 11,0%)	1.932,81	5.500,00	27.166,70	34.599,51
	b. zdravstveno (red.br.3 x 6,15%)	1.080,62	3.075,00	15.188,65	19.344,27
	v. nezaposlenost(red.br.3 x 0,75%)	131,78	375,00	1.852,28	2.359,06
12	Članarina Privrednoj komori Srbije	28,50	95,00	513,00	636,50

Tabela 7. PPOD

Redn i broj	Opis	Oznak a za AOP	Ukupno	Obračun doprinosa			Uplatni račun javnih prihoda
				na isplaćenu zaradu/naknad u	na najnižu osnovicu	na najvišu osnovicu	
1	2	3	4	5	6	7	8
I	OBRAČUNATE ZARADE/NAKNADE, OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA I OBRAČUN DOPRINOSA						
1.	Obračunate zarade/naknade	01	100.000	100.000			
2.	Broj zaposlenih/primalaca naknade	02	2	2			
2.1.	Zaposleni sa nepunim rednim vremenom (sadržani u red.br.2)	03					
2.2	Zaposleni za koje se ostvaruje oslobodjenje od plaćanja doprinosa (sadržani u red.br.2.)	04	2	2			
2.2.1	Zaposleni po članu 45. stav 1.Zakona (sadržani u red.br.2)	05					
2.2.2.	Zaposleni po članu 45. stav 2.Zakona (sadržani u red.br.2)	06	1	1			
2.2.3.	Zaposleni po članu 45a. stav 1.Zakona (sadržani u red.br.2)	07					
2.2.4.	Zaposleni po članu 45a. stav 2.Zakona (sadržani u red.br.2)	08	1	1			
2.2.5.	Zaposleni po članu 45b. stav 2.Zakona (sadržani u red.br.2)	09					
3.	Osnovica za obračun doprinosa	10	100.000	100.000			
4.	Ukupno obračunati doprinosi (red.br. plus red.br. 4.2.)	11	19.690	19,690			
4.1.	Na teret zaposlenih/primalaca naknade (red br. 4.1.1. do 4.1.3)	12	17.900	17.900			
4.1.1.	Za PIO	13	11.000	11.000			
4.1.2.	Za zdravstveno osiguranje	14	6.150	6.150			
4.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	15	750	750			
4.2	Na teret poslodavca (red. Br. 4.2.1. do 4.2.3	16	1.790	1.790			
4.2.1.	Za PIO	17	1.100	1.100			
4.2.2.	Za zdravstveno osiguranje	18	615	615			
4.2.3.	Za osiguranje u slučaju nezaposlenosti	19	75	75			
5.	Broj zaposlenih za koje se plaća doprinos za staž osiguranja sa uvećanim trajanjem beneficiran radni staž (sadržan u red br.2)	20					
6.	Doprinos za PIO beneficirani radni staž	21					
II	RANIJE ISPLAĆENI DEO ZARADE/NAKNADE I PLAĆENI DOPRINOSI						
7.	Ranije isplaćeni deo zarade/ naknade	22					

Redni broj	Opis	Oznaka za AOP	Ukupno	Obračun doprinosa			Uplatni račun javnih prihoda
				na isplaćenu zaradu/naknadu	na najnižu osnovicu	na najvišu osnovicu	
1	2	3	4	5	6	7	8
8.	Ukupni plaćeni doprinosi (red.br.8.1. plus red.br.8.2.)	23					
8.1.	Na teret zaposlenih/primalaca naknada (red.br.8.1.1. do 8.1.3.)	24					
8.1.1.	Za PIO	25					
8.1.2.	Za zdravstveno osiguranje	26					
8.1.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	27					
8.2.	Na teret poslodavca (red.br.8.2.1. do 8.2.3.)	28					
8.2.1.	Za PIO	29					
8.2.2.	Za zdravstveno osiguranje	30					
8.2.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	31					
9.	Plaćeni doprinosi za PIO za beneficirani radni staž	32					
III	ZARADA ZA ISPLATU I DOPRINOSI ZA ISPLATU						
10.	Zarada za isplatu (red.br.4 minus red.br.8) veći od 0	33	100.00				
11.	Doprinosi za uplatu (red.br.4 minus red.br.8) veći od 0	34	19.690				
11.1	Na teret zaposlenih /primalaca naknade (red.br. 4.1.minus red.br. 8.1)	35	17.900				
11.1.1	Za PIO (red.br.4.1.1. minus red. br. 8.1.1.)	36	11.000				840-721111843-18
11.1.2	Za zdravstveno osiguranje (red.br.4.1.2. minus red.br.8.1.2.)	37	6.150				840-721121843-88
11.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti(red.br.4.1.3 . minus red.br.8.1.3.)	38	750				840-721131843-61
11.2.	Na teret poslodavca (red.br.4.2 minus 8.2.1.)	39	1.790				
11.2.1	Za PIO (red.br.4.2.1. minus red. br. 8.2.1.)	40	1.100				840-721212843-46
11.2.2	Za zdravstveno osiguranje (red.br.4.2.2. minus red.br.8.2.2.)	41	615				840-721222843-19
11.2.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red.br. 4.2.3. minus red.br. 8.2.3.)	42	75				840-721232843-89
12	Doprinosi za uplatu -PIO za beneficirani radni staž (red.br.6minus red.br. 9)	43					

Tabela 8. PP OPJ

Red. Broj	Opis	Broj zaposlenih/angažovanih lica	Iznos
1	2	3	4
I	Zarada i druga primanja zaposlenih	2	100.000
1.	Isplaćena zarada zaposlenima-osnovica poreza (član 13. stav 1. Zakona		
2	Zarada zaposlenih upućenih na rad u inostranstvo - - obračunska osnovica poreza (član 17. Zakona)		
3	Iznos zarade oslobođen plaćanja poreza (3.1 + 3.2 + 3.3)	2	14.620
3.1.	Poresko oslobođenje od 5.000 dinara (član 15a stav 2. Zakona)	2	14.620
3.2.	Premija dobrovoljnog PIO, odnosno doprinos u penzijski fond (član 21a Zakona)		
3.3.	Zarada invalidnih lica u preduzeću za radno osposobljavanje i zapošljavanje invalida (član 21. Zakona)		
4.	Oporezivi iznos zarade - osnovica poreza (1 + 2 - 3)	3	85.380
5.	Ostala primanja zaposlenih - osnovica poreza (čl. 14. do 14b Zakona)		
6.	Dodatna primanja stranca rezidenta (član 19. Zakona)		
6.1.	Neoporezivi iznos dodatnih primanja		
6.2.	Oporezivi iznos dodatnih primanja - osnovica poreza		
7.	bračunati porez na zarade zaposlenih (4 + 5 + 6.2) h %	2	10.246
8	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu novozaposlenih radnika (8.1 + 8.2 + 8.3 + 8.4)	2	10.246
8.1.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21b Zakona		
8.2.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21v Zakona	1	5.123
8.3.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21g Zakona		
8.4.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21d Zakona	1	5.123
9	Plaćeni porez na zarade zaposlenih (7 - 8)		0
II	UGOVORENA NAKNADA I DRUGA PRIMANJA		
III	ZA PRIVREMENE I POVREMENE POSLOVE		
10.	Zarada - ugovorena naknada i druga primanja za privremene i povremene poslove - osnovica poreza (član 13. stav 2. Zakona)		
11.	Obračunati i plaćeni porez na zarade za privremene i povremene poslove (10 h %)		
III	UKUPNO PLAĆENI POREZ		
12.	Ukupno plaćeni porez na zarade (9 + 11)		0

Tabela 9. - knjiženje

Račun		Opis	Iznos	
Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
520		Troškovi zarada i naknada (bruto)	100000	
	450	Obaveze za neto zarade i naknade zarada		71.854,40
	451	Obaveze za porez na zarade i naknade zarada		10.245,60
	452 1	Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za PIO		11.000,00
	452 2	Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za zdravstvo		6.150,00
	452 3	Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret - poslodavca		750
521		Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	1.790,00	
	453 1	Obaveze za porez i doprinose na zarade na teret poslodavca - doprinos za PIO		1.100,00
	453 2	Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za zdravstvo		615
	453 3	Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za nezaposlenost		75
554		Troškovi članarine	190	
	469	Ostale obaveze (analitika - za članarinu u komori)		190
451		Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	10.245,60	
	679	Ostali prihodi (analitika za oslobađanja od poreza na zarade)		10.245,60
po obračunu zarade				
450		Obaveze za neto zarade i naknade zarada	71.854,40	
452 1		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za PIO	11.000,00	
452 2		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za zdravstvo	6.150,00	
452 3		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za nezaposlenost	750	
453 1		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za PIO	1.100,00	
453 2		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za zdravstvo	615	
453 3		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za nezaposlenost	75	
469		Ostale obaveze (analitika - za članarinu u komori)	190	
	241	Poslovni račun		91.734,40

po izvodu tekućeg računa

III Zarade zaposlenih kao faktor finansijskog izveštaja

Iz svega prethodnog možemo uočiti da su zarade zaposlenih sa stanovišta finansijskog izveštaja, a u okviru bilansa stanja i bilansa uspeha, neosporno važan faktor finansijskog izveštaja. Kako možemo utvrditi iz poglavlja II, stav II 2.1. Opšti pojmovi sa uopštenim primerima knjiženja zarade se pojavljuju u bilansu uspeha kao trošak. Takođe, prema pravilu uzročnosti, zarade koje se odnose na period obuhvaćen ovim bilansima biće prikazane u njima, bez obzira na trenutak isplate. Tako, primera radi, decembarske zarade tekuće godine koje po zakonu mogu biti isplaćene najkasnije do kraja januara naredne godine, bivaju iskazane, odnosno ukalkulisane u bilansima one godine u kojima su nastale, a ne u godini kada su isplaćene.

To može proizvesti trojako dejstvo :

- obaveze za tekuću godinu, tj. pozicija iskazana u pasivi bilansa stanja biva uvećana za iznos pomenutih zarada;
- rashodi bivaju povećani za isti iznos;
- finansijski rezultat u bilansu uspeha umanjuje se za iznos iskazanih rashoda.

Iz ovih pozicija u bilansima značajne informacije za sebe mogu izvući budući investitori, kupci i dobavljači, kao i finansijske institucije sa kojima privredni subjekt sarađuje. Iz njih se jasno može prosuditi o veličini privrednog subjekta, njegovoj poziciji i određenoj grani privrede kojoj pripada kao i o svakoj drugoj vrsti poslovnog boniteta.

III 3.1 Troškovni aspekti : grupa 520 – Troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi sa konkretnim primerima knjiženja

Prema članu 40. Pravilnika o kontnom okviru, na računima grupe 52 iskazuju se troškovi po osnovu obračunatih zarada, naknada zarada i drugih primanja zaposlenih, kao i troškovi po osnovu obračunatih naknada po ugovorima sa fizičkim licima.

Po pravilu, u okviru trocifrenog računa ove grupe obuhvataju se ukupni troškovi (troškovi neto naknade i svi obračunati troškovi poreza i doprinosa po osnovu te naknade) koji se obračunavaju zaposlenima i drugim fizičkim licima po osnovu ugovora koji zaključuju sa poslodavcem, kao i drugih naknada koje se isplaćuju prema ugovorima o radu ili drugim aktima poslodavca. Izuzetak je napravljen kod zarada i naknada zarada zaposlenima, gde se odvojeno obuhvataju bruto zarade i naknade zarade, a odvojeno porez i doprinosi koji se isplaćuju na teret poslodavca koji nisu uključeni u bruto zaradu, odnosno naknadu).

Prilikom iskazivanja ovih troškova, mora se voditi računa o načelu uzročnosti (načelo nastanka poslovnog događaja), koje je dato u Okviru MSFI stav 22. Prema načelu uzročnosti, učinci poslovnih promena i drugih događaja priznaju se u momentu nastanka (a ne u momentu plaćanja) i evidentiraju se u poslovnim knjigama i uključuju u finansijske izveštaje u periodima na koje se odnose. Ovo načelo primenljivo je i u našoj dosadašnjoj praksi, tako da po tom pitanju, praktično, nema razlika u odnosu na ranija rešenja. To znači da se i dalje vrši „ukalkulisavanje zarada“, tj. zarade obračunate za jednu godinu biće iskazane kao trošak te godine, nezavisno od toga da li su i isplaćene.

- Naknadama i zaradama zaposlenih bavi se MRS 19 - Naknade zaposlenima.

Prema MRS 19 naknade zaposlenima dele se na:

(a) kratkoročne naknade zaposlenima, kao što su nadnice, zarade i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćeni godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešće u dobiti i stimulacije (ukoliko dospevaju za plaćanje u roku od dvanaest meseci od završetka perioda), kao i nenovčane naknade (kao što su zdravstvena zaštita, stanovi, službeni automobili i besplatna ili subvencionisana roba ili usluge) na postojeće zaposlene;

(b) naknade po prestanku radnog odnosa, kao što su penzije, ostale naknade po osnovu penzije, životno osiguranje po prestanku radnog odnosa i zdravstvena zaštita po prestanku radnog odnosa;

(c) ostale dugoročne naknade, uključujući naknade za odlazak iz pravnog lica nakon dugogodišnjeg rada i za odlazak na jednogodišnje plaćeno odsustvo svake druge godine rada, jubilarne naknade ili ostale naknade po osnovu dugogodišnje službe, kao i dugoročne naknade za individualnu ukoliko u celini ne dospevaju za plaćanje u roku od dvanaest meseci od završetka perioda, kao i učešće u dobiti stimulacije i naknade sa odloženim plaćanjem;

(d) naknade za raskid radnog odnosa;

Imajući u vidu naše važeće propise u oblasti rada, socijalnog osiguranja i socijalnih doprinosa, može se slobodno reći, da se kod nas najveći deo primanja odnosi na kratkoročna primanja zaposlenih. Dugoročna primanja, koja obuhvataju otpremnine, jubilarne nagrade i slična primanja, u odnosu na ukupne troškove zarada su manjeg značaja. Međutim, MRS 19 zahteva da se vrši ukalkulisavanje obaveza tom osnovu. Obračun iznosa za koji se vrši ukalkulisavanje treba da utvrdi ovlašćeni aktuar. Penziono i zdravstveno osiguranje ne sprovodi se u okviru preduzeća, pa nema naknade posle prestanka radnog odnosa. (MRS 19 st. 48-62) niti planove definisanih doprinosa po tim naknadama (MRS 19 st. 43-48)

Pored ovoga učešća zaposlenih u dobitku i stimulacije iz dobitka se ne prikazuju se kao rashod, već se isplaćuju na teret neto dobitka uz račun 450.

Naknade za radna angažovanja fizičkih lica po osnovu drugih ugovora, (van radnog odnosa kada ta lica ne stiču status zaposlenih), po MRS 19 imala bi, takođe, status kratkoročnih primanja zaposlenih. Prema tome, i za ova primanja važi načelo uzročnosti kao i za zarade zaposlenih.

Međutim, u određenim slučajevima, otpremnine zaposlenima (zbog odlaska u penziju ili usled sporazumnog raskida radnog odnosa) kao i jubilarne nagrade, mogu aktima poslodavca biti utvrđene u značajnim iznosima, tako da je potrebno izvršiti rezervisanje za ove naknade uz račun 404 – Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih.⁷

⁷ Izuzetak su otpremnine za tehnološki višak prema programu tehnološkog viška gde obično ima osnova za dugoročno rezervisanje

III 3.2. Račun 520 – Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se troškovi obračunatih zarada i naknada zarada koje se ne refundiraju. Dakle, ovde se zaradama i naknadama zarada zaposlenih, tj. lica koja su zasnovali radni ugovorom o radu. Radni odnos zasniva se ugovorom o radu:

- na neodređeno vreme;
- na određeno vreme;
- sa nepunim radnim vremenom;
- za obavljanje poslova sa povećanim rizikom;
- za obavljanje poslova van prostorija poslodavca;
- sa kućnim i pomoćnim osobljem;
- sa pripravnicima,
- sa direktorima.

Prema Zakonu o radu („Službeni glasnik RS”, br. 24/05), zarade zaposlenih, iskazuju se u bruto iznosu (bruto zarada je zbir neto zarade i poreza i doprinosa, koji se plaćaju na tu zaradu).

Zaradu zaposlenog čine:

- zarada za obavljeni rad i vreme provedeno na radu;
- zarade po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade, bonusi i sl),
- druga primanja u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu.

Zaradu za obavljeni rad i vreme provedeno na radu čine:

1. Osnovna zarada,
2. Zarada za radni učinak, i
3. Uvećana zarada.

Elementi za obračun i isplatu osnovne zarade utvrđuju se opštim aktom (Kolektivnim ugovorom ili Pravilnikom o radu), odnosno ugovorom o radu kod poslodavaca koji ne donose opšti akt. Prema članu 33. Zakona o radu, ugovor o radu obavezno sadrži novčani iznos osnovne zarade.

Na računu 520 obuhvataju se bruto iznosi zarada i naknada zarada koji čine zaradu i koje se ne refundiraju i na koje se porez i doprinosi obračunavaju po istim stopama.

Naknade zarada koje isplaćuje poslodavac i koje se ne refundiraju su sledeće naknade:

- za vreme odsustvovanja sa rada na dan praznika koji je neradni dan;
- za dane godišnjeg odmora;
- za dane plaćenog odsustva (u skladu sa članom 77. Zakona o radu);
- za bolovanje do 30 dana
- za vreme prekida rada do kojeg je došlo bez krivice zaposlenog,
- druge naknade koje se utvrde opštim aktom.

Na zarade zaposlenih plaćaju se sledeći porezi i doprinosi:

Iz bruto zarade:

- porez na zarade	12,00%
- doprinos za PIO	11,00%
- doprinos za zdravstvo	6,15%
- doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	0,75%

Na teret poslodavca:

- doprinos za PIO	11,00%
- doprinos za zdravstvo	6,15%
- doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	0,75%
- članarina privrednim komorama po stopama propisanim odlukama tih komora	

Stopa poreza na zarade je proporcionalna i iznosi 12%. Osnovicu čini isplaćena bruto zarada umanjena za iznos propisan članom 15a Zakona o porezu na dohodak građana 7.822,00 rsd.

Stope socijalnih doprinosa takođe su proporcionalne i iste su za obračun doprinosa iz bruto zarade i za obračun doprinosa na teret poslodavca. Osnovicu za obračun socijalnih doprinosa čini:

- najniža propisana osnovica, ako je obračunata bruto zarada niža od nje;
- obračunata bruto zarada,
- najviša propisana osnovica (ako je bruto zarada viša od njih).

Za mesec februar 2012.godine zaposlenima je obračunata sledeća zarada

Tabela 10.

Redni broj	Opis	Zaposleni A	Zaposleni B	Ukupno (3+4)
1	2	3	4	5
	Bruto zarada	19.498,00	35.000,00	54.498,00
1	Najniža propisana osnovica	19.498,00	19.498,00	
3	Osnovica za socijalne doprinose	19.498,00	35.000,00	54.498,00
4	Socijalni doprinosi na teret zaposlenog (red.br. 3 x 17,90%)	3.490,14	6.265,00	9.755,14
	a. PIO(red.br. 3 x 11,0%)	2.144,78	3.850,00	5.994,78
	b. zdravstveno (red.br.3 x 6,15%)	1.199,13	2.152,50	3.351,63
	v. nezaposlenost(red.br.3 x 0,75%)	146,24	262,5	408,74
5	Osnovica za porez na zarade (red.br. 1-7.822,00)	11.676,00	27.178,00	38.854,00
6	Porez na zarade (red.br. 5 x 12%)	14.606,00	3.261,36	4.662,48
7	Neto za isplatu (red. Br. 1 - red.br. 4-red.br.6)	1.401,12	25.473,64	40.080,38
8	Obustave iz zarada - administrativna zabrana	500		500
9	Neto za uplatu na tekući račun	3.000,00	6.000,00	9.000,00
10	Neto za isplatu u gotovom (7-8-9)	11.106,74	19.473,64	30.580,38
11	Socijalni doprinosi na teret zaposlenog (red.br. 3 x 17,90%)	3.490,14	6.265,00	9.755,14
	a. PIO (red.br. 3 x 11,0%)	2144,78	3.850,00	5.994,78
	b. zdravstveno (red.br.3 x 6,15%)	1199,13	2.152,50	3.351,63
	v. nezaposlenost (red.br.3 x 0,75%)	146,24	262,5	407,74
12	Članarina Privrednoj komori Srbije	22,8	66,5	89,3

Tabela 11.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	520		Troškovi zarada i naknada (bruto)	54.498,00	
		450	Obaveze za neto zarade i naknade zarada osim naknada zarada koje se refundiraju		40.080,38
		451	Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog		4.662,48
		452 1	Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za PIO (analitika)		5.994,78
		452 2	Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za zdravstvo (analitika)		3.351,63
		452 3	Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za nezaposlenost (analitika)		408,74
	521		Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	9.755,14	
		453 1	Obaveze za porez i doprinose na zarade na teret poslodavca - doprinos za PIO (analitika)		5.994,78
		453 2	Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za zdravstvo (analitika)		3.351,63
		453 3	Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za nezaposlenost (analitika)		408,74
	554		Troškovi članarine	89,30	
		469	Ostale obaveze (analitika - za članarinu u komori)		89,3
	450		Obaveze za neto zarade i naknade zarada. Osim naknada zarada koje se refundiraju	500	
		469	Ostale obaveze (analitika za administrativnu zabranu)		500

po obračunu zarada

Objašnjenje: Obračunata zarada knjiži se na teret troškova, a u korist obaveza. Na teret računa 520 knjiži se obračunata bruto zarada (zajedno sa svim naknadama zarada koje čine zaradu), a u korist računa 450 za neto zaradu, 451 za porez iz zarade i 452 za socijalne doprinose na teret zaposlenog. Na računu 452 obavezno se otvara analitika po vrstama doprinosa. Troškovi poreza i doprinosa na teret poslodavca knjiže se na teret računa 521 a u korist računa 453. Na računu 453 obavezna je analitika po vrstama poreza i doprinosa. Članarine komorama (kao i združnim savezima) knjiže se stavom 554/469.

Na računu 450 knjiži se obaveza za neto zaradu u punom iznosu (zajedno sa obustavama od zarade) i nezavisno od načina isplate (na tekući račun ili u gotovom novcu). Ukoliko postoji neka obustava iz neto zarade (administrativna zabrana, izvršna sudska presuda, rata za stambeni zajam, rata za kredit za zimmicu, ogrev i udžbenike, i sl.), ta obustava se knjiži na teret računa 450 a u korist računa 469 (administrativne zabrane, izvršne sudske presude) ili nekog drugog odgovarajućeg računa (na primer računa 038 ako je u pitanju otplata stambenog zajma koji je odobrio isplatić zarade). Obaveza za obustavu od zarade koja je iskazana na računu 469 najčešće se zatvara u korist tekućeg računa (uplata licu u čiju korist je izvršena administrativna zabrana) a može i preko blagajne (na primer alimentaciju na blagajni podiže primalac alimentacije).

Dokument za knjiženje je obračun zarade (rekapitulacija).

Po osnovu izvoda tekućeg računa sprovode se sledeća knjiženja.

Tabela 12.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	450		Obaveze za neto zarade i naknade zarada. Osim naknada zarada koje se refundiraju	9.000,00	
	451		Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	4.662,48	
	452-1		Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za PIO (analitika)	5.994,79	
	452 2		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za zdravstvo (analitika)	3.351,63	
	452 3		Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog - doprinos za nezaposlenost (analitika)	408,74	
	453 1		Obaveze za porez i doprinose na zarade na teret poslodavca - doprinos za PIO (analitika)	5.994,73	
	453 2		Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za zdravstvo (analitika)	3.351,63	
	453 3		Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca - doprinos za nezaposlenost (analitika)	408,74	
	469		Ostale obaveze (analitika - za članarinu u komori)	89,3	
	469		Ostale obaveze (analitika za administrativnu zabranu)	500	
	241 9		Prelazni račun (za neto iznos koji se isplaćuje preko blagajne)	30.580,38	
		241	Tekući (poslovni) računi		64.342,41

Objašnjenje: Isplata zarade i uplata poreza i doprinosa knjiže se tako što se zatvaraju računi obaveza za neto zarade i poreze i doprinose, a u korist tekućeg računa sa kojeg je izvršena isplata. Dokument za knjiženje je izvod tekućeg računa.

Po osnovu blagajničkog izveštaja sprovede se sledeća knjiženja::

Tabela 13.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	243		Blagajna	30.580,38	
		241 9	Prelazni račun		30.580,38
	450		Obaveze za neto zarade i naknade zarada. Osim naknada zarada koje se refundiraju	30.580,38	
		243	Blagajna		30.580,38

- po izveštaju banke

Objašnjenje: Deo zarade koji se isplaćuje u gotovini preko blagajne evidentira se preko blagajne, a knjiženja se vrše na osnovu blagajničkog izveštaja. Veza između blagajne i tekućeg računa uspostavlja se preko prelaznog računa (2419 - analitika).

Posle svih prethodnih knjiženja, nema salda na računima obaveza, jer su obaveze izmirene u celini, a celokupan trošak zarada iskazan je na računima 520 i 521, izuzev troškova članarina komorama i zadružnim savezima koji se iskazuju.

III 3.3. Račun 521 – Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada (za koje je bruto zarada knjižena na računu 520) a koji se plaćaju na teret poslodavca, tj. koji nisu sadržani u toj bruto zaradi.

Obračunati doprinosi na teret poslodavca knjiže se na teret računa 521, a u korist računa 453. Na računu 521 nije potrebno otvarati analitiku po vrstama poreza i doprinosa, jer se ta analitika obezbeđuje u okviru računa 453, kako je dato u prethodnom primeru.

III 3.4. Račun 522 – Troškovi naknada po ugovoru o delu

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se ukupni troškovi naknada po osnovu ugovora o delu, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48. Na ovom računu knjiže se svi troškovi koji nastaju po osnovu ugovora o delu (trošak neto naknade uvećan za trošak svih poreza i doprinosa koji se plaćaju tom prilikom).

Ugovor o delu je ugovor koji fizičko lice zaključuje sa pravnim licem radi obavljanja poslova koji nisu iz delatnosti pravnog lica. To, na primer, mogu biti poslovi kojima je predmet samostalna izrada ili popravka određene stvari ili samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla (član 199. Zakona o radu).

Po ugovoru o delu, za lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu, plaćaju se sledeći porez i doprinosi, uključeni u bruto naknadu:

1. Porez na druge prihode građana 20,0% (osnovicu čini bruto naknada umanjena za 20% normiranih troškova)

2. Doprinos za PIO 22,0% (osnovica je ista kao za porez na druge prihode građana)

Ukoliko po ugovoru o delu radi lice koje nije zdravstveno osigurano po drugom osnovu onda se iz bruto naknade plaća i

1. Doprinos za zdravstveno osiguranje 12,3% (osnovica je ista kao za porez na druge prihode građana)

Ukoliko je ugovor o delu zaključen sa samostalnim umetnikom (koji doprinose plaća po rešenju) onda isplatilac obračunava i obustavlja samo porez na dohodak građana.

Naknada po osnovu ugovora o delu može se ugovoriti u neto ili u bruto iznosu. Ukoliko se ugovori u neto iznosu, koeficijenti za preračun sa neto na bruto, u zavisnosti od dažbina koje se plaćaju, iznose:

Tabela 14.

Lica koja rade po ugovoru o delu	Dažbine koje se plaćaju	Koeficijent za preračun
Samostalni umetnici koji doprinose plaćanju po rešenju	Porez 20%	1,1904762
Lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu (zaposleni, preduzetnici, penzioneri itd.)	Porez 20%, PIO 22%	1,5060241
Lica koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu (nezaposleni i dr.)	Zdravstvo 12,3%	1,768034

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se ukupni troškovi naknada po autorskim ugovorima, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48.

Na ovom računu knjiže se svi troškovi koji nastaju po osnovu autorskog ugovora (trošak neto naknade uvećan za trošak svih poreza i doprinosa koji se plaćaju tom prilikom, dakle, kako porez i doprinosi koji su uključeni u bruto naknadu, tako i doprinosi koji se plaćaju na teret poslodavca).

Ugovor o autorskom radu fizičko lice zaključuje sa pravnim licem radi izrade određenog autorskog dela.⁸

Zakonom o porezu na dohodak građana, takođe, propisano je šta se smatra prihodima od autorskih prava i prava industrijske svojine. Tim zakonom propisane su i stope normiranih troškova koje, u zavisnosti od vrste autorskog dela iznose 40%, 50% ili 60%. Pored toga, umesto normiranih, autoru se mogu priznati i stvarni troškovi, ako o tome pruži dokaze.

Prema poreskim propisima trenutno važećim, po ugovoru o autorstvu plaćaju se sledeći porezi i doprinosi koji su uključeni u bruto naknadu:

1. Porez na prihode od autorskih prava 20,0% (osnovicu čini bruto naknada umanjena za normirane ili stvarne troškove)

2. Doprinosa za PIO 22,0% (osnovica je ista kao za porez na prihode o autorskih prava)

3. Doprinosa za zdravstveno osiguranje 12,3% (osnovica je ista kao za porez na prihode o autorskih prava)

Doprinos za zdravstveno osiguranje plaća se samo u slučaju da po autorskom ugovoru rade lica koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu. Dakle, ako po autorskom ugovoru rade lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu (zaposleni, preduzetnici, penzioneri i dr.), ne obračunava se i ne plaća doprinos za zdravstveno osiguranje.

Ukoliko je autorski ugovor zaključen sa samostalnim umetnikom (koji doprinose plaća po rešenju), onda isplatilac obračunava i obustavlja samo porez na dohodak građana. Ukoliko se prihod od autorskih ugovora isplaćuje nerezidentima, iz zemalja sa kojima naša zemlja ima zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, porez koji se obračunava po našim propisima ne može biti viši od poreza obračunatog po ugovorima o izbegavanju dvostrukog oporezivanja.

Naknada po osnovu autorskog ugovora može se ugovoriti u neto ili u bruto iznosu. Ako se ugovori u neto iznosu, taj iznos se, radi obračuna poreza i doprinosa, mora preračunati na bruto iznos. U zavisnosti od toga sa kojim licem je zaključen autorski ugovor i koja je stopa normiranih troškova, koeficijenti za preračun sa neto na bruto, su:

Tabela 15.

Lica sa kojima je zaključen autorski ugovor	Dažbine koje se plaćaju	Stopa normiranih troškova	Koeficijent za preračun
Samostalni umetnici koji doprinose plaćaju po rešenju	Porez 20%	40% 50% 60%	1,13636364 1,11111111 1,08695652
Lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu (zaposleni, preduzetnici, penzioneri, itd.)	Porez 20% PIO 22%	40% 50% 60%	1,33689840 1,26582278 1,20192308
Lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu (nezaposleni, dr.)	Porez 20% PIO 22% Zdravstvo 12,3%	40% 50% 60%	1,4832394 1,3726836 1,2774655

⁸ Zakon o radu Republike Srbije

Primer 5:

Po ugovoru o autorstvu, za članak objavljen u stručnom časopisu, autoru je obračunat neto iznos autorske naknade od 20.000,00 rsd. Autor je lice koje je zaposleno kod drugog poslodavca (zdravstveno osigurano po drugom osnovu). Za ovu vrstu dela propisana je stopa normiranih troškova od 40%. Uplaćeni su propisani porezi i doprinosi, a autorska naknada (honorar) isplaćena je preko blagajne.

Tabela 16.

Redni broj	Opis	Iznos
1	2	3
1	Neto iznos	20.000,00
2	Koficijent za bruto	1,336898
3	Bruto iznos	26.797,97
4	Normirani troškovi	10.695,19
5	Oporezivi prihod (3 x 40%)	16.042,78
6	Porez na prihode od autorstva (5 x 20%)	3.208,56
7	Doprinos za PIO (5 x 22,0%)	3.529,41
8	Neto za isplatu (3- 6 -7)	20.000,00
9	Ukupni troškovi po osnovu ugovora o autorstvu (=3)	26.737,97

Tabela 17.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	523		Troškovi naknada po autorskim ugovorima	26.737,37	
		465	Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima		20.000,00
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za porez na prihode od autorstva)		3.208,56
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO)		3.529,41

2)	489		Ostale obaveze za poreze doprinose i druge dažbine (analitika za porez na prihode od autorstva)	3.208,56	
	489		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO)	3.529,41	
	241		Tekući(poslovni)račun (analitika-prelazni račun-podignuti iznos na blagajnu)	20.000,00	
		241	Tekući (poslovni račun)		26.737,97

* po izvodu sa tekućeg računa

3)	243		Blagajna	20.000,00	
		241	Tekući(poslovni)račun (analitika-prelazni račun-podignuti iznos na blagajnu)		20.000,00
	465		Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	20.000,00	
		243	Blagajna		20.000,00

III 3.5. Račun 524 – Troškovi naknada po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se ukupni troškovi naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48.

Na ovom računu knjiže se svi troškovi koji nastaju po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova (trošak neto naknade uvećan za trošak svih poreza i doprinosa koji se plaćaju tom prilikom, dakle, kako porez i doprinosi koji su uključeni u bruto naknadu, tako i doprinosi koji se plaćaju na teret poslodavca).

Ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova fizičko lice zaključuje sa pravnim licem radi obavljanja poslova koji su u delatnosti poslodavca. Osnovna karakteristika ovih ugovora je da se lica po tom ugovoru mogu angažovati najduže 120 radnih dana u toku kalendarske godine. Kako se ovaj ugovor uvek vezuje za vreme koje je potrebno za obavljanje određenog posla, i ovde važi načelo uzročnosti, tj. pravilo o „ukalkulisavanju zarada“. Na primer, ako je ugovorom o privremenim i povremenim poslovima ugovoreno da lice radi u periodu od 25. novembra 2011 do 20. januara naredne godine, i da se isplata vrši po okončanju posla, srazmeran deo naknade koji se odnosi na period do 31.12.2011. godine treba prikazati kao troškove za 2011. godinu.

Za obavljanje ovih poslova poslodavac može zaključiti ugovor direktno sa licem koje obavlja te poslove (korisnik starosne penzije, nezaposleno lice, zaposleno lice koje radi sa nepunim radnim vremenom), a može angažovati i lica preko omladinske, odnosno studentske zadruge i koje nije starije od 30 godina.

U slučaju da se lica angažuju preko omladinske, odnosno studentske zadruge, zadruga ispostavlja fakturu poslodavcu za obavljene poslove. U tom slučaju isplatilac naknade fizičkim licima i obveznik uplate poreza i doprinosa je zadruga, a ne poslodavac kod koga su zadrugari bili angažovani. Primljena faktura knjiži se stavom: 524/433.

Tabela 18.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	524		Troškovi naknada po ugovoru o delu	125.000,00	
		433	Dobavljači u zemlji - omladinska zadruga		125.000,00

Ako poslodavac sam angažuje fizičko lice po ugovoru o obavljanju privremenih i povremenih poslova, onda je poslodavac dužan da prilikom isplate naknade licu koje obavlja poslove obračuna i uplati pripadajuće poreze i doprinose. Koji se porez i doprinosi plaćaju, zavisi od toga da li je angažovano nezaposleno lice ili lice koje kod drugog poslodavca radi sa nepunim radnim vremenom, ili je angažovano penzionisano lice.

Prema poreskim propisima važećim po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima koji je zaključen sa nezaposlenim licem ili sa licem koje kod drugog poslodavca radi sa nepunim radnim vremenom, plaćaju se sledeći porezi i doprinosi:

Tabela 19.

Redni broj	Uključeni u bruto naknadu (na teret zaposlenog)	
1.	Porez na zarade	12,00%
2.	Doprinos PIO	11,00%
3.	Doprinos za zdravstveno osiguranje	6,15%
4.	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	0,75%
	Ukupno za osnovicu	31,90%
	Na osnovicu (na teret poslodavca)	
1.	Doprinos PIO	11,00%
2.	Doprinos za zdravstveno osiguranje	6,15%
3.	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	0,75%

Osnovicu za porez na zarade čini isplaćena bruto naknada. Ova osnovica se ne umanjuje za iznos od 7.822,00 rsd, kao kod isplate zarada zaposlenih.

Osnovicu za socijalne doprinose (i iz osnovice i na osnovicu) čini isplaćena bruto naknada, odnosno najniža mesečna osnovica, ako je bruto naknada niža od najniže mesečne osnovice, odnosno najviša mesečna osnovica, ako je bruto naknada viša od najviše mesečne osnovice.

Ako se naknada za ove poslove ugovori u neto iznosu, onda se iznos naknade dobija primenom mesečne osnovice:

$$\text{Bruto} = \text{neto}/0,701$$

Ako se dobije bruto iznos naknade koji je niži od najniže propisane osnovice, ili viši od najviše propisane osnovice, bruto naknada se utvrđuje po formuli:

$\text{Bruto} = (\text{Neto} + \text{SD})/0,701$ gde je SD nominalni iznos socijalnih doprinosa iz osnovice (na teret angažovanog lica).

Primer 6

Nezaposleno lice angažovano je na obavljanju privremenih poslova za period od 1. decembra 2011 do 28. februara 2012. godine, i ugovorena je mesečna naknada u neto iznosu od 25.000,00 rsd. Ugovorom je predviđeno da se naknada isplaćuje poslednjeg dana angažovanja.

Poslodavac 31. decembra 2011. godine vrši obračun naknade za mesec decembar 2011. godine, jer se troškovi te naknade priznaju kao rashod za 2011. godinu (nezavisno od toga što će plaćanje uslediti 28. februara 2012. godine)

Tabela 20.

Redni broj	Opis	Iznos
1	2	3
1.	Neto iznos	25.000,00
2.	Bruto iznos (red.br 1/0,701)	35.663,34
3.	Osnovica za socijalne doprinose	35.663,34
4.	Porez na zarade (2 x 12%)	4.279,60
5.	Doprinos za PIO na teret zaposlenog (3 x 11,0%)	3.922,97
6.	Doprinos za zdravstvo na teret zaposlenog (3 x 0,75%)	2.193,30
7.	Doprinos za nezaposlenost na teret zaposlenog (3 x 0,75%)	267,48
8.	Neto za isplatu (2-4-5-6-7)	25.000,00
9.	Doprinos za PIO na teret poslodavca (3 x 11,0%)	3.922,97
10.	Doprinos za zdravstvo na teret poslodavca (3 x 6,15%)	2.193,30
11.	Doprinos za nezaposlenost na teret poslodavca (3 x 0,75%)	267,48
12.	Ukupni troškovi po osnovu privremenog i povremenog posla (2+9+10+11)	42.047,08

Tabela 21.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	524		Troškovi naknada po ugovoru o delu	42.047,08	
		465	Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima		25.000,00
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za porez na zarade)		4.279,60
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO na teret zaposlenog)		3.922,97
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za zdravstvo na teret zaposlenog)		2.913,30
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za nezaposlenost na teret zaposlenog)		267,48
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO na teret poslodavca)		3.922,97
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za zdravstvo na teret poslodavca)		2.193,30
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za nezaposlenost na teret poslodavca)		267,48

-po osnovu obračuna naknade za privremene i povremene poslove

Prema tome, na računu 524 knjiži se ukupan trošak naknade po osnovu obavljanja privremenih i povremenih poslova a u korist računa 465 za neto iznos naknade koji pripada licu koje obavlja posao i u korist računa 489 - Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine za sve poreze i doprinose koji se obračunaju. U okviru računa 489 otvara se analitika prema vrstama poreza i doprinosa.

Po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima koji je zaključen sa korisnikom starosne penzije, plaćaju se sledeći porezi i doprinosi:

Tabela 22.

Redni broj	Uključeni u bruto naknadu (na teret zaposlenog)	
1.	Porez na zarade	12,00%
2.	Doprinos PIO	11,00%
	Na osnovicu (na teret poslodavca)	
1.	Doprinos PIO	11,00%

Osnovicu za porez na zarade čini isplaćena bruto naknada.

Osnovicu za doprinos za PIO (i iz osnovice i na osnovicu) čini isplaćena bruto naknada, odnosno najniža propisana osnovica, ako je bruto zarada niža od najniže osnovice, odnosno najviša propisana osnovica, ako je bruto zarada viša od najviše propisane osnovice.

Ako se naknada za ove poslove ugovori u neto iznosu, onda se iznos naknade dobija primenom sledećih formula:⁹

$$\diamond \text{ Bruto} = \text{neto}/0,770$$

Ako se dobije bruto iznos naknade koji je niži od najniže propisane osnovice bruto naknada se utvrđuje po formuli:¹⁰

$$\diamond \text{ Bruto} = (\text{Neto} + \text{SD})/0,88,$$

gde je SD nominalni iznos socijalnih doprinosa iz osnovice (na teret angažovanog lica).

Isplata naknade za mesec mart 2012. godine u gotovom na blagajni preduzeća.

Tabela 23.

Redni broj	Opis	Iznos
1.	Ugovorena neto naknada	20.000,00
2.	Bruto naknada (red. br. 1/0,770)	25.974,03
3.	Porez na zarade (red. br. 2 x 12%)	3.116,88
4.	Doprinos za PIO iz naknade (red. br. 2 x 11%)	2.857,14
5.	Neto zarada (red. br. 2 - red. br. 3 - red. br. 4)	20.000,00
6.	Doprinos za PIO na teret poslodavca (red. br. 2 x 11%)	2.857,14
7.	Ukupni troškovi po osnovu privremenog i povremenog posla (2 + 6)	28.831,17

⁹ Privredni savetnik br. 10 i 11 / 2011

¹⁰ Privredni savetnik br. 10 i 11 / 2011

Tabela 24.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	524		Troškovi naknada po ugovoru po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	28.831,17	
		465	Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima		20.000,00
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za porez na zarade)		3.116,88
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO na teret zaposlenog)		2.857,17
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO na teret poslodavca)		2.857,14
* po izvodu sa tekućeg računa					
2)					
	241		Tekući (poslovni račun)	20.000,00	
	489		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za porez na zarade)	3.116,88	
	489		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO na teret zaposlenog)	2.857,17	
	489		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (analitika za doprinos za PIO na teret poslodavca)	2.857,14	
* po izvodu sa tekućeg računa					
3)	243		Blagajna	20.000,00	
		241	Tekući(poslovni)račun (analitika-prelazni račun-podignuti iznos na blagajnu		20.000,00
	465		Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	20.000,00	
		243	Blagajna		20.000,00
* po izveštaju iz banke					

III 3.6. Račun 525 – Troškovi naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovor

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ugovora koji nisu prethodno pomenuti (uz račune 520 do 524), a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48.

Na ovom računu knjiže se ukupni troškovi poslodavca po osnovu isplate fizičkom licu po ugovorima, osim po ugovoru o radu (radni odnos), ugovoru o delu, ugovoru o privremenim i povremenim poslovima ili autorskim ugovorima. Dakle, na ovom računu knjižili bi se troškovi poslodavca po osnovu ugovora o trgovinskom zastupanju, ugovora o posredovanju, ugovora o dopunskom radu, i drugih ugovora uz naknadu.

Takođe na ovom računu treba knjižiti i troškove po osnovu ugovora o zakupu, ako je zakupodavac fizičko lice.¹¹

Ukupni troškovi koje poslodavac ima po ovom ugovoru (neto naknada fizičkom licu uvećana za sve poreze i doprinose koje plaća poslodavac, znači i one koji se plaćaju na teret zaposlenog i one koji se plaćaju na teret poslodavca) knjiže se na teret ovog računa a u korist računa 465 za iznos neto naknade i računa 489 (obavezna analitika po porezima i doprinosima) za poreze i doprinose koje je poslodavac dužan da obračuna i uplati prilikom isplate ovih primanja fizičkih lica.

Prema Pravilniku o kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se ukupni troškovi naknada za rad članovima upravnog i nadzornog odbora, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48.

Grupa 52, na ovom računu knjiže se svi troškovi koji nastaju po osnovu naknada za rad koje se isplaćuju članovima nadzornog i upravnog odbora. Stimulacije, odnosno učešće u dobiti koje se isplaćuje članovima uprave ne knjiže se na ovom računu jer se isplaćuju na teret neraspoređene dobiti.

Po osnovu naknada za rad članovima upravnog i nadzornog odbora plaćaju se sledeći porez i doprinosi koji su uključeni u bruto naknadu.

1. Porez na druge prihode građana 20,0% (osnovicu čini bruto naknada umanjena za 20% normiranih troškova)

2. Doprinos za PIO 22,0% (osnovica je ista kao za porez na druge prihode građana)

Ukoliko u upravnom ili nadzornom odboru radi lice koje nije zdravstveno osigurano po drugom osnovu (nezaposleni i dr.), onda se iz bruto naknade plaća

1. Doprinos za zdravstveno osiguranje (osnovica je ista kao za porez na druge prihode građana) 12,3%

Naknada po osnovu rada u upravnom ili nadzornom odboru može se ugovoriti u neto ili u bruto iznosu. Ukoliko se ugovori u neto iznosu, koeficijenti za preračun sa neto na bruto, u zavisnosti od dažbina koje se plaćaju, iznose:

Tabela 25.

Lica koja ostvaraju naknadu za rad u upravnom ili nadzornom odboru	Dažbine koje se plaćaju	Koeficijent za preračun
Lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu (zaposleni, preduzetnici, penzioneri itd.)	Porez 20%, PIO 22%	1,5060241
Lica koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu (nezaposleni id.)	Porez 20%, PIO 22% Zdravstvo 12,3%	1,768034

¹¹ Pravilnik o primeni kotnog okvira, Privredni savetnik Beograd, 2007.godina str. 1093

Primer 7:

Po osnovu rada u upravnom odboru, za mesec januar 2012. godine licu koje je inače zaposleno i zdravstveno osigurano po osnovu zaposlenja, obračunata je naknada u neto iznosu od 20.000,00 rsd. Naknada je isplaćena na tekući račun fizičkog lica.

Tabela 26.

Redni broj	Opis	Iznos
1	Neto iznos	20.000,00
2	Koeficijent za bruto	1,506024
3	Bruto iznos	30.120,48
4	Normirani troškovi (3x20%)	6.024,10
5	Oporezivi prihod (3-4)	24.096,39
6	Prihod na dohodak (5 x 20%)	4.819,28
7	Doprinosi za PIO (5 x 22,0%)	5.301,20
8	Neto za isplatu (3-6-7)	20.000,00
9	Ukupni troškovi po osnovu naknade (8+6+7=3)	30.120,48

Tabela 27.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	525		Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	30.120,48	
		485	Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima		20.000,00
		479	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine(analitika za porez na druge prihode)		4.819,28
		479	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine(analitika za doprinos za PIO na teret zaposlenog)		5.301,20
*po obračunu naknade članovima upravnog odbora					
2)	485		Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	20.000,00	
	479		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine(analitika za porez na druge prihode)	4.819,28	
	479		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine(analitika za doprinos za PIO na teret zaposlenog)	5.301,20	
	241		Tekući račun		30.120,48
* po izvodu tekućeg računa					

III 3.7. Račun 529 – Ostali lični rashodi i naknade

Prema Pravilniku u kontnom okviru, na teret ovog računa knjiže se troškovi ostalih ličnih rashoda i naknada. Na ovom računu iskazuju se: naknade troškova zaposlenima i drugim fizičkim licima i naknade i pomoći zaposlenima koje se ne smatraju zaradama.

Prema tome, na ovom računu iskazuju se:

- naknada troškova zaposlenima na službenom putu (dnevnice, putni troškovi, troškovi noćenja i dr.),
- naknada za smeštaj i ishranu na terenu ako se isplaćuje zaposlenom,
- naknade troškova prevoza na rad i sa rada,
- naknada za korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe,
- otpremnina radi odlaska u penziju,
- otpremnina zaposlenom za čijim je radom prestala potreba,
- jednokratna naknada u skladu sa socijalnim programom,
- jubilarne nagrade,
- davanja zaposlenima (povodom 8. marta, Nove godine i sl.) a koja se ne smatraju zaradama,
- pomoć u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika,
- solidarna pomoć za slučaj duže ili teže bolesti, zdravstvene rehabilitacije, nastupa teže invalidnosti zaposlenog ili člana njegove porodice,
- solidarna pomoć zaposlenom za ublažavanje posledica elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja,
- stipendije i krediti učenicima i studentima,
- nagrade, solidarne pomoći i druga davanja fizičkim licima koja nisu zaposleni (na primer: solidarne pomoći penzionerima, pokloni penzionerima povodom 8. marta, Nove godine i sl.).

Na teret ovog računa knjiže se ukupni troškovi koji nastaju po prethodnim osnovama, što znači iznos neto naknade uvećan za sve poreze i doprinose koji se tom prilikom obračunavaju i plaćaju.

Primer 8:

Zaposlenom je za službeni put u zemlji isplaćena akontacija od 14.000,00 rsd. Po opštem aktu preduzeća zaposleni ima pravo na dnevnicu u visini od 1.200,00 rsd. Na put je krenuo sopstvenim automobilom. Po aktu preduzeća, za korišćenje sopstvenog automobila pripada mu neto naknada od 30 % cene jednog litra super benzina po pređenom kilometru.

Po povratku sa službenog puta dostavio je sledeći obračun putnog naloga:

Tabela 28.

1.	5 dnevica po 1.200,00		6.000,00
2.	Troškovi noćenja (po računima hotela)		9.750,00
3.	Ukupno pravdanje		15.750,00
4.	Primljena akontacija		14.000,00
5.	Manje primljeno u vidu akontacije		1.750,00

Obračunata je naknada za korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe u neto iznosu od 9.700,00 rsd. Na tu naknadu obračunat je porez na zarade na sledeći način:

Tabela 29.

1.	Naknada za sopstveni automobil (neto)		10.200,00
2.	Neorezivi iznos		3.500,00
3.	Oporezivi neto iznos (1-2)		6.700,00
4.	Oporezivi bruto iznos (3 x 1,1363636)		7.613,64
5.	Porez na zarade (4x 12%)		913,64
6.	Ukupni trošak naknade (1+5 ili 2+3+5)		11.113,64

Tabela 30.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	221		Potraživanje od zaposlenih	14.000,00	
		243	Blagajna		14.000,00

* isplata akontacije za službeni put

2)	529		Ostali lični rashodi i naknade	15.750,00	
		221	Potraživanja od zaposlenih		14.000,00
		463	Obaveze prema zaposlenima(za razliku prema putnom obračunu)		1.750,00

* po putnom obračunu zaposlenih

3)	529		Ostali lični rashodi i naknade	11.113,64	
		463	Obaveze prema zaposlenima(neto naknada za korišćenje automobila)		10.200,00
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine		913,64

* obaveze naknade za korišćenje sopstvenog automobila

Pravilnikom o kontnom okviru nije propisana obaveza da se u okviru računa 529 mora otvoriti analitika, korisno je otvoriti analitiku po vrstama naknada.

Obaveza za porez na zarade knjiži se a u korist posebnog analitičkog računa u okviru računa 489.

Primer 9

Za 10 zaposlenih za mesec mart obračunata je i isplaćena naknada troškova za dolazak na rad i povratak sa rada u neto iznosu od 26.000,00 rsd. Tom prilikom izvršen je sledeći obračun:

Tabela 31.

1.	Naknada za prevoz (neto)		26.000,00
2.	Neoporezivi iznos (10 x 2.000,00)		20.000,00
3.	Oporezivi neto iznos (1-2)		6.000,00
4.	Oporezivi bruto iznos (3 x 1,1363636)		6.818,18
5.	Porez na zarade (4 x 12%)		818,18
6.	Ukupan trošak naknade (1+5)		26.818,18

Tabela 32.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
14)	529		Ostali lični rashodi i naknade	26.818,18	
		463	Obaveze prema zaposlenima(neto naknada za korišćenje automobila)		26.000,00
		489	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine		818,18

* po obračunu naknade za prevoz na rad i sa rad

2)	241		Tekući (poslovni) račun (analitika - Prelazni račun)	26.000,00	
	189		Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	818,18	
			Tekući (poslovni) račun		26.818,18

*izvodu tekućeg računa

3)	243		Blagajna	26.000,00	
		241	Tekući (poslovni) račun (analitika - Prelazni račun)		26.000,00
	463		Obaveze prema zaposlenima(naknada za korišćenje prevoza za rad)	26.000,00	
		243	Blagajna		26.000,00

* po izvodu sa tekućeg računa

Primer 10:

Zbog odlaska u penziju zaposlenom je obračunata otpremnina prema članu 119. Zakona o radu (u visini tri prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku, $27.378 \times 3 = 82.134$). Otpremnina je isplaćena na tekući račun zaposlenog.

Tabela 33.

Redni broj	Opis	Iznos
1	Iznos koji se isplaćuje (neto)	82.134,00
2	Neoporezivi iznos	82.134,00
3	Ukupan trošak otpremnine	82.134,00

Tabela 34.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	529		Ostali lični rashodi i naknade (davanja deci zaposlenih povodom Božića)	82.134,00	
		463	Obaveze prema zaposlenima (otpremnina za penziju)		82.134,00

* po obračunu otpremnine

2)	463		Obaveze prema zaposlenima (otpremnina za penziju)	82.134,00	
		241	Tekući (poslovni) račun		82.134,00

* po izvodu sa tekućeg računa

Primer 11

Povodom Božića, deci zaposlenih su uručeni poklon-paketići koji su prethodno kupljeni u maloprodaji. Vrednost jednog paketića sa PDV-om , po računu, iznosi 5.000,00 rsd. Paketići su dati za desetero dece do 15 godina starosti. Ukupan iznos po računu, sa PDV- om, iznosi 50.000,00 rsd. Po ovom računu nije korišćen prethodni PDV, tako da prilikom davanja zaposlenima nije obračunat dugovani PDV.

Ovo je prvo davanje deci zaposlenih u toku godine tako da se ovo primanje ne smatra zaradom i ne obračunavaju se porez i doprinosi.

Tabela 35.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	529		Ostali lični rashodi i naknade (davanja deci zaposlenih povodom Božića)	50.000,00	
		433	Dobavljači u zemlji		50.000,00

-po fakturi za poklon paketiće

Tabela 36.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	529		Ostali lični rashodi i naknade (davanja deci zaposlenih povodom Božića)	50.000,00	
		433	Dobavljači u zemlji		50.000,00

U slučaju da vrednost paketića iznosi više od 5.000,00 rsd (neoporezivi iznos koji se ne smatra zaradom) po jednom detetu do 15. godina starosti, vrednost iznad 5.000,00 rsd bila bi zarada na koju se obračunavaju svi porezi i doprinosi kao i na zarade zaposlenih. Drugim rečima, vrednost preko 5.000,00 rsd preračunala bi se na bruto i uključila u zarade zaposlenih. Na primer, faktura dobavljača za 10 paketića iznosi 60.000,00 rsd, pa je 10.000,00 iznos preko neoporezivog i uključuje se u zaradu zaposlenih. Tih 10.000,00 rsd je iznos neto zarade, tako da bi se faktura dobavljača za poklon paketiće knjižila na sledeći način:

Tabela 37.

Redni broj	Račun		Opis	Iznos	
	Duguje	Potražuje		Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	529		Ostali lični rashodi i naknade (davanja deci zaposlenih povodom Božića)	50.000,00	
	450		Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju	10.000,00	
		433	Dobavljači u zemlji		60.000,00

IV Marketinški pristup zaradama sa stanovišta motivacije zaposlenih i ostvarenja privrednog rasta

IV 4. 1. Novac kao motivator

Novac je kao sredstvo plaćanja moćan motivator koji je sveobuhvatan i koji služi kao osnova za poređenje ili jačanje. Višestruka značenja isplate mogu se povezati sa motivacionim teorijama na sledeći način:

- Maslovljeva teorija: isplata je jedinstvena u tome što može da zadovolji sve vrste potreba. Njen uticaj je direktan u slučaju nižih hijerarhijskih nivoa potreba i indirektan, kao na primer prestiž koji nosi visoka zarada kao izvor zadovoljenja ego potreba.

- Meklelandova teorija: osobe koje žele da imaju visoka dostignuća isplatu posmatraju kao povratnu vezu i kao meru za postizanje ciljeva. Grupni bonusi su interesantni ovakvim osobama. Oni koji žele moć, isplatu posmatraju kao sredstvo kojim mogu kupiti prestiž, ili kao način da kontrolišu druge;

- Hercbergova teorija: isplata se može posmatrati i kao demotivator, ali i kao motivator, ako je sa povećanjem truda došlo i priznanje da je posao dobro obavljen;

- teorija jednakosti: isplata je predmet socijalnog poređenja i glavni razlog za osećaj nejednakosti

- teorija očekivanja: isplata je jedna od mnogih nagrada za rad koju cene zaposleni. Kada su i nagrada i očekivanja visoki, isplata može biti jak izvor motivacije.¹²

Najobjektivnije upotreba novca kao motivatora je shema plaćanja prema rezultatima, gde je isplata zaposlenog direktno povezana sa njegovim rezultatima. U daljem razmatranju novca kao motivatora neophodno je prepoznati njegove efekte na dva nivoa:

- novac, izražen određenim iznosom je važan jer ima kupovnu moć. Iz razloga što se novac može zameniti za zadovoljenje potreba, on simbolizuje skoro svaku potrebu koju pojedinac ima;

- novac je izuzetno važan pokazatelj statusa. Povećanjem razlika između poslova stvara se osećaj višeg statusa koji donosi i veću zaradu toj osobi. Novac je, dakle, sredstvo za dokazivanje.

¹² Grupa autora , Upravljanje kadrovima , Savez računovođa i revizora Srbije, Beograd 2011. godina str. 233

IV 4. 2. Povezanost ostvarenog nacionalnog dohotka sa kvalitativnim skokovima ekonomskog razvoja

Možemo reći da od broja upotrebljenih ekonomskih indikatora i ekonomskih veličina zavisi i dubina i sadržaj same ekonomske analize dostignutog nivoa privrednog razvoja.

Kada kao ekonomisti želimo da prikazemo nivo razvijenosti datog područja ili nacionalne ekonomije u celini, služimo se različitim ekonomskim indikatorima i veličinama.. Ovde ćemo spomenuti neke koje smatramo najvažnijim.

1. Analiza stanovništva, za opštu ocenu dostignutog nivoa privrednog razvoja, obuhvata tri ključne stvari:

a. Analizu ekonomskog sastava stanovništva s obzirom na činjenicu da zemlje sa dominantnim učešćem poljoprivrednog stanovništva spadaju u red zemalja sa niskim razvojem proizvodnih snaga i nerazvijenom podelom rada.

b. Prirodni priraštaj koji koincidira sa stepenom razvijenosti. Tako je prirodni priraštaj daleko viši u zemljama Azije i Afrike nego sto je prosečan u svetu.

c. Kvalifikaciona i obrazovna struktura stanovništva predstavlja značajan ekonomski indikator za prikazivanje nivoa razvijenosti jer sa višim nivoom razvijenosti koincidira i kvalitetnija kvalifikaciona i obrazovna struktura stanovništva i obrnuto.¹³

2. O stepenu razvijenosti može se prosuđivati i na osnovu veličine nacionalnog društvenog bogatstva po stanovniku i strukturi tog bogatstva. Ukoliko je zemlja više razvijena, utoliko srazmerno veći deo njenog nacionalnog bogatstva čine proizvodni fondovi .

3. Struktura izvora formiranja nacionalnog dohotka predstavlja jedan od vrlo značajnih pokazatelja dostignutog nivoa privredne razvijenosti. Nju možemo posmatrati imajući u vidu podelu privrede na tri velika sektora: primarni, sekundarni i tercijarni. Primarni sektor obuhvata poljoprivredu, ribarstvo, vodoprivredu i šumarstvo, sekundarni sektor čine industrija, rudarstvo, građevinarstvo i proizvodno zanatstvo, a u tercijarni sektor spadaju: saobraćaj, trgovina, ugostiteljstvo i druge slične uslužne delatnosti.

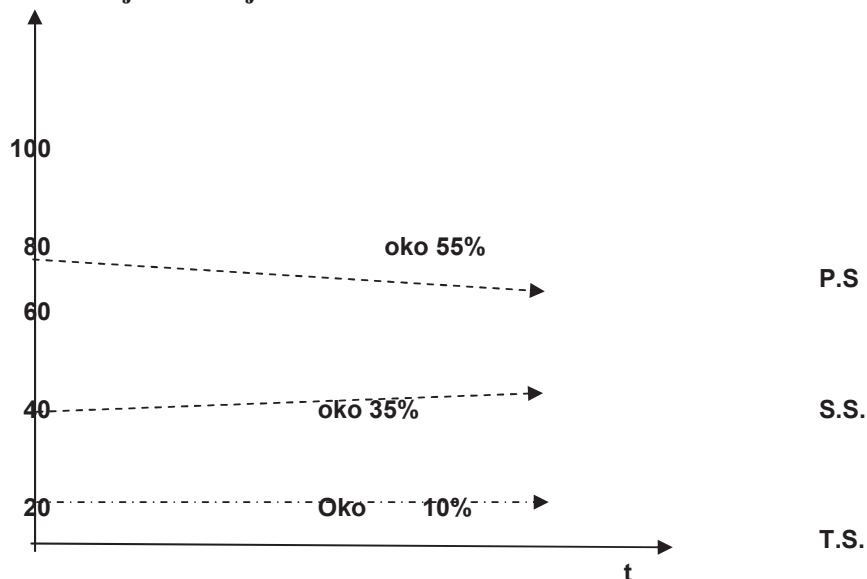
Sa stanovništva dostignutog nivoa privredne razvijenosti možemo prikazati tri kvalitativna skoka u kontinuitetu razvoja jedne zemlje iz prelaska iz kruga nerazvijenih zemalja do ostvarivanja takve strukture izvora formiranja nacionalnog dohotka, odnosno društvenog proizvoda koji odgovara najrazvijenim zemljama. Strukturu izvoza formiranja nacionalnog dohotka, odnosno društvenog proizvoda (strukturu proizvodnje) smatramo vrlo značajnim ekonomskim indikatorom za prikazivanje stepena razvijenosti privrede jedne zemlje.

Struktura izvora formiranja nacionalnog dohotka predstavlja jedan od vrlo značajnih pokazatelja dostignutog nivoa privredne razvijenosti.

¹³ Prof. dr Rosić Ilija, Nacionalna makroekonomija, rast, struktura i funkcionisanje, Fakultet za turistički i hotelijerski menadžment, Beograd 2004.godine, str.205

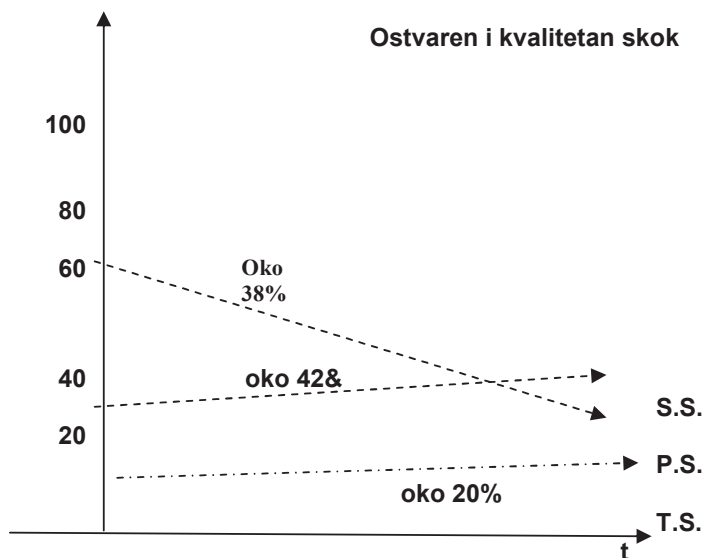
Grafički to možemo ilustrovati na sledeći način, pokazujući, najpre stanje u nerazvijenoj zemlji i prikazivanjem strukture proizvodnje pri ostvarivanju prvog kvalitativnog skoka u ekonomskom razvoju.¹⁴

Slika 1
Nerazvijena zemlja

Proces privrednog razvoja snažno ističe ulogu sekundarnog sektora koji u prvom kvalitativnom skoku razvoja blago nadmašuje učešće primarnog sektora u formiranju nacionalnog dohotka. To je stanje postepenog izlaženja privrede iz stanja nerazvijenosti.¹⁵

Slika 2

¹⁴ Grafici predstavljaju školsku ilustraciju tendencija u razvoju nacionalnih ekonomija, koje su rezultat odgovarajućih strukturnih promena u vremenu. Primer je dat u jednoj varijanti koju smatramo klasičnim primerom, a moguće su i druge slične varijante i kombinacije

¹⁵ Dr Nikola Čobeljić, dr Ilija Rosić, Privredni razvoj..Opt.cit str 49

Dalje struktura promena koje označavaju prelazak srednje razvijenih zemalja u red visoko razvijenih, karakteriše dominantana uloga tercijalnog sektora u stvaranju društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka.

Za drugi kvalitativni skok u privrednom razvoju značajne su dalje ozbiljnije promene u kretanju učešća pojedinih sektora u formiranju nacionalnog dohotka. Drugi kvalitativni skok je karakterističan za srednje razvijene zemlje i njegova specifičnost je u tome što stalno raste učešće uslužnih delatnosti u formiranju nacionalnog dohotka. Istovremeno se dalje smanjuje relativno učešće primarnog sektora u formiranju nacionalnog "dohotka srazmerno izvršenim strukturnim promenama u privrednom razvoju.

Za zemlje u razvoju, kakva je i naša zemlja, zaposlenost je manje kategorija socijalne politike a više osnovni indikator ekonomskog razvoja. Može se sa pravom reći da u ekonomskoj politici zaposlenost predstavlja samostalan cilj.

Do sličnih zaključaka dolazimo i kad ocenu donosimo posledično - kad analiziramo nezaposlenost. Porast broja nezaposlenih ukazuje na to da je razvoj privrede usporen, da stagnira ili da je nastupila faza ekonomske depresijacije.¹⁶

Poseban problem u raspodeli ostvarenog društvenog proizvoda predstavlja deo građana koji nije učestvovao, posredno ili neposredno, u njegovom stvaranju. Znači, nezaposlena radna snaga ne učestvuje delom u raspodeli, smanjujući na taj način i nacionalni dohodak po stanovniku i životni standard zaposlenih.¹⁷

Plan kadrova mora analitički postavljen sveobuhvatljiv, što znači da je neophodno obuhvatiti sve potrebe kadrovskih struktura, istovremeno obuhvatajući plan obrazovanja, kao i obrazovne institucije. Po logici stvari, integralni deo ovog plana bio bi i plan zapošljavanja.

Kod analize zaposlenosti kao ekonomskog indikatora za prikazivanje stepena razvijenosti privrede, posebno su značajna dva pokazatelja:

a) stepen zaposlenosti radne snage (obično se uzima broj zaposlenih na 1000 stanovnika) i

b) stepen nezaposlenosti (obično se uzima broj lica koja traže zaposlenje na 100 zaposlenih lica).

Pri analizi ovih veličina za određivanje stepena razvijenosti jedne privrede ima se u vidu opšte prihvaćen međunarodni kriterijum da u zemlji u kojoj je stepen nezaposlenosti veći od 5 – 6 % u toj zemlji postoji problem nezaposlenosti. Pri svemu tome treba istaći činjenicu da je nivo razvijenosti u direktnoj korelaciji sa stepenom nezaposlenosti. Kadrovski potencijali treba da budu tako isplanirani da sa materijalnim resursima čine usklađenu i harmoničnu celinu.

¹⁶ Akan. Kiril Miljovski „Nekoliko ekonomskih i društvenih postavki i kriterijuma razvoja“, str.195

¹⁷ Više o međuzavisnosti stope rasta društvenog proizvoda i rasta zaposlenosti videti u radu prof. N.Čobeljevića. „Kratkoročni i dugoročni pogled zaposlenost“, Ekonomski pregled, Zagreb, br.9-10/1976, str.719. i dalje,

IV 4.3. Obim i struktura spoljne trgovine

U zavisnosti od učešća pojedinih sektora i grana u formiranju društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka kreću se i podaci vezani za obim i strukturu spoljne trgovine. Naime, zemlje na niskom stepenu razvoja karakteriše ne samo mali obim spoljne trgovine nego i specifična struktura izvoza i uvoza. Jedan od značajnih indikatora za prikazivanje stepena razvijenosti privrede je obim i struktura spoljne trgovine.

U strukturi izvoza nerazvijenih zemalja pretežno učestvuju poljoprivredni proizvodi i sirovine, dok u uvozu preovlađuju gotovi proizvodi i sredstva za proizvodnju. Suprotno od nerazvijenih zemalja, visoko razvijene zemlje izvoze gotove proizvode i sredstva za proizvodnju a uvoze poljoprivredne proizvode i sirovine koje su im potrebne za dalju preradu.

Obim i struktura spoljne trgovine su dakle ogledalo poljoprivredne strukture jedne zemlje, njenog nivoa razvijenosti ali i njene zavisnosti od svetskog ekonomskog okruženja.

Veliki značaj za prikazivanje ostvarenog stepena razvijenosti nacionalne privrede ima stepen akumulativne i reproduktivne sposobnosti. Akumulativnu sposobnost u jednoj nacionalnoj ekonomiji čini deo novostvorene vrednosti, tj. nacionalnog dohotka koji se u robnom obliku i vrednosnom izrazu može izdvojiti za prostu i proširenu reprodukciju. Postoji više načina za izražavanje stepena akumulativne privrede. Jedan od načina je stavljanje akumulacije u odnos sa veličinom ostvarenog dohotka. Kod drugog načina umesto odnosa akumulacije i dohotka uzima se odnos akumulacije i poslovnih sredstava. Reproductivnu sposobnost privrede čini deo novostvorene vrednosti tj. nacionalnog dohotka i društvenog proizvoda koji se u robnom obliku i vrednosnom izrazu može izdvojiti za proširenu reprodukciju. Uže posmatrana, reproduktivna sposobnost privrede zasnovana je na delu čistog dohotka namenjenom za proširenje materijalne osnove rada i na delu amortizacije koji se u dinamičkim privredama koristi kao dopunski izvor akumulacije. Jedan broj ekonomista uzima nivo reproduktivne, odnosno akumulativne sposobnosti jedne zemlje kao najsazetiji indikator stepena razvijenosti privrede.

Isticanje određenog broja ekonomskih indikatora i ekonomskih veličina ukazuje na mogućnost prikazivanja stepena razvijenosti jedne nacionalne privrede iz različitih uglova. Ako bismo želeli da sve pojedinačne karakteristike prikazivanja stepena razvijenosti privrede svedemo na jedan zajednički imenitelj, dolazimo do nacionalnog dohotka po glavi stanovnika. Značajno je istaći da se bilo kakav „prag razvijenosti" mora uzeti sa odgovarajućom rezervom. Uzimanje nacionalnog dohotka po glavi stanovnika kao indikatora stepena razvijenosti može biti potpuno samo uz sagledavanje kretanja ostalih veličina koje smo prikazali napred, u ovom radu. Jer može nam se dogoditi da presek nacionalnog dohotka u određenoj godini svrsta zemlju A, na primer u red nerazvijenih zemalja (jer ima niži nacionalni dohodak po glavi stanovnika od praga razvijenosti) a u njoj su izvršene dublje strukturne promene, veći je stepen zaposlenosti, i sl. , nego na primer, u zemlji B koja je u nekoliko premašila granicu praga razvijenosti i samo prema tom kriterijumu izašla iz zone nerazvijenih.

IV 4.4. Ključni psihološki procesi

Polaznu tačku za razumevanje ponašanja potrošača predstavlja model stimulans - reakcija, prikazan na slici 3. Marketing stimulansi i stimulansi iz okruženja ulaze u svest potrošača. Četiri ključna psihološka procesa - motivacija, percepcija, učenje i pamćenje - fundamentalno utiču na to kako će zaposleni reagovati na različite marketing stimulanse. U svakom trenutku pojedinac ima niz potreba. Neke od tih potreba su biogene; proističu iz psiholoških stanja tenzije kao što su glad, žeđ ili nelagodnost. Druge potrebe su psihogene; proističu iz psiholoških stanja tenzije, kao što su potreba za priznanjem, poštovanjem ili pripadanjem. Potreba postaje motiv kada dostigne dovoljno visok nivo intenziteta. Motiv je potreba koja vrši pritisak dovoljan da osobu pokrene na akciju.

Maslovljeva teorija: Abraham Maslow hteo je da objasni kako ljude pokreću različite potrebe u različito vreme. Zbog čega neki pojedinac troši mnogo vremena i energije na ličnu bezbednost, a neki da drugi imaju visoko mišljenje o drugima? Maslow odgovara da su potrebe ljudi poredane po hijerarhiji, od najhitnijih do onih koje su manje hitne. Po važnosti, to su fiziološke potrebe, potrebe za bezbednošću, društvene potrebe, potrebe za poštovanjem i potrebe za samoaktualizacijom. Ljudi prvo pokušavaju da zadovolje svoje najvažnije potrebe. Kada pojedinac uspe da zadovolji važnu potrebu, posle toga će pokušati da zadovolji onu koja je sledeća po značaju. Na primer, gladan čovek neće se interesovati za najnovije događaje iz sveta umetnosti niti kako ga drugi vide, a čak ni da li udiše čist vazduh, ali kada dobije hranu i vodu, biće zainteresovan za sledeću najznačajniju potrebu.

Herzbergova teorija: Frederick Herzberg razvio je dvofaktorsku teoriju u kojoj se razlikuju faktori nezadovoljstva (koji dovode do nezadovoljstva) i faktori zadovoljstva (koji dovode do zadovoljstva). Nije dovoljno samo prisustvo faktora nezadovoljstva; moraju postojati faktori zadovoljstva da bi motivisali.

IV 4.4.1. Percepcija

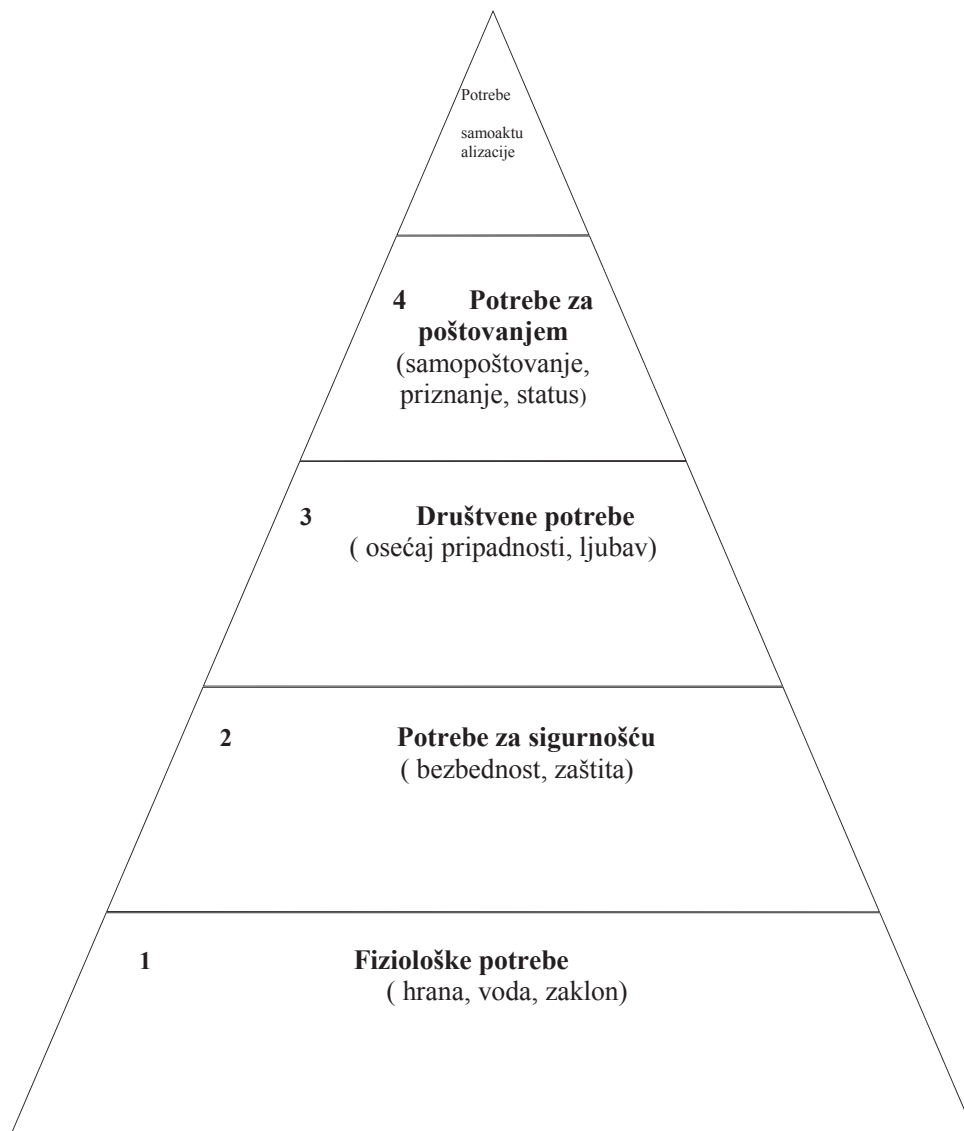
Motivisan čovek spreman je da deluje. Na delovanje tog motivisanog pojedinca utiče njegovo ili njeno viđenje ili percepcija situacije. Percepcija je proces u kome pojedinac odabira organizuje i interpretira inpute informacija kako bi stvorio smislenu sliku sveta. Percepcija ne zavisi samo od fizičkih stimulansa, već i od relacije stimulansa sa okolinom i od samog tog pojedinca. Ključno je što percepcija može da bude znatno različita kod pojedinaca izloženih istoj situaciji.¹⁸

1. Ljudi pre primete podsticaj koji je u vezi sa trenutnom potrebom.
2. Ljudi će pre primetiti podsticaje koje mogu da predvide
3. Ljudi pre zapažaju podsticaje koji mnogo odstupaju od uobičajenih

Selektivna distorzija: Čak i zapaženi stimulansi ne stižu uvek onako kako su ih pošiljaoci zamislili. Selektivna distorzija (iskrivljenost) je tendencija ka takvoj interpretaciji informacija da odgovaraju očekivanjima. Potrošači često iskrive informacije da bi bile konzistentne prethodnoj predstavi o brendu i proizvodu.

¹⁸ Philip Kotler, Kevin Lane Keller, Marketing menadžment, Data status, 12 izdanje 2006, poglavlje 6, str.185

Slika 3.

Hijerahija potreba Maslowu

Izvor: Motivation and Personality, 2 izd., by A.H. Maslow, 1970 , Preštampano uz dozvolu Prentice Hall, Inc, Upper Sadlle River, New Jersey.

V Složenost odluke o visini zarade

V 1. Ključne teorije zarade

Mnogobrojnosti procesa koji se odvijaju na tržištu rada i njihovo istraživanje složeno je područje ekonomske analize. Kada se u ekonomskoj literaturi upotrebi izraz zarade, obično se misli na sumu koja se radniku isplaćuje za neki ugovoreni vremenski period (sat, dan, mesec) ili pak za obavljanje nekog konkretnog rada. Iako se na prvi pogled može učiniti da utvrđivanje tog iznosa ne bi trebalo da bude zahtevno i komplikovano, u ekonomskoj teoriji misli to je veliki i značajan proces.

To se javlja, najpre, stoga što nije uvek i svugde prihvaćeno opšte pravilo da se zarade određuju odnosom na tržištu rada, tj. odnosom koji određuje i sva druga tržišta – odnosom ponude i tražnje. Kako ponuđene nadnice moraju biti prihvatljive za obe strane u tom procesu, tj. i za radnike i za poslodavce, to odmah povlači za sobom i uticaj faktora koji se ne mogu strogo podvesti pod ekonomske. Tako se dolazi do zaključka koji su ekonomski teoretičari poput, recimo, Ričarda Lestera izneli a to je da je veoma važan zadatak ekonomista koji se bave tržištem rada da odrede prostor i granice tog prostora unutar koga se mogu formirati i kretati nadnice.

Tako, teorije nadnica postaju vremenom brojne i veoma različite. U tom sukobljenom prostoru u kome su se preplitale teorija i empirija razvila se izuzetno diferencirana analiza čiji je krajnji cilj da pomogne praksi i unapred predoči brojne pravce u kome se može razviti tržište rada i njegova prateća pitanja.

Jednu od ključnih teorija zarada u istoriji ekonomske misli čini teorija merkantilista koji su smatrali poželjnim održanje niskih nadnica jer su smatrali da niske nadnice osiguravaju pozitivne efekte u međunarodnoj razmeni, mada u periodu kasnog merkantilizma dolazi do promene stavova, pa se zastupa novo tumačenje-poželjne su visoke nadnice, a razlozi za ovu izmenu u pravcu bivaju veoma razduženi. Ipak, tri koja bi se mogla navesti kao osnovna su:

- visoke nadnice su predvodnice ekonomskog prosperiteta
- visoke nadnice dovode do rasta potrošnje, a ona stimuliše proizvodnju i zaposlenost
- visoke nadnice nisu nespojive sa niskim i konkurentnim cenama finalnog proizvoda.

Snažno delo ekonomske misli, delo Adama Smita „ Bogatstvo naroda“ iznelo je neke velike, i danas aktuelne teorije, tačnije čitav teorijski sistem a osnovna Smitova ideja je vizija ekonomske slobode i ide u prilog teoriji efikasne nadnice. To je, zapravo, uspostavljanje i održanje ekonomskog poretka u kome će se pojedinci, koji se rukovode ličnim interesom, slobodno ponašati i tako na najbolji način unapređivati i vlastiti i opšti interes, čak i ako im opšti interes nije primaran jer će to urediti tržište samo po sebi. Tako se stvara društveni poredak koji umnožava imetak omogućujući rast bogatstva svih članova društva, a ne bogaćenje jednih preko leđa drugih.

Rišar Kantijon (1680-1734), pak, smatra da vrednost radne snage određuje egzistencijalni minimum. Po njemu, minimum neophodan za egzistenciju radnika razlikuje se za pojedina zanimanja ali i za pojedine zemlje. Preduzetnici će ponekad radnike plaćati i fiksnim učešćem u proizvodima ili po proizvedenom komadu. Kantijon u svoju teoriju uključuje i dodatne faktore koji utiču na veličinu nadnice kao što su dužina i troškovi obrazovanja, rizik neuspeha, odgovornost, opasnost vezana za obavljanje određenih zanimanja, što sve skupa stvara u Kantijonovom razmišljanju plodno tle za razvoj kasnije tzv. teorije ljudskog kapitala.

Ipak, jedna mala neobičnost, iskakanje iz ranije i kasnije postavljenih teorija koje Kantijon uspostavlja je apsolutna nepovezanost produktivnosti sa visinom nadnice.¹⁹

No, da se vratimo na Smita. Smit je razlikovao proizvodni i neproizvodni rad. Pri tom je proizvodnim radom smatrao svaki rad koji vodi stvaranju viška koji se može upotrebiti za proširenje proizvodnje u narednom ciklusu. Ipak, kada se akumulira kapital, odnosi će biti značajno promenjeni s obzirom na to će akumulirani kapital jednim delom biti iskorišćen za zapošljavanje radnika. U tom slučaju, ostvareni proizvod se deli na dva dela: deo koji će biti izdvojen za zarade i deo koji predstavlja profit poslodavca. Tržišna cena rada je ona cena koja se plaća na osnovu delovanja mehanizma ponude i tražnje na tržištu rada a uprkos kratkoročnoj fluktuaciji, na dugi rok tržišna cena rada, kao i sve ostale cene, teži da se prirodnoj ceni prilagodi. Ako se cene nadnica duže vremena drže iznad njihovog prirodnog nivoa, porašće ponuda rada usled rasta stanovništva i ponovo ih vratiti na taj nivo. Reč je o samoregulišućem mehanizmu koji sprečava da nadnice toliko porastu da dovedu u pitanje privredni rast. Smit se može smatrati prethodnikom teorije fonda nadnica koja tvrdi da, posmatrano u kratkom roku, pojedinačna prosečna nadnica jednaka je odnosu postojećeg fonda nadnica tj. tražnje za radom i broja radnika, tj. ponude rada. U kratkom roku, fondovi koji su namenjeni za isplatu nadnica radnika su fiksni, tako da s povećanjem broja radnika prosečna nadnica mora da opada. Kod ekonomista klasične škole ukupan kapital čine dobra koja poslodavci koriste za unajmljivanje radnika i kapitala u obliku mašina, zgrada i ostalih neophodnih elemenata proizvodnje. Teorija fonda zarada ima u vidu fond koji predstavlja fizički količinu dobara koji će radnici koristiti tokom sadašnjeg perioda proizvodnje a koji je posledica proizvoda prethodnog perioda proizvodnje. Tražnja za radom pokazuje u realnom izrazu koliko su poslodavci spremni da potroše u datom trenutku na radnike. Tako potražnja za radom može rasti samo u srazmeri sa rastom fondova koji su određeni za plaćanje nadnica. Ovi fondovi se sastoje iz dohotka koji nadmašuje ono što je potrebno za izdržavanje poslodavaca i zaliha koje nadmašuju ono što je poslodavcima potrebno u njihovom zaposlenju. Zapravo, za porast nadnica i životnog standarda zaposlenih neophodno je da poraste ekonomska efikasnost. Visoka nadnica je tako nužni učinak i prirodan znak povećanja nacionalnog bogatstva. Ekonomska zaostalost jedne zemlje, pa time i niske nadnice, proizilaze iz prepreka slobodnoj štednji i akumulaciji kapitala. Ukoliko bogatstvo jedne države opada, smanjuje se tražnja za radom što zaoštrava konkurenciju između radnika i dovodi do pada nadnica. Smit ovde iznosi i teoriju stanovništva. Sa porastom bogatstva raste tražnja za radom i nivo nadnica, pa shodno tome raste i stanovništvo.

U trenutku kada porast stanovništva prevaziđe porast bogatstva društva, konkurencija između radnika obara nadnice, a to na duži rok dovodi do opadanja stanovništva. Tako se na dugi rok usklađuje rast stanovništva sa rastom bogatstva jednog društva.

U daljim teorijama zanimljivo je napomenuti Rikardove zakone i to zakon stanovništva i zakon rente. Na ovom mestu pomenućemo, za ovo izlaganje značajniji, zakon stanovništva. Naime, Rikardova teorija nadnica je ništa drugo do dva stava koji sublimiraju proces nastajanja prosečnih nadnica u dugom roku. Dakle, nadnice zavise od odnosa kapitala i stanovništva, a njihova visina će dugoročno težiti nivou neophodnom za preživljavanje. Tržišna cena rada je cena koja se stvarno plaća na osnovu ponude i tražnje i ne može se dugoročno održati njeno odstupanje od prirodne cene. Rikardova teorema raspodele upozorava da je posledica porasta nadnica pad profita pa ove dve veličine dovodi u neraskidivu uzročno-posledičnu vezu.

¹⁹ Božo Stojanović : „ Nadnice u ekonomskoj teoriji“, knjiga I, Službeni glasnik 2009. Beograd

I Džon Stjuart Mil sledi teoriju fonda nadnica izlažući stav da ne postoji takav fond koji je jednom zauvek namenjen izdržavanju radnika, pa tako, ako je na određenom mestu u određenom vremenu zarada veća nego na nekom drugom mestu u nekom drugom vremenu to samo može značiti da se fond zarada povećao. Takođe, Mil će izneti i tvrdnju da tražnja za gotovim proizvodima određuje u kojoj će privrednoj grani biti uloženi rad i kapital, ali ne određuje veću ili manju količinu rada jer to zavisi od kapitala koji je namenjen nagrađivanju rada. Treba napomenuti da je teorija fonda nadnica kasnije odbačena i utvrđen je novi pristup koji je dao prednost procesu pregovaranja. Ova teorija oduvek je počivala na teoriji kapitala koju je iznedrio klasicizam ekonomske misli koji je, pak, smatrao da je proizvodni proces neprekidan i da zahteva vreme, pa u skladu sa tim dovodi nas do zaključka da realne nadnice koje se isplaćuju danas moraju biti proizvedene ranije. Kratkoročna teorija fonda zarada govori nam da u svakom periodu koji je kraći od dužine proizvodnog procesa iznos nadnica predstavlja fiksnu veličinu i zato će prosečna nadnica zavisiti od toga koliki će broj radnika deliti ovu sumu kapitala namenjenu u tu svrhu.

Zastupajući neke stavove Mila, Maršal, takođe značajan teoretičar ove oblasti, stavljao je akcenat na diferenciranost tržišta rada i nije priznavao stavove o utvrđivanju neke opšte stope zarada. Pri tom je, kao objašnjenje, navodio da svaka grupa radnika ima svoj vlastiti niz uzroka koji upravljaju ponudom i ograničavaju broj članova grupe, kao i svoju, kako je nazvao, cenu potražnje koju određuje potreba drugih faktora proizvodnje za njenim uslugama. Naveo je i jedno, apsolutno potvrđeno, pravilo da je ograničena konkurencija koja vlada između nekih grupa radnika stavove o utvrđivanju neke opšte stope zarada. Pri tom je, kao objašnjenje, navodio da svaka grupa radnika ima svoj vlastiti niz uzroka koji upravljaju ponudom i ograničavaju broj članova grupe, kao i svoju, kako je nazvao, cenu potražnje koju određuje potreba drugih faktora proizvodnje za njenim uslugama. Naveo je i jedno, apsolutno potvrđeno, pravilo da je ograničena konkurencija koja vlada između nekih grupa radnika uzrok što se rad ne može lako seliti iz jedne grupe u drugu. Zato zarade, prema Maršalu, ne određuje ni ponuda ni tražnja, nego čitav niz uzroka koji posredno ili neposredno upravljaju ponudom i tražnjom.

Sa pojavom Marksa u ekonomskoj teoriji, dolazi i do obnavljanja Rikardove teorije vrednosti, jer je Marks dosledno sledio ovaj Rikardov postulat. Tako je za osnovu svoje analize uzeo sve postavke ove teorije i to:

- korisnost nekog dobra predstavlja uslov njegove vrednosti
- dobra koja podležu zakonu vrednosti moraju biti dobra koja se masovno proizvode
- troškovi rada regulišu prirodnu vrednost dobara, a slobodna konkurencija dovodi do toga da tržišne vrednosti gravitiraju ovoj vrednosti
- varijacije fiksnog i opticajnog kapitala prouzrokuju odstupanje prirodne vrednosti od čistih troškova rada.

Ipak, Marks je ovome dodao sopstveni doprinos izražen u objašnjenju vrednosti neke robe. Supstancu vrednosti predstavlja rad a mera njene veličine je radno vreme, dok je cena proizvoda novčani izraz vrednosti. Između Prvog i Drugog svetskog rata stanje u teoriji bilo je konfuzno.

U ovom vremenu dominirao je institucionalizam, a ne neoklasika, odnosno jedan multidisciplinarni pristup s velikim naglaskom na empiriji i na potrebi istraživanja ponašanja sindikata. Iako je institucionalizam bio izuzetno uticajan, i neoklasika je imala svoje predstavnike koji su branili njenu primenljivost.

Takav je bio Hiksov stav gde će izneti tvrdnju da je neoklasika zapravo uprošćeni model tržišta rada jer je ovakva teorija uključila sve što je bilo potrebno da je približi aktuelnoj praksi: tržišne rigidnosti, dinamički aspekt kao i institucionalni kontekst i njegov uticaj na funkcionisanje tržišta rada. Pedesetih godina prošlog veka razvija se literatura usmerena na nekoliko ključnih tema: istraživanje sindikata, analiza opšteg nivoa zarada i strukture zarada. Sva istraživanja koja su se do tada bavila neekonomskim aspektima rada i radnih odnosa izgubiće na značaju i pasti u zaborav. U kasnim šezdesetim ekonomski neoklasicizam odneće prevagu nad svim drugim teorijama što će se zadržati i u svim ostalim ekonomskim raspravama do današnjeg dana. No, kako je to lepo rekao Fric Mahlup – ekonomska teorija, kako statička tako i dinamička, suštinski je teorija prilagođavanja na promenu.²⁰

V 2. Brojnost faktora koji utiču na odluku o visini zarada

Kako fond zarada određuje prosečnu stopu zarada, o čemu je bilo prethodno reči, zanimljivo je izložiti i sve one faktore koji te granice umeju da značajno pomere i ako to pomeranje, dakako, neće prouzrokovati probijanje fonda u globalu niti njegovo smanjenje. Takve promene može prouzrokovati samo tržišne poluge koji i diktiraju nastajanje fonda i njegovo održavanje. Dakle, u različitim zanimanjima različiti su i odnosi rada i kapitala. Takve razlike mogu se objasniti najvernije Smitovim stavom koji ih deli u dve grupe: razlike koje proizilaze iz samih zanimanja i razlike koje proističu iz same politike vremena. Kod razlika koje nastaju zbog prirode zanimanja može se postaviti pet glavnih uticaja. Prvi je vezan za, kako on kaže, ugodnost ili neugodnost određenog zanimanja, profesije, rada. Prva će, baš zbog svoje osobine ugodnosti i ugleda u društvu biti manje plaćena jer veliku satisfakciju u njihovom obavljanju nosi sami ugled koji opet ima moć da ostvari svoje povlastice. Druga, neugodna, podići će visinu novčane nadoknade jer njihovo obavljanje, ma koliko je neophodno za društvo u celini, sem novčane nadoknade ne može donositi nikakvu drugu nagradu. Drugi razlog razlike u visini zarada jeste lak i jeftin, odnosno težak i skup način da se neki zanati izuče, tj. određene profesije savladaju. Smit na ovom mestu postavlja temelj za kasniju teoriju ljudskog kapitala. Porast kvalifikovanosti radnika i njegove efekte poredi sa razlikom u efektima upotrebe skupe i jeftine mašine. Isto kao što preduzetnik kad uvodi neku skuplju mašinu očekuje da će njen rad i učinak omogućiti veći profit, tako i kvalifikovaniji radnik predstavlja za poslodavca „skuplju mašinu“ koja mu omogućuje da proizvodi robu uz niže troškove. Sa druge strane, očekivanja radnika su da će mu kvalifikacija omogućiti da nadoknadi troškove obrazovanja, kao i profit koji je propušten zbog ulaganja u obrazovanje, a ne u neku profitabilnu aktivnost. Naravno, poslovi koji zahtevaju niže kvalifikacije ali i viši stepen opasnosti, mogu biti više plaćeni nego rad kvalifikovanog radnika koji nije u toj meri izložen opasnosti na poslu.

Treći faktor koju ovoj grupi može prouzrokovati razliku u visini ostvarene zarade može se podvesti pod pojam stalnosti, odnosno nestalnosti zaposlenja. U skladu sa tim, ona mesta čija je sigurnost zaposlenja manja moraju pružiti veće nadnice nego što je to slučaj kod sigurnih zaposlenja.

²⁰ Božo Stojanović : „Nadnice u ekonomskoj teoriji“, knjiga I, Službeni glasnik 2009. Beograd

Četvrti uzrok je poverenje. Poverenje koje poslodavac mora imati u izvršioca posla takođe treba da poveća cenu nadnice jer je ono neophodan činilac, koji u svojoj krajnjoj instanci vodi do povećanja profita i daljeg poverenja – poverenja koje će tržište izraziti prema prepoznatom proizvodu i proizvođaču. Peti uzrok razlike u zaradama jeste izražena verovatnoća da će se u njima uspeti. Viša nadnica trebalo bi da kompenzuje povećanu nesigurnost uspeha u nekom zaposlenju i da na taj naći izvrši stimulaciju ljudi da se za takva mesta opredeljuju.

Razlika u zaradama koja nastaje kao posledica određene ekonomske politike ispoljava se trojako. Sva tri načina zapravo su posledica ograničenja spontanog delovanja konkurentskog tržišta rada. To se postiže ograničavanjem konkurencije u nekim zaposlenjima na manji broj ljudi nego što bi inače bilo u mogućnosti da se bavi tim zanimanjima ili pak povećanjem konkurencije u nekim zanimanjima iznad one koja bi prirodno postojala. Država tako stipendijama ili nekim drugim sredstvima stvori višak radnika jednog zanimanja na tržištu rada što će momentalno stvoriti snižavanje zarade za ta zanimanja. Treća mera države koja će kao rezultat ekonomske politike odrediti cenu nadnice je sprečavanje slobodnog prometa rada i kapitala. Ovo sve postaje naglašenije danas, u vreme integracija i globalizma. Svaka zaštita od konkurencije tako stvara zaštitu monopola, a to se odnosi kako na sva druga tržišta tako i na tržište rada.

V 3. Politike određivanja visine zarada u svetlu maksimiziranja profita

Platni sistem treba da bude postavljen onako i onom obimu u kome će se moći ispuniti strateški ciljevi preduzeća koji obuhvataju, pre svega, pozitivno poslovanje, ispunjavanje svih valutnih klauzula kao i akumulaciju kapitala po svedenom godišnjem obračunu. Ciljevi koji se, pored ovih, takođe moraju zadovoljiti, a na koje utiče isplaćena zarada zaposlenima jeste i poboljšanje kvaliteta, ispunjenje očekivanja klijenata kao i akcionara kroz prethodnu sprovedenu, konstantnu i rigoroznu, kontrolu troškova, koja, pa opet, ne može biti sprovedena na uštrb kvaliteta proizvoda i zadovoljenja tržišta. U tom svetlu, poslodavac treba da prepozna i adekvatno nagradi učinke uz primenu pozitivnih državnih propisa istaknutih kroz Zakon o radu. Različiti ciljevi koje poslodavac postavi mogu voditi i do različitog sistema isplate, pa tako i do povećane ili smanjene motivisanosti zaposlenog. Ukoliko se za cilj postavi nagradjivanje istaknutog rada, elemenat za određivanje plate biće učinak. Ukoliko se kao cilj postavi stvaranje tima, organizacije koja uči, model plata može biti preslikan od konkurencije koja za iste vrste obučenosti i količinu usavršavanja radnika isplati slične sume. Ipak, u konačnom delu, uslovi na proizvodnom tržištu će dati zaključnu reč i odrediti platežnu sposobnost jedne organizacije. To će za sobom povući značajna pomeranja vezana za cenu proizvoda, obim prodaje i nivo motivisanosti zaposlenih. Tako zarade zaposlenih predstavljaju, zapravo, važan pokazatelj stanja privrede u celosti.

Izboru strategije koja će se primeniti da bi se odredile osnovne zarade prethodne brojne aktivnosti organizacije, od pregleda zarada u konkurentskim firmama do formiranja svoje sopstvene baze podataka. Strategija koja će potom biti primenjena može biti strategija vođstva, jednakosti ili strategija sniženih zarada. Organizacije koje se odluče za strategiju vođstva u isplatama zarada smatraju da će tim potezom privući visoko kvalifikovan kadar, što će da se odrazi na smanjene troškove po jedinici proizvoda.

Ovo je moguće sprovesti u onim organizacijama koje imaju visok nivo produktivnosti čime se postiže da povećanje zarada ne utiče značajno na rast ukupnih troškova. Strategija jednakih zarada poznata je pod imenom tekuća, odnosno tržišna stopa. To je ništa drugo do prosečna zarada koja se isplaćuje za isti ili sličan posao u određenoj oblasti ili grani. Na taj način se koristi zarada kao ključan motivacioni faktor za zadržavanje postojećih zaposlenih i privlačenje novih radnika.

Ove organizacije nastoje da svoju konkurentsku poziciju grade većom produktivnošću i nižim troškovima, čime se postiže bolja komunikacija između zaposlenih i menadžera i izbegava potencijalno neslaganje između sadašnjih i novozaposlenih radnika, a takođe se stvara i podržavajuća klima i posebna kultura organizacije. Organizacije koje se opredele za strategiju nižih zarada uglavnom se nalaze u lošem finansijskom stanju ili imaju pogrešno uverenje da im visokokvalifikovani kadar nije potreban. Sa druge strane, da bi privukle potrebne zaposlene i sačuvali stečene pozicije na tržištu,

ove organizacije nude svojim zaposlenim druge vrste satisfakcije: zapošljavanje na neodređeno, duže odmore, plaćena odsustva i napredovanje u karijeri.

Opšti zaključak koji se po ovoj temi može izvesti je da se organizacija odlučuje za izbor strategije u zavisnosti od veličine, prirode posla, finansijskih mogućnosti, položaja na tržištu i razvijenosti funkcije planiranja, mada je moguće primeniti i varijantu različitih strategija u okviru istog sistema zarada.

U praksi, organizacija treba da reši dva međusobno povezana problema: problem procene radnih mesta i ocena stručnosti i sposobnosti zaposlenih da bi mogla da odredi nivo osnovne zarade. Pritom će se izdvojiti tri pristupa: tradicionalni koji je baziran na analizi posla, pristup baziran na znanjima i sposobnostima zaposlenih i kombinovani pristup.

Tradicionalni pristup zasnovan je na teoriji pravednosti što, konkretno, za zaposlene znači adekvatnu nagradu za uloženi rad. Pritom zaposleni mogu izvršiti tri vrste poređenja. Najpre se poredi ono što se ulaže sa onim što se zauzvrat dobija. Zaposleni će biti zadovoljni platom kada je njihova percepcija o visini zarade i onoga koliko smatraju da treba da budu plaćeni, u saglasnosti. Druga vrsta poređenja odnosi se na poređenje zarada sa sebi jednakima, na nivou organizacione jedinice ili celine preduzeća. Treća vrsta obuhvata poređenje sa tržištem, sa odgovarajućim platama kod konkurencije. Za uspešnu realizaciju ovog modela potrebno je da obe strane, organizacija i zaposleni, raspolažu saznanjima o prirodi i sadržaju poslova koje treba obaviti. Otuda ovaj model raspodele bazira se na analizi posla kojom se utvrđuje relativna vrednost poslova unutar preduzeća. Najbolja provera stepena objektivnosti sprovedene analize posla predstavlja procena radnih mesta. Ovim procesom se utvrđuje vrednost posla u administrativnom a ne u ekonomskom smislu, s obzirom da je ekonomski smisao prepušten delovanju tržišnih mehanizama. Organizacije procenu radnih mesta koriste da:

- utvrde strukturu radnih mesta u samoj organizaciji
- eliminišu platne nepravčnosti i unesu red u odnose među radnim mestima
- razviju hijerarhiju vrednosti radnih mesta radi kreiranja strukture plata.

Na osnovu ostvarenog broja bodova u sledećoj fazi, poslovi se rangiraju. Na taj način se vrši vrednovanje svih poslova unutar organizacije.

Sređivanjem i analizom podataka dobijenih procenom radnih mesta i njihovim ukrštanjem sa dobijenim pregledom plata organizacija će biti u mogućnosti da definiše liniju osnovne zarade. Da bi se dobila linija osnovnih zarada radna mesta sa sličnim brojem bodova se grupišu u platne razrede. Linija zarada se nanosi na grafikonu, radna mesta uzlaznim redosledom po težini duž X ose, a dobijeni bodovi duž ordinate Y.

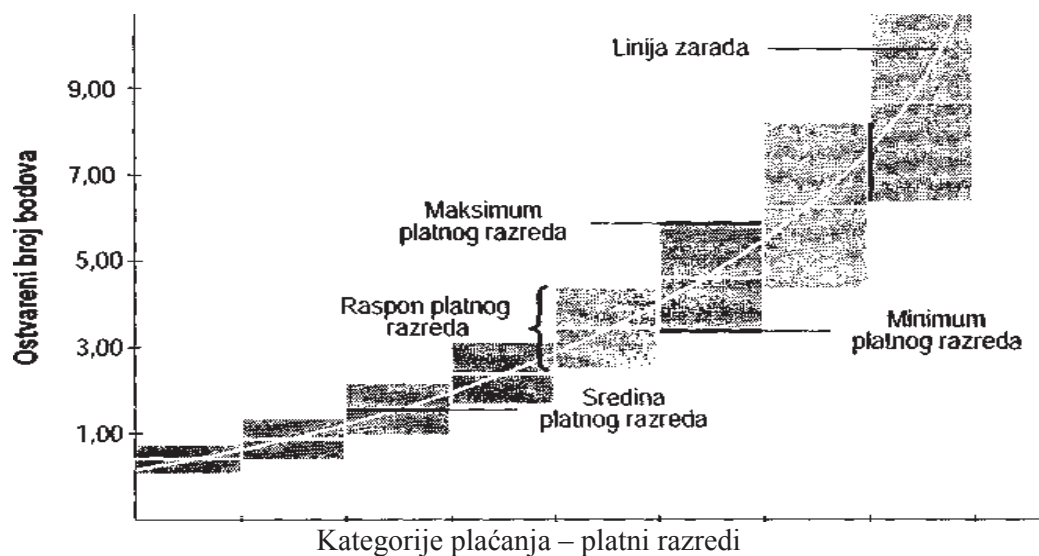
Tako se ukupno dobijeni broj bodova nalazi naspram njihovih odgovarajućih platnih razreda da bi se dobio opšti generalni trend. Razredi se definišu unutar izvesne razlike u bodovima. Istovremeno se utvrđuju i platni rasponi za svaki stepen kao i raspon dopustive zarade sa minimumom i maksimumom.

Prosečna zarada za svaki platni razred se utvrđuje u tački gde linija osnovnih zarada seče platni razred. Maksimum platnog razreda predstavlja gornju granicu plaćanja zaposlenom čije je radno mesto klasifikovano u tom stepenu. Slično tome, minimum predstavlja donju granicu plaćanja. Ustanovljeni rasponi razreda treba da budu dovoljno veliki da obezbede veći podsticaj zaposlenima. Tako raspon platnog razreda kao razlika između maksimalne i minimalne zarade postaje sve veća na svakom uzastopnom nivou i iznosi:

- za položaje na vrhu od 60 do 120%
- za visoko obrazovane i srednji menadžerski sloj od 35 do 60%, i
- za administrativne i proizvodne poslove, od 10 do 20%.²¹

Prilikom formiranja platnih razreda potrebno je voditi računa i o njihovoj širini, odnosno broju razreda. Na donjoj slici nalazi se detaljan prikaz iznetog

²¹ :“ Organizacioni aspekti utvrđivanja zarade zaposlenih u procesu tranzicije“, Strategijski menadžment 2-3/2002, str.67-71

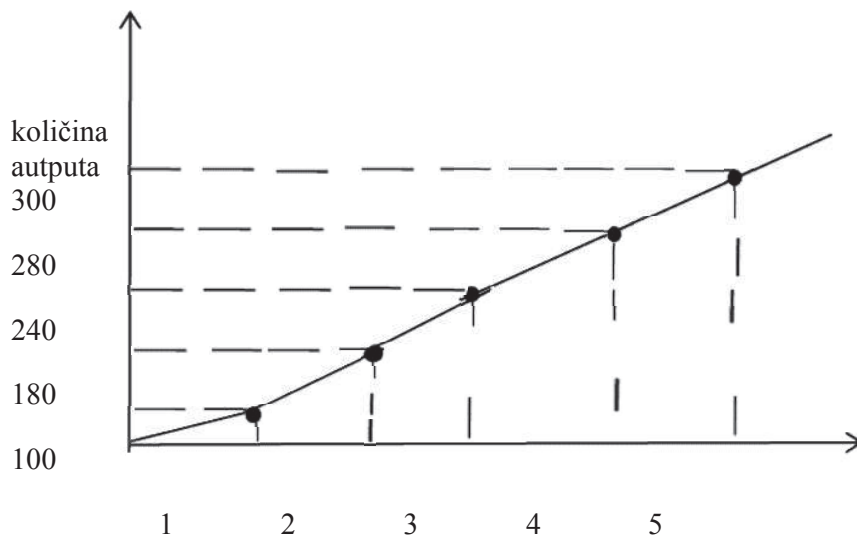

Slika 4. Prikaz strukture zarade

Najčešće korišćen izraz kako bi se na najbolji mogući način opisao odnos između količine inputa (rada) koji se koristi u proizvodnji i količine outputa (proizvoda) koja se dobije iz proizvodnje.

Kako možemo videti na slici 5, kako se količina inputa povećava, proizvodna funkcija postaje sve više ravna, što odražava svojstvo poznato kao opadajući marginalni proizvod rada. Marginalni proizvod rada je zapravo povećanje količine outputa od dodatne jedinice rada.

Slika 5. Prikaz krive proizvodne funkcije

U tabeli 1. jasno je moguće odrediti tu količinu inputa, odnosno taj broj radnika koji je profitabilan, kao i onu tačku gde unajmljivanje još jednog radnika, odnosno povećanje preko kritične granice inputa, vodi preduzeće u gubitak. Uočava se da se marginalni proizvod rada smanjuje sa povećanjem broja radnika, što predstavlja svojstvo poznato pod imenom opadajući marginalni proizvod. Preduzeće koje ima za cilj maksimiziranje profita mora, svakako, više pažnje usmeriti na novac nego na količinu proizvoda koju je izbacilo na tržište, pa prema toj odrednici kada odlučuje koliko će radnika zaposliti mora prvo da razmotri koliko će profita doneti svaki radnik. Ako uzmemo da profit predstavlja razliku između ukupnog prihoda i ukupnog troška, profit od dodatnog radnika predstavlja razliku između doprinosa radnika prihodu i zarade koja se njemu isplaćuje. Da bi to bilo moguće vrednosno odmeriti, najpre će biti potrebno da se marginalni proizvod rada pretvori u vrednost marginalnog proizvoda i to pomoću cene autputa. Vrednost marginalnog proizvoda svakog inputa dobija se kada se marginalni proizvod inputa pomnoži sa tržišnom cenom autputa. Pod pretpostavkom da je cena autputa 10 dinara po jedinici ukoliko je tržišna cena konstanta, a jeste, vrednost marginalnog proizvoda kao i sam marginalni proizvod opada sa porastom broja radnika. To se može videti u četvrtoj koloni donje tabele, a ta kolona u teoriji predstavlja tzv. proizvod marginalnog prihoda preduzeća. To je ništa drugo do dodatni prihod koji preduzeće ostvaruje ako unajmi dodatnu jedinicu nekog faktora proizvodnje.

Ukoliko pretpostavimo da je zarada radnika 500 dinara dnevno, u tom slučaju iz tabele možemo uočiti sledeća kretanja:

- prvi radnik je u potpunosti profitabilan jer on ostvaruje prihod u iznosu od 1000 dinara, njegova nadnica je 500 dinara, profit koji je ostvaren iznosi 500 dinara takođe;
- drugi radnik ostvaruje dodatni prihod u iznosu od 800 dinara i pri nadnici od 500 dinara, profit koji je on ostvario je 300 dinara;
- treći radnik ostvaruje 600 dinara dodatnog prihoda od koga, kada se oduzme nadnica koju preduzeće treba da isplati zaposlenom, ostaje 100 dinara ostvarenog profita
- četvrti radnik ostvariće 400 dinara dodatnog prihoda, što znači da četvrti radnik postaje u potpunosti neprofitabilan i organizacija usmerena da ostvarivanje profita i akumulaciju kapitala neće sebi dopustiti unajmljivanje ovog broja radnika.

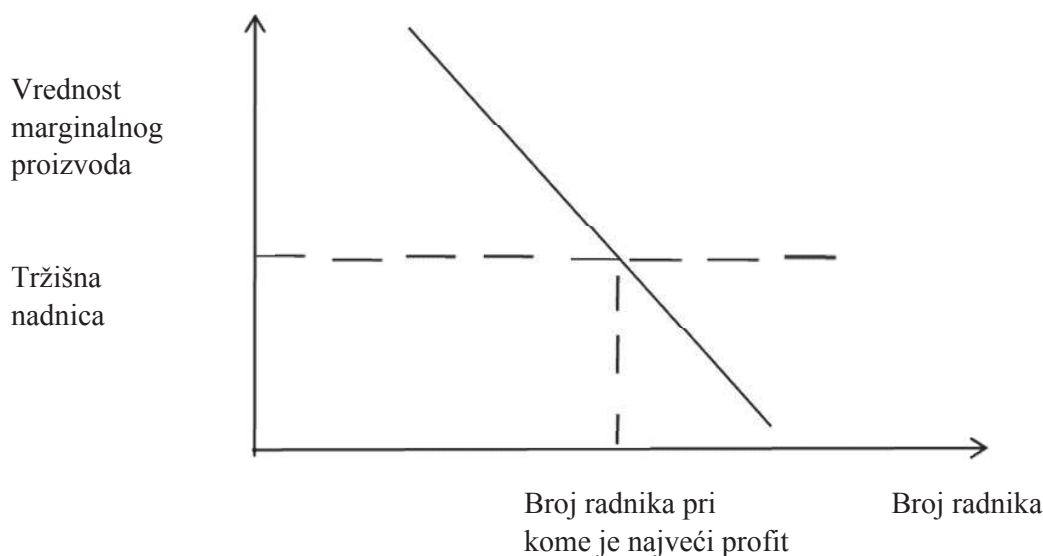
Tabela 38: Kako konkurentno preduzeće odlučuje koliko radnika unajmiti

Rad-input	Autput	Marginalni proizvod rada	Vrednost marginalnog proizvoda rada	Nadnica	Marginalni profit
L $\Rightarrow$ broj radnika	Q	MPL= $\Delta Q/\Delta L$	VMPL= $P_x \cdot MPL$	W	$\Delta PROAT = VMPL - W$
0	0	0	0		
1	100	100	1000	500	500
2	180	80	800	500	300
3	240	60	600	500	100
4	280	40	400	500	- 100
5	300	20	200	500	- 300

Odluku preduzeća možemo prikazati grafikonom vrednosti marginalnog proizvoda. Ta kriva ima silazni nagib jer marginalni proizvod rada opada sa porastom broja radnika. Na ovoj slici se nalazi i horizontalna linija koja označava tržišnu nadnicu. Da bi maksimiziralo profit, preduzeće unajmljuje radnika sve do preseka ove dve krive. Ispod tog nivoa zaposlenosti, vrednost marginalnog proizvoda rada veća je od nadnice, pa bi se unajmljivanjem još jednog radnika profit uvećao. Iznad tog nivoa zaposlenosti, vrednost marginalnog proizvoda rada manja je od nadnice, pa je marginalni radnik neprofitabilan.

Iz svega navedenog proizilazi jedan zaključak – konkurentno preduzeće koje nastoji da maksimizira profit zapošljavaće radnike sve do tačke u kojoj marginalni proizvod rada postaje jednak zaradi koju treba isplatiti zaposlenom.

Slika 6: Vrednost marginalnog proizvoda rada

Slika 3. pokazuje kako vrednost marginalnog proizvoda zavisi od broja radnika, a ona takođe može predstavljati i krivu tražnje za radom te organizacije.

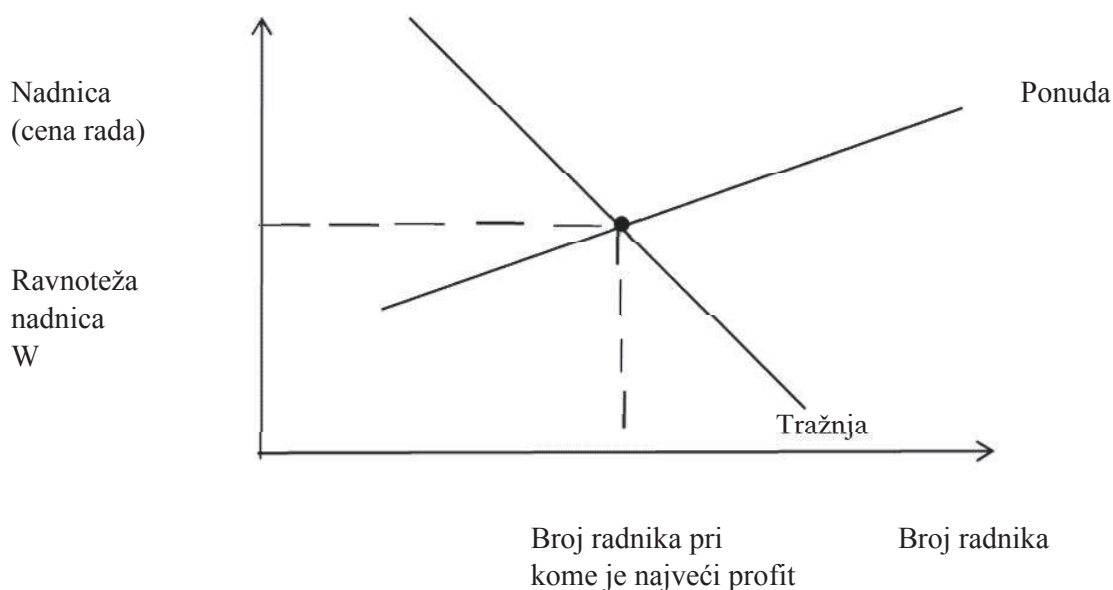
Kriva tražnje za radom preduzeća pokazuje količinu rada koju preduzeće potražuje pri svakoj datoj nadnici. Preduzeće, dakle, donosi tu odluku tako što bira količinu rada pri kojoj je vrednost marginalnog proizvoda jednaka nadnici. U skladu sa tim, kriva vrednosti marginalnog proizvoda predstavlja krivu tražnje za radom konkurentnog preduzeća koje maksimizira profit.

Pomeranje krive tražnje za radom izaziva, između ostalog i cena outputa. Ako nam je već poznato da se vrednost marginalnog proizvoda dobija kada se marginalni proizvod pomnoži sa cenom outputa, kada se cena outputa promeni menja se i vrednost marginalnog proizvoda i ova kriva usled toga vrši pomeranje. Tehnološke promene i ponude ostalih među zavisnih faktora takođe mogu izazvati njeno značajno pomeranje i osciliranje.

Kriva ponude rada je druga veličina koja je sklona promenama, a nju uglavnom mogu izazvati imigracije i promene alternativnih mogućnosti na drugim tržištima rada.

Kao i sve cene, i cena rada zavisiće od ponude i tražnje. Do ravnoteže na tržištu rada doći će onog trenutka kada radnici budu primali vrednost svog marginalnog doprinosa proizvodnji

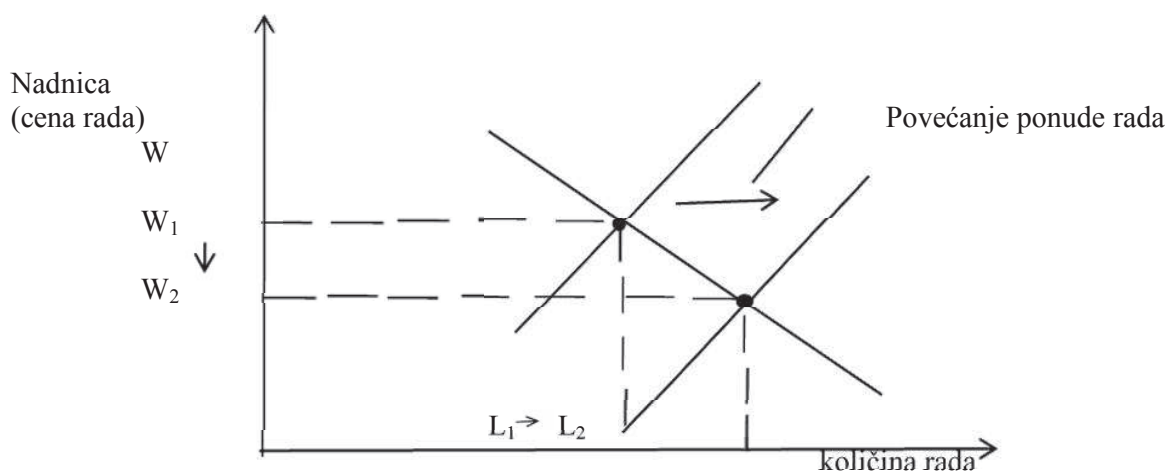
Slika 7: Ravnoteža na tržištu rada

Kada se ponuda rada poveća sa S_1 na S_2 , usled, primera radi, imigracije, ravnotežna nadnica opada sa W_1 na W_2 . Pri ovoj nižoj nadnici, preduzeća unajmljuju više radnika pa zaposlenost raste sa L_1 na L_2 . Promena nadnice odražava promenu vrednosti marginalnog proizvoda rada.²²

²² N.Gregori Mankju: "Principi ekonomije", treće izdanje, Centar za istraživačku delatnost Ekonomskog fakulteta, 2008. Beograd

Slika 8: Pomeranje ponude rada

Zaključak koji bi se mogao izvesti je sledeći:

Analiza tražnje za radom pokazuje da su nadnice uvek jednake produktivnosti a da se produktivnost meri vrednošću marginalnog proizvoda rada. Sve dok su preduzeća koja koriste faktore proizvodnje konkurentna i nastoje da maksimiziraju profit, cena zakupa svakog faktora mora da bude jednaka vrednosti marginalnog proizvoda tog faktora. Rad, zemlja i kapital ostvaruju vrednost svog marginalnog doprinosa proizvodnom procesu. Marginalni proizvod svakog faktora, opet, zavisi od raspoložive količine tog faktora. Zbog opadajućeg marginalnog proizvoda, faktor čija je ponuda velika ima mali marginalni proizvod i samim tim ima i nisku cenu i obratno, faktor ograničene ponude ima veliki marginalni proizvod i visoku cenu. Zbog toga dolazi do ravnoteže cene faktora u trenucima kada ponuda faktora opada. Sve ove tvrdnje objedinjuje već pomenuta neoklasična teorija.

II Povezanost finansijskog i računovostvenog aspekta zarada kroz postavke MRS-19

Međunarodni standard 19 koji se bavi primanjima zaposlenih svakako je sa svojim odrednicama nezaobilazan u razmatranju finansijskog aspekta obračuna zarada jer svojim zaključcima i daljim smernicama na koje upućuje stvara jasan i precizan okvir za finansijsko-računovodstvenu postavku obračuna, priznavanja i odmeravanja primanja zaposlenih a sa ciljem da uniformno odredi kategorije primanja i finansijske komponente troškova nastalih po ovom osnovu.

Za razumevanje i primenu standarda neophodno je znati značenje sledećih osnovnih pojmova:²³

1. Poslodavac je privredni subjekt kod koga radi zaposleni.
2. Zaposleni je lice koje radi u privrednom subjektu (pruža usluge privrednom subjektu) puno radno vreme, skraćeno radno vreme, stalno, povremeno ili privremeno. Pod zaposlenima standard podrazumeva i direktore i članove uprave.
3. Radni odnos je formalni sporazum između privrednog subjekta i fizičkog lica (zaposlenog) kojim se reguliše rad zaposlenog u privrednom subjektu.
4. Stalni rad je rad kod koga nije određen u kome će doći do prestanka radnog odnosa zaposlenog (sem roka određenog zakonskim propisima u penzionisanju).
5. Povremeni rad je rad koji se sa prekidima ponavlja, tj. sa prekidima se uspostavlja radni odnos.
6. Privremeni rad je rad kod koga je ugovornim odnosom privrednog subjekta i zaposlenog određen rok do koga traje radni odnos.
7. Radni staž je vremenski period koji je zaposleni (ili bivši zaposleni) radio u privrednom subjektu, ili pre toga u nekom drugom privrednom subjektu.

Standard identifikuje četiri kategorije primanja zaposlenih:

- kratkoročna primanja zaposlenih, kao što su plate, zarade i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćeni godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešće u dobiti i premije (ako dospevaju za plaćanje u okviru 12 meseci od kraja datog perioda) i ne monetarna primanja(kao što je medicinska nega, smeštaj, kola i besplatna subvencionirana/dotirana dobra ili usluge) za trenutno zaposlene
- primanja po prestanku zaposlenja, kao što su penzije, ostala penzijska primanja, životno osiguranje po prestanku zaposlenja i medicinska nega po prestanku zaposlenja
- ostala dugoročna primanja zaposlenih, uključujući dozvolu za odsustvovanje na osnovu dugogodišnjih usluga ili za studijsko odsustvo, za plaćanje jubilarnih ili drugih primanja na osnovu dugogodišnjih usluga, primanja za dugotrajnu nesposobnost za rad i, ako dospevaju za plaćanje u okviru 12 ili više meseci nakon kraja datog perioda, učešće u dobiti, premije i odložena primanja
- otpremnine.²⁴

MRS 19 takođe zahteva od entiteta da prizna kratkoročna primanja zaposlenih u periodu kada je neki zaposleni pružio svoje usluge u zamenu za ta primanja. Prema planovima definisanih doprinosa, entitet plaća fiksne doprinose u zaseban entitet i neće imati nikakve zakonske niti izvedene obaveze da uplaćuje dalje doprinose ako taj fond nema dovoljno sredstava za isplatu svih primanja zaposlenima u vezi sa radom zaposlenih u tekućem i prethodnim periodima.

²³ Prof.dr. Zoran Petrović, Finansijsko izveštavanje, prvo izdanje, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2011;

²⁴ Međunarodni standardi finansijskog izveštaja, knjiga I Savez računovoda i revizora Srbije, Beograd 2007.

Isto tako, zahteva se od entiteta da prizna doprinose u planu definisanih doprinosa onda kad je neki zaposleni pružio usluge u zamenu za te doprinose. Svi ostali planovi za primanja po prestanku zaposlenja su planovi definisanih primanja. Planovi definisanih primanja mogu da budu bez pokrića u fondu ili mogu da budu u potpunosti ili delimično finansirani iz fonda. Tako je neophodno da entitet:

- obračuna ne samo svoju pravnu obavezu, već i bilo koju izvedenu obavezu koja proističe iz prakse datog entiteta
- odredi sadašnju vrednost obaveza po osnovu definisanih primanja i fer vrednost svakog sredstva plana sa zadovoljavajućom regularnošću, kako se iznosi priznati u datim finansijskim izveštajima ne bi materijalno razlikovali od iznosa koji bi bilo određeni na datum bilansa stanja
- koristi nepristrasne i međusobno kompatibilne aktuarske pretpostavke o demografskim varijablama (kao što su fluktuacija i smrtnost zaposlenih) i finansijskim varijablama (kao što su budući rast zarada, promene medicinskih troškova i određene promene državnih primanja). Finansijske pretpostavke treba da budu zasnovane na tržišnim očekivanjima na datum bilansa stanja, za period tokom kojeg će te obaveze biti izmirene
- ograniči knjigovodstvenu vrednost nekog sredstva tako da ona ne prevazilazi neto iznos od bilo kog nepriznatog troška prošlih usluga i aktuarskih gubitaka uvećanu za sadašnju vrednost bilo kojih ekonomskih primanja dostupnih u obliku primanja iz plana ili umanjenja budućih doprinosa u datom planu.

Otpremnine su primanja zaposlenih koja dospevaju kao rezultat bilo odluke entiteta da prekine zaposlenje nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma odlaska u penziju ili odluke nekog zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je tehnološki višak u zamenu za ta primanja. Događaj na osnovu koga nastaje takva obaveza je prekid rada pre nego usluge nekog zaposlenog. Stoga entitet treba da prizna otpremnine jedino kada je entitet jasno demonstrirao rešenost da ili:

- okonča zaposlenje zaposlenog ili grupe zaposlenih pre datuma uobičajenog odlaska u penziju ili
- obezbedi otpremnine kao rezultat ponude učinjene radi ohrabrivanja dobrovoljnog odlaska sa posla.

Međunarodni računovodstveni standard 19 zahteva od organizacije tj. entiteta da prizna obavezu kada je zaposleni pružio usluge u zamenu za primanja koja će mu biti isplaćena u budućnosti, i rashod, kada entitet troši ekonomske koristi koje nastaju iz usluga koje je zaposleni pružio u zamenu za primanja. Ovaj standard obavezuje poslodavca da primenjuje njegove odrednice u računovodstvu za sva primanja zaposlenih, osim onih za koja se primenjuje IFRS2 Plaćanja akcijama.

Primanja zaposlenih na koje se ovaj standard primenjuje uključuje ona primanja koja su obezbeđena:

- putem formiranja zvaničnih planova i ostalih formalnih sporazuma između nekog entiteta i ostalih zaposlenih kao pojedinaca, grupa zaposlenih ili njihovih predstavnika;
- shodno zakonskim zahtevima ili putem granskih sporazuma kojima se od entiteta zahteva da doprinesu nacionalnim, državnim, granskim ili drugim planovima za više poslodavaca ili
- na osnovu neformalne prakse koja prouzrokuje nastanak izvedenih obaveza. Neformalna praksa je uzrok nastanka izvedenih obaveza kada za entitet ne postoji druga realna alternativa osim da isplati primanja zaposlenima. Primer za nastanak izvedene obaveze je slučaj kada bi promena neformalne prakse datog entiteta nanela neprihvatljivu štetu njegovim odnosima sa zaposlenima.

Takođe, jasno su definisani posebni zahtevi za svaku kategoriju. Primanja zaposlenih obuhvataju primanja koja su obezbeđena bilo zaposlenima ili od njih zavisnim licima i mogu se izvršiti isplatom ili pružanjem dobara i usluga koja se vrše direktno zaposlenima, njihovim supružnicima, deci ili drugim od njih zavisnim licima. Zaposleni može da radi u nekom entitetu puno radno vreme, deo radnog vremena, za stalno, na povremenoj ili privremenoj osnovi, a zaposlenima se smatraju direktori i ostalo upravljačko osoblje.

Računovodstvo kratkoročnih primanja je uglavnom pravolinijsko, jer se nikakve aktuarske pretpostavke ne zahtevaju za merenje obaveze ili troška i nema mogućnosti za nastanak bilo kakvog aktuarskog dobitka ili gubitka. Što se tiče kratkoročnih plaćenih odsustva, entitet može da izvrši nadoknadu zaposlenima za odsustvo povodom različitih razloga, uključujući odmor, bolest, kratkoročnu nesposobnost za rad, porodijsko i roditeljsko odsustvo, odsustvo zbog svedočenja na sudu i odsustvo zbog služenja vojnog roka. Pravo naplaćeno odsustvo može biti kumulativno i nekumulativno.

Kumulativna plaćena odsustva su ona koja se prenose i mogu da budu iskorišćena u budućim periodima ukoliko pravo u tekućem periodu nije iskorišćeno u potpunosti. Kumulativna plaćena odsustva mogu biti ili stečena (znači da zaposleni imaju pravo na novčanu isplatu za neiskorišćeno odsustvo pri odlasku iz tog entiteta) ili ne stečena (kada zaposleni nemaju pravo na novčanu isplatu za neiskorišćeno odsustvo pri odlasku). Obaveza nastaje tokom pružanja usluga od strane zaposlenih na osnovu kojih se uvećava njihovo pravo na buduća plaćena odsustva. Ta obaveza postoji i priznaje se čak i kada ta plaćena odsustva nisu stečena, mada mogućnost da zaposleni mogu da napuste entitet pre nego što iskoriste kumulirana naznačena prava utiče na odmeravanje date obaveze.

Entitet treba da vrednuje očekivani trošak kumuliranih plaćenih odsustva kao dodatni iznos koji očekuje da će platiti kao posledicu neiskorišćenih prava koja su se kumulirala na datum bilansa stanja. Neakumulirana plaćena odsustva se ne prenose unapred. Ona ističu ako se pravo iz tekućeg perioda ne iskoristi u potpunosti i ne daju zaposlenima pravo na novčanu isplatu za neiskorišćeno pravo pri odlasku iz tog entiteta. Ovo je uobičajeni slučaj kod bolovanja zbog toga što neiskorišćeno prethodno pravo ne uvećava buduće pravo, takođe kad materinskog ili roditeljskog odsustva, kao i plaćenih odsustva zbog svedočenja na sudu ili služenja vojnog roka. Entitet ne priznaje nikakvu obavezu niti rashod do vremena nastanka odsustva, jer usluge zaposlenog ne uvećavaju iznos primanja.

Računovodstveno obuhvatanje izvedene obaveze postavlja sledeće definicije:

❖ Entitet treba da obračuna ne samo svoju zakonsku obavezu prema formalnim uslovima plana definisanih primanja, već i sve izvedene obaveze koje nastaju iz neformalne prakse datog entiteta.²⁵ Neformalne prakse prouzrokuju nastanak izvedenih obaveza tamo gde entitet nema realnu alternativu, osim da zaposlenom isplati ta primanja. Formalni uslovi plana definisanih primanja mogu dozvoljavati poslodavcu da okonča svoje obaveze po osnovu plana. Bez obzira na to, obično je teško da poslodavac otkaže plan ukoliko želi da zadrži zaposlene. Zato računovodstveno obuhvatanje primanja po prestanku zaposlenja pretpostavlja da će poslodavac koji sada obećava takva primanja, nastaviti to da čini tokom preostalog radnog veka svojih zaposlenih.

U bilansu stanja iznos priznat kao obaveza za definisano primanje, treba da bude neto suma sledećih iznosa:

- sadašnja vrednost obaveze za definisano primanje na datum bilansa stanja
- plus svaki aktuarski dobitak

²⁵ Međunarodni standardi finansijskog izveštaja, knjiga I, Savez računovođa i revizora Srbije, Beograd 2007.

- minus svaki trošak prošlih usluga koji još nije priznat
- minus fer vrednost sredstava plana na datum bilansa stanja iz kojih će te obaveze biti izmirene.

Sadašnja vrednost obaveza za definisano primanje je bruto obaveza pre oduzimanja fer vrednosti svih sredstava plana. Poslodavac treba da odredi sadašnju vrednost obaveza za definisano primanje i fer vrednost svih sredstava plana sa dovoljnom regularnošću, tako da se iznosi priznati u finansijskim izveštajima ne razlikuju materijalno od iznosa koji bi bili određeni na datum bilansa stanja.

U bilansu uspeha entitet treba da prizna neto zbir sledećih iznosa, u dobitku ili gubitku, osim do obima za koji neki drugi Međunarodni računovodstveni standard zahteva ili dozvoljava njegovo uključanje u troškove:

- trošak tekućih usluga
- troškove kamata
- očekivani prinos na svako sredstvo plana i na svako pravo na nadoknadu
- aktuarske dobitke i gubitke, kao što je zahtevano u skladu sa računovodstvenom politikom entiteta
- troškove prošlih usluga
- efekte svih ukidanja ili namirenja

Takođe, još jedna značajna definicija izneta u ovom standardu govori da obaveza raste sve do datuma od kog dalje usluge zaposlenog neće voditi značajnom iznosu daljih primanja. Stoga se sva primanja dodeljuju periodima koji se završavaju na taj datum ili pre njega. Primanja se dodeljuju pojedinim računovodstvenim periodima prema formulama iz plana primanja. Međutim, ako obavljanje posla nekog zaposlenog u kasnijim godinama dovede do materijalno višeg nivoa primanja nego u prethodnim godinama, entitet dodeljuje ta primanja po pravolinijskoj osnovi, sve do datuma od kojeg dalji rad zaposlenog ne vodi nikakvom materijalnom iznosu daljih primanja.

III Troškovi radne snage kao jedna od finansijskih informacija za menadžment

Radna snaga je često najveći trošak za preduzeće. Zato je značajno razmotriti kako se analiziraju troškovi radne snage i evidentiraju u računovodstvu troškova i upravljačkom računovodstvu. Prvo pitanje koje se ovde može smisleno postaviti je da li zaposleni dobijaju platu ili zaradu. Plata predstavlja fiksni godišnji iznos koji se najčešće deli na 12 jednakih mesečnih isplata. Zarada je isplata koja se zasniva ili na broju radnih sati u određenom periodu ili na broju proizvedenih jedinica. Za svrhu analize troškova neophodno je da se razrade detalji takvih šema nagrađivanja što se posebno može odnositi na one zaposlene kojima se isplaćuje zarada, dakle iznos prema ostvarenim časovima rada ili, pak, prema ostvarenoj produktivnosti tj. broju proizvedenih tržišnih jedinica.

Zaposlenima koji dobijaju zaradu obično se plaća osnovna cena za svaki radni sat. Na primer, zaposleni može biti plaćen 120 dinara na sat za 40 radnih sati u nedelji i onda se može usvojiti da je osnovna cena rada 120 dinara. Nekada poslodavac može pribеći određivanju slične satnice za radnike koji primaju platu kao što su konsultanti, računovođe i pravnici.

Da bi se dobila satnica, godišnju zaradu treba podeliti procenjenim brojem sati u godini za koje se očekuje da će ih zaposleni provesti na radu uz odbitak praznika. Na primer, ako je računovođa plaćen 600.000,00 dinara godišnje i očekuje se da radi najmanje 40 sati sedmično tokom 45 sedmica godišnje, njegova satnica bi se mogla izračunati na sledeći način: $600.000 / (45 \times 40) = 333,33$ dinara.

Premija za prekovremeni rad je vreme iznad osnovnih sati u određenom periodu za koji su zaposleni plaćeni. Obično se prekovremeni rad plaća po višoj ceni nego što je osnovna cena po satu. Taj višak iznad osnovne cene po satu naziva se premija za prekovremeni rad.

Primer: Kompanija plaća grupu zaposlenih 130 dinara na sat za 37-časovnu radnu nedelju. Radno vreme iznad 37 sati je prekovremeni rad koji se plaća za trećinu više. Tokom jedne sedmice zaposleni su radili 407 sati redovnog rada i dodatnih 40 sati prekovremenog rada. Troškovi radne snage mogli bi se analizirati na sledeći način:

- sati po osnovnoj ceni (407 sati x 130 rsd).....52.910,00 rsd
- premija za prekovremeni rad (40 sati x 1/3 x 130 rsd)..... 1.733,00 rsd

Ukupno.....54.643,00 rsd

U mnogim oraganizacijama vode se evidencije o radnom vremenu zaposlenih. Ponekad je ovo ograničeno na evidentiranje vremena kada zaposleni stižu na posao i kada odlaze sa posla, najčešće upotrebom evidencionih kartica i uređaja za elektronsko očitavanje koji evidentira vreme dolaska i vreme odlaska sa posla. Neke od organizacija vode evidenciju o tome kako zaposleni koriste svoje radno vreme koristeći radne kartice ili vremenske liste. Razlog za vođenje evidencije o utrošku vremena je pomaže menadžmentu u nadgledanju radne snage. Potrošeno vreme tokom koga se nije radilo, tj. neproduktivno vreme može se meriti i nadgledati. Kada se pokaže da je neproduktivno vreme predugo, moraju se preduzeti mere za poboljšanje korišćenja radne snage, a time svakako i produktivnosti. Evidentiranjem utroška vremena moguće je utvrditi troškove radne snage različitih aktivnosti i delova proizvodnje. Kao primer za ovu tvrdnju može poslužiti to da se troškovi radne snage mogu pripisati određenim radnim mestima ili klijentima, odnosno kupcima. Neproduktivno vreme je rashod koji je u izvesnoj meri neizbežan, ali treba da se drži pod kontrolom.

Neproductivno vreme može, između ostalog, nastati zbog toga što fabrici nedostaju porudžbine pa radna snaga nema šta da radi ili, pak, možda postoji usko grlo u proizvodnom procesu pa zaposleni u narednim fazama proizvodne linije čekaju. Vreme može biti izgubljeno i zbog kvara mašine i popravke, odnosno održavanja mašine i opreme.

Poslodavac može imati šemu premija za zaposlene. Premija je isplata pored redovne plate ili zarade, a plaća se za ostvarivanje ili prekoračenje određenih ciljeva. Šeme premija razlikuju se po detaljima i mogu biti šeme za pojedinačne zaposlene ili grupne šeme premije koji deli grupa zaposlenih.²⁶ Osnovna cena rada i prekovremeni rad predstavljaju elemente strukture zarada za zaposlene čije se zarade isplaćuju po satu. Neproductivno vreme je pitanje razmatranja za menadžment čiji zaposleni dobijaju ili fiksnu platu ili rade fiksni broj časova svakog dana ili sedmice. Plaćanje po komadu je potpuno različit metod plaćanja po kome najveći deo rizika i nagrada snosi zaposleni umesto poslodavca. U šemi plaćanja po komadu, zaposleni se plaćaju za svaki komad koji proizvedu. Njihova ukupna plata tako zavisi od toga koliko jedinica proizvedu a ne koliko časova provedu radeći. Plaćanje po komadu tako predstavlja plaćanje fiksnog iznosa po jedinici ostvarenog outputa bez obzira na utrošeno vreme. Neophodne su stroge procedure provere da bi se obezbedio odgovarajući standard rada. Jednobrašno plaćanje po komadu se danas gotovo i ne primenjuje kao posledica zakonske regulative u vezi sa zapošljavanjem i otpora sindikata. Međutim, zaposleni se može plaćati po komadu ali da uz to dobija i garantovanu minimalnu zaradu svake sedmice. Druga varijanta je diferencijalna cena po komadu. Ovo je gotovo kazneni sistem sa niskom cenom po komadu za prve jedinice proizvodnje i visokom cenom po komadu za naknadne jedinice.

Primer: Kompanija zapošljava tri radnika koji su plaćeni po komadu. Cena je 2,25 bodova za svaku proizvedenu jedinicu u jednoj sedmično do sto proizvedenih jedinica i 3,00 bodova za svaku jedinicu preko sto jedinica. Postoji i garantovana minimalna sedmična nadnica od 180 bodova za svakog zaposlenog. Tokom jedne sedmice svaki zaposleni je proizveo sledeći broj jedinica:

Zaposleni X proizveo 96 jedinica

Zaposleni Y proizveo 122 jedinice

Zaposleni Z proizveo 76 jedinica

Koliko iznosi njihova ukupna zarada za tu sedmicu?

Rešenje:

	po 2,25 bodova	po 3,00 bodova	ukupno
X (96 jedinica).....	96	-	216
Y(100 jedinica).....	225(22jedinice)	66	291
Z (76 jedinica).....	171	- (minimum)	180

Ukupno.....687

Zaposleni se mogu podeliti u dve kategorije:

- zaposleni koji su direktno angažovani u proizvodnji proizvoda u slučaju preduzeća ili u slučaju uslužnih preduzeća oni koji stvarno isporučuju uslugu potrošačima;
- zaposleni koji nisu direktno angažovani u stvarnom proizvodnom radu ili neposrednom pružanju usluge: to je indirektna radna snaga.

²⁶ Finansijske informacije za menadžment, Kaplen Publising Fouks Lynch, Savez računovođa i revizora Srbije , Beograd 2006.

Direktna radna snaga u preduzeću obično se može identifikovati prilično jednostavno:

- u proizvodnom preduzeću, direktna radna snaga su proizvodni radnici neposredno uključeni u proizvodnju proizvoda ili oni koji rade na porudžbinama kupaca, kao što su rukovaoci mašinama. U indirektnu radnu snagu spadaju svi ostali zaposleni u proizvodnji koji nisu neposredno uključeni u sam proizvodni proces kao što su, na primer, inženjeri za popravku i održavanje ili zaposleni u skladištu i supervizori;
- u građevinskom preduzeću direktna radna snaga su zaposleni koji se bave izgradnjom objekata kao što su zidari, gipsari, tesari i tako dalje;
- u računovodstvenoj firmi, direktna radna snaga su zaposleni koji obavljaju posao revizije ili vođenja poslovnih knjiga.

U većini sistema računovodstva troškova zaposleni koji rade na administrativnim poslovima ili u prodaji ili u distribuciji smatraju se indirektnom radnom snagom.

Da bi se menadžmentu pružile informacije o troškovima, često je neophodno utvrditi ukupne troškove direktne radne snage i ukupne troškove indirektno radne snage. Indirektni troškovi radne snage su opšti troškovi. Svi troškovi radne snage vezani za indirektan rad su indirektni troškovi radne snage i smatraju se za opšte troškove proizvodnje, administracije ili prodaje i distribucije u zavisnosti od dela organizacije u kojem zaposleni rade.

Određeni troškovi radne snage vezani za direktan rad smatraju se direktnim troškovima radne snage ali neki od njih se smatraju i troškovima radne snage. Osnovno pravilo je da trošak direktne radne snage treba posmatrati kao direktan trošak rada samo ako se može neposredno pripisati radu direktne radne snage.

Za radne sate provedene na poslovima direktne radne snage trošak direktne radne snage obično se dobija kao proizvod časova utrošenih na poslovima direktne radne snage i osnovne cene rada po satu. Sati koji su plaćeni ali se ne odnose na rad direktne radne snage, kao što su neproductivno vreme i vreme utrošeno na obuku se obično smatraju indirektnim troškom radne snage. Kada direktna radna snaga radi prekovremeno, premija za prekovremeni rad obično predstavlja opšti trošak. Jedini izuzetak od ovog pravila je kada se prekovremeno radi iz određenog razloga, kao što je poseban zahtev kupaca da se posao obavi brže. U takvim izuzetnim slučajevima premija za prekovremeni rad može se smatrati direktnim troškom rada. Isplata premije direktnoj radnoj snazi smatra se direktnim troškom rada samo ako se može neposredno pratiti do posla koji je obavila direktna radna snaga. Šeme grupnih premija u kojima zaposleni dele premije ne mogu se neposredno pratiti do proizvodnje i stoga ih treba posmatrati kao indirektan trošak rada.

Primer:

	Direktna radna snaga	Indirektna radna snaga
Plaćeni sati		
Utrošeno na proizvodnju.....	350.....	102
Neproductivno vreme.....	25.....	10
Obuka.....	15.....	6
Ukupno	390	118

Zaposleno je 10 direktnih i 3 indirektna radnika, a svi su plaćeni za radnu sedmicu od 37 časova. Svi dodatni sati plaćaju se prema osnovi za prekovremeni rad. Direktna radna snaga plaćena je po osnovnoj ceni od 8 bodova za sat, dok je indirektna radna snaga plaćena po osnovnoj ceni od 6 bodova za sat. Sav prekovremeni rad utrošen je na ispunjenje opštih zahteva proizvodnje i plaća se za polovinu više tj. premija za prekovremeni rad iznosi 50% od osnovne cene rada.

Potrebno je izračunati koliki je ukupan trošak direktnog rada, kao i ukupan trošak indirektnog rada za tu sedmicu?

Rešenje:

	Direktan rad (h)	Indirektan rad (h)
Osnovni sat.....(10x37).....	370	(3x37).....111
Radni sati.....	390	118
Prekovremeni rad.....	20	7

	Trošak direktnog rada (bod)	Trošak indirektnog rada (bod)
Direktna radna snaga		
Sat u proizvodnji po osnovnoj ceni (350satix8bod)	2800	0
Premija za prekovremeni rad (20satix50% od 8bod)		80
Neproductivno vreme (25satix8bod).....		200
Obuka		
(15satix8bod).....		120
Indirektna radna snaga		
Ukupno sati po osnovnoj ceni (118satix6bod).....		708
Premija za prekovremeni rad (7satix50% od 6bod).....		21
Ukupno:.....	2800	1129

Svake godine vrši se pregled primanja za većinu zaposlenih kada se njihova plata ili zarada povećava. Postoje tri osnovna razloga za povećanje zarada tokom godišnjih pregleda:

- kao priznanje datom stručnom iskustvu koji je zaposleni stekao tokom protekle godine
- radi uzimanja u obzir inflacije tokom protekle godine
- da bi se održala konkurentnost u odnosu na plate koje nude drugi poslodavci za slične radnike.

Menadžment želi da bude informisan da li zarade njihovih zaposlenih prate inflaciju i opšti porast nivoa zarada. Ovo se može utvrditi poređenjem rasta zarada njihovih zaposlenih sa:

- rastom indeksa maloprodajnih cena da bi se proverilo da li rast plata prati opšti nivo inflacije
- povećanjem indeksa prosečne zarade da bi se proverilo da li rast plata prati rast plata drugih radnika.²⁷

Primer:

U 20x1 godini kompanija je plaćala sve svoje kvalifikovane radnike 10 bodova na sat. U narednim godinama zabeležena su sledeća povećanja zarada:

Godina	Povećanje zarade	Indeks prosečne zarade
20x1	-	124,5
20x2	4%	130,5
20x3	3%	134,9
20x4	3%	143,7

Tabela takođe pokazuje indeks prosečne zarade po godinama koji je objavljen od strane nadležnih stručnih državnih organa.

²⁷ Finansijske informacije za menadžment, Kaplen Publising Foulks Lynch ,Savez računovoda i revizora Srbije, Beograd 2006.

Potrebno je:

- a) izračunati cenu po satu za stručne radnike kompanije nakon povećanja plate u 20x4
- b) izračunati kolika bi bila cena po satu da je povećanje plata od 20x1 bilo potpuno jednako povećanju indeksa prosečne zarade.

Rešenje:

a) Godina	Cena po satu
20x1.....	10,00
20x2.....(x1,04).....	10,40
20x3.....(x1,03).....	10,71
20x4.....(x1,05).....	11,25

- b) Faktor rasta indeksa prosečne zarade između 20x1 i 20x4 bio je:

$$143,7 / 124,5 = 1,1542$$

Dakle, da je rast zarada stvarno pratio povećanje indeksa prosečne zarade, porast zarada u 20x4 godini bio bi 10 bodova $\times 1,1542 = 11,54$ bodova

Iz prethodno navedenog može se izvesti zaključak da je zarada stručnih radnika pala u poređenju sa drugim radnicima s obzirom da je stvarna zarada iznosila 11,25 bodova.

Fluktuacija radne snage predstavlja odnos broja zaposlenih koji su napustili preduzeće i prosečnog broja zaposlenih. Menadžment želi da nadgleda fluktuaciju radne snage kako bi razmotrio neophodnost kontrolnih mera ukoliko smatra da je stopa fluktuacije suviše visoka i da preduzeće suviše brzo gubi stručnu i dragocenu radnu snagu. Fluktuacija radne snage izračunava se primenom formule za određeni period:

(Broj zaposlenih koji su napustili preduzeće a za koje je potrebna zamena x prosečan broj zaposlenih) x 100

Okako dobijeni procenat fluktuacije radne snage može se uporediti sa ranijim brojkama, ciljevima i prosekom privredne grane. To je pokazatelj da li je broj zaposlenih koji napuštaju organizaciju prihvatljiv.

Primer:

Na dan 1. januara kompanija je imala 3.641 zaposlenih, a 31. decembra broj zaposlenih bio je 3.735. Tokom godine 624 zaposlenih dobrovoljno je napustilo kompaniju. Kolika je stopa fluktuacije radne snage u toj godini?

Rešenje:

$$\text{Prosečan broj zaposlenih u godini} = (3.641 + 3.735) / 2 = 3.688$$

$$\text{Stopa fluktuacije} = (624 / 3.688) \times 100\% = 16,9\%$$

Osnovni cilj odeljenja ljudskih resursa je da minimizira fluktuaciju radne snage. Očito je da svaki put kada se neki zaposleni zameni, preduzeće ima direktne troškove oglašavanja i selekcije, administracije u vezi sa odlaskom i zamenom, obuke i smanjene efikasnosti dok novi zaposleni ne stekne potrebnu stručnost. Pored toga, visoka stopa fluktuacije snižava učinke ostalih zaposlenih koji mogu biti nezadovoljni i ozlojeđeni zbog dodatnog posla obučavanja novih članova i dodatnih dužnosti koje su im privremeno nametnute. Kao pomoć u kontroli fluktuacije radne snage odeljenje ljudskih resursa vodi evidenciju zaposlenih koji napuštaju organizaciju i vrši analizu kako bi se dobile informacije o ličnim detaljima, odeljenju ili sektoru gde je pojedinac bio zaposlen, dužini radnog staža i razlogu napuštanja. Analiza poslednje navedene stavke je korisna za utvrđivanje da li se određeni uzrok ponavlja, posebno ako se taj uzrok može izbeći određenim akcijama organizacije.

Međutim, ovakvu statistiku treba analizirati sa rezervom jer zaposleni često skrivaju ili ne žele jasno da iznesu prave razloge.

Radna snaga je značajan trošak u mnogim organizacijama i stoga je značajno meriti još jednu varijablu a to je efikasnost radne snage u odnosu na unapred utvrđene ciljeve. Kod merenja efikasnosti tj. produktivnosti, upoređuje se stvarna efikasnost sa unapred utvrđenim ciljevima, odnosno budžetima primenom takozvanih standardnih sati. Standardni sat je broj proizvodnih jedinica koji treba da ostvari iskusan radnik u periodu od jednog časa. Racio efikasnosti izračunava se korišćenjem sledeće formule:

(Stvarni rezultat izmeren u standardnim satima / stvarni sati) x 100, a pokazuje koliko je stvarna efikasnost bolja u poređenju sa unapred utvrđenim budžetom.

Primer:

Standardno vreme po jedinici.....	30 minuta tj. 2 jedinice po satu
Stvarni rezultat tokom perioda.....	840 jedinica
Stvarni broj radnih sati.....	410
Budžetirani broj radnih sati.....	400

$$\text{Racio efikasnosti} = 420 / 410 = 102,44\%$$

Može se pretpostaviti da će sve organizacije ostvarivati korist od efikasne radne snage, pa je zato značajno meriti koliko su radnici efikasni i otkriti mogućnosti za poboljšanje.

Primer:

Izračunati racio efikasnosti iz sledećih podataka:

Standardno vreme po jedinici.....	15 minuta
Stvarni rezultat tokom perioda.....	900 jedinica
Stvarni broj radnih sati.....	250
Budžetiran broj radnih sati.....	200

Rešenje:

$$\text{Racio efikasnosti} = (900 \times 0,25 \text{ sati}) / 250 \text{ sati} = 90\%$$

IV Korektivne akcije politike oporezivanja zarada u Republici

Ako uzmemo da je cilj jedini ispravan motivator, onda imamo višesložan sistem ciljeva, odnosno motivacija u zavisnosti od nivoa u organizaciji, kao i van nje. Taj višesložan sistem svakako će uticati na obračun zarada i dotaci će sve u organizaciji, kao i potencijalne investitore i postojeće akcionare.

Ovo će uticati i na eventualnu novu sistematizaciju tj. reorganizaciju postavljenih radnih mesta a sve prema prethodno iznetim politikama isplata zarada u smislu maksimiziranja profita i odrednica poslovanja organizacije. Tako postavljeni cilj vezan za isplatu zarada svakako se svodi na jednu smernicu menadžmenta-po cenu kvaliteta ali nikako na uštrb profita. Drugo pitanje koje se pritom javlja je da li je takva politika dobra na duži rok, ali je to već pitanje neke druge rasprave. Ono što bi u našim uslovima svakako trebalo uraditi a što bi moglo i trebalo svojim mehanizmom da unapredi stanje u privredi, penzionom fondu a samim tim i u vanprivredi to je velika reforma, koja je neophodna u samom principu oporezivanja zarada kao i načinu isplate doprinosa ka budžetskim računima.

Naime, sam princip oporezivanja je složen i visinom neodgovarajući stanju privrede u Republici, s obzirom da je privreda, odnosno onaj deo sistema koji zarađuje za sve ostale, u nezavidnom položaju. Naravno, poluge su mnogobrojne, te tako nije dovoljno povući jednu pa da ceo sistem postane imun na promene. Privreda, pre svega, ne koristi dovoljno svoje velike šanse pa se pod plaštom slobodne trgovine često mnogo uvozi a ne izvozi ono što bi se na svetskom tržištu svakako okarakterisalo kao više nego poželjan proizvod. Uticaj spoljne trgovine na zaposlenost je izuzetna i direktno zavidi od njenog učešća u domaćoj proizvodnji, te i u tom pogledu treba razvijati moguće strategije.²⁸ To je jedna od poluga koja dovodi do lošeg stanja u privredi, a to je opet povuklo da privreda nije u stanju da dovoljno zaradi da bi doprinosi bili na nivou na kome se sada nalaze, a to je približno 70% od svake neto isplate. I to, čak, moglo bi biti iznos koji bi privreda, sama za sebe, čak i u svom nezavidnom položaju, mogla da podnese ali svakako nije iznos koji bi vanprivreda, na teret prethodne, mogla da očekuje za sebe.

Dakle, poželjna unutrašnja politika u oblasti finansija bila bi smanjenje stope oporezivanja na zarade što bi sigurno, odmah za sobom, povuklo zapošljavanje znatno većeg broja radnika nego što je to sada slučaj a da se količina novca koji se sliva u budžet zapravo i ne promeni. Treba zamisliti brojne prednosti takvih poteza i, kako sam već iznela, poluge su mnogobrojne pa povlačenje jedne vodi ka neophodnom pomeranju svake naredne, tako da se jednim oštrim potezom ove vrste mogu mnogi delovi slagalice, slikovito rečeno, dovesti u neophodan red. Smanjenje nezaposlenosti, uređivanje dela sive ekonomije gde mnogi rade ali im se ne uplaćuju doprinosi, pa praktično i ne postoje za državu što šteti i državi i pojedincu i preliivanje od zarada novozaposlenih u vanprivredi, svi ti procesi bi se istovremeno dešavali unutar, a na spoljnjem delu javnih finansija izazvali bi trajne povoljne efekte.

Drugi poželjan proces koji bi neobično smanjio visinu troškova izazvanu kompleksnim sistemom oporezivanja je da se svi doprinosi, od kojih bi eventualno mogao biti izuzet porez na zarade, uplaćivali na jedan jedinstven račun u Republici.

Nezamisliv je iznos troškova koji bi ovim jednostavnim potezom mogli biti smanjeni. Samim tim, privreda bi bila neobično rasterećena nepotrebnim bankarskim provizijama, troškovima vezanim za potrošnju kancelarijskog materijala i zarade zaposlenih koji rade na pozicijama vezanim za obračune zarada, troškovima koji se naknadno pojavljuju pri kasnijoj obradi obrazaca vezanih za isplate zarada kao što su PP OPJ; PP OD; M4; PPP i drugo.

²⁸ Prof.dr. Milorad Unković, Međunarodna ekonomija, peto izmenjeno i dopunjeno izdanje, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2010

Takođe, smanjenje troškova u budućnosti, biće rezultat primene elektronskog oblika dokumentacije jer funkcija dokumentacije u savremenoj organizaciji knjigovodstva (računovodstva) svedena je na verifikacionu osnovu. Ostale funkcije su marginalizovane. Realno je očekivati da će se proces marginalizacije nastaviti i nadalje. Vremenom dokumentacija će biti potisnuta iz knjigovodstva, posebno u delu imputa podataka u poslovni informacioni sistem. Moguće je da će dokumenta ostati kao izlaz iz računovodstvenog informacionog sistema u smislu odgovarajućih potvrda, izveštaja i sličano. Ostale funkcije biće u načelu svedene na minimum.²⁹

Dugoročno, ova smanjenja izazvala bi povoljan efekat na samu proizvodnju, jer bi smanjenjem administracije u smislu brojnosti izveštaja i broja zaposlenih u administraciji, otvorila se mogućnost nesmetanog zapošljavanja u proizvodnji, odnosno povećanog privrednog rasta. Tako se ponovo vraćamo na priču o smanjenju sive ekonomije na zanemarljiv nivo jer bi tim potezima i oštrim merama kazni za neprijavljene radnike sada, pod stimulativnim uslovima koje država propisuje u smislu doprinosa i blažih administrativnih zahteva, zapravo svakome ko bi i pomislio da se nađe u kolu sive ekonomije to izgledalo kao krajnje neisplativ potez.

Tako bi sve ekonomske tokove mogli dovesti pod okrilje reda, rada i zakonske discipline što bi, generalno gledajući, dovelo do srećnije, bogatije i radom zauzete države u kojoj bi se nadalje moglo raspravljati samo o unapređenju ove, sada središnje ekonomije, umesto o nepotrebnim političkim razmiricama koje itekako urušavaju ovaj, ionako slabašan, ekonomski organizam.

A sve to moguće je, dakle, urediti napred izloženom efikasnom politikom u oblasti zarada. Naravno, jedna od poluga prati i jasan, precizan i doraden Zakon o radu koji će svoje dotadašnje „rupe“ potvrđene u praksi popuniti konciznim odrednicama koje se odnose na zaštitu prava zaposlenih. Sve ovo ne bi iziskivalo ni previše vremena, ni previše zalaganja. Jasni i nepokolebljivi zahtevi koje bi država mogla postaviti na ovom polju, kao i sva neophodna popuštanja koja se od nje očekuju ali u smislu da nam svima bude bolje, a koje bi ona bila, isto tako, nepokolebljivo spremna da ispuni, u kratkom vremenskom roku mogla bi dati prve ohrabrujuće rezultate. Daljim upornim nastojanjem na ispunjavanju istih brzo bi celokupna privreda mogla osetiti boljitke sasvim opipljivo, statistički i finansijski gledano. Jednom rečju, uvođenje discipline neophodno je u ovoj oblasti a od tog poteza višestruke koristi osetio bi svaki pojedinac i sam državni aparat, kao i privreda u celini.

I tako zapravo opet spoznajemo svu kompleksnost pitanja obračuna zarada koje, kako smo mogli zaključiti iz prethodnog, vuče korene od same pojave novca i kroz celokupnu istoriju čovečanstva. U današnjim savremenim sistemima to pitanje postaje samo kompleksnije i zaokruženo sa mnoštvom drugih faktora koji posredno ili neposredno mogu uticati i svakodnevno utiču na ovu problematiku. Savremene privrede nose se sa ovim problemom kako znaju i umeju a uglavnom onako kako su prinuđene da postupaju pa se ponekad stiče utisak o brojnim nepravilnim ustupcima koje država pravi oslanjajući se o sopstvene zakone ili se, pak, stvaraju bolni rezovi od strane poslodavaca koji svoje proizvodne pogone znaju izmestiti i na drugi kraj sveta radi neuporedivo manjih izdataka koje, u nekom drugom državnom sistemu, iziskuju zarade zaposlenih.

Kompleksno pitanje, to je sasvim tačno, ali nikako i nerešivo po sve u ovom lancu. U budućnosti, bliskoj budućnosti, pored neobično brzog tehnološko - informatičkog rasta ovo pitanje će dobiti svoju drugu dimenziju.

²⁹ Prof. dr. Milovan Stanišić, Metodologija revizije, treće izdanje, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2009;

STUDIJA SLUČAJA

IX. 1. Zadatak studije slučaja

Preduzeću koje, po Zakonu o privrednim društvima, svrstavamo u srednje preduzeće po dve tačke kriterijuma: ostvareni prihodi u protekloj godini i broj zaposlenih, obračunati neto i bruto zaradu, iznos poreza i doprinosa kao i ukupan trošak zarada za mesec novembar 2012.godine.

Obračunata zarada biće isplaćena u mesecu decembru 2012. i biće pripisana troškovima u bilansu uspeha u 2012.godini prema pozitivnim propisima IFRS I MRS -19.

Zarada, takođe, mora biti obračunata prema vazećem Zakonu o radu koji garantuje minimalnu zaradu i podacima koji su statistički proračunati, a decidno određuju visinu minimalne zarade u trenutku njene isplate.

Parametri za obračun zarade za novembar 2012.godine su:

- broj časova : 176.00
- minimalna bruto zarada: 27.534,05
- maksimalna bruto zarada: 279.515,00
- minimalna osnovica: 20.224,00
- poresko oslobođenje: 7.822,00
- porez na zarade: 12% (bruto zarada – poresko oslobođenje) x 12%

- Doprinosi na teret zaposlenog : 17.9% (bruto zarada 17.9%)
- doprinos za PIO : 11%
- doprinos za ZDRAVSTVO: 6.15%
- doprinos za NEZAPOSLENOST: 0.75%

- Doprinosi na teret poslodavca : 17.9% (bruto zarada x 17.9)
- doprinos za PIO : 11%
- doprinos za ZDRAVSTVO: 6.15%
- doprinos za NEZAPOSLENOST: 0.75%

IX 2. Podaci o subjektu

Subjekat : “Mass consulting” doo, preduzeće za proizvodnju, promet i usluge

Adresa: Dimitrija Tucovića 89, 31000 Užice

Pib: 101200300

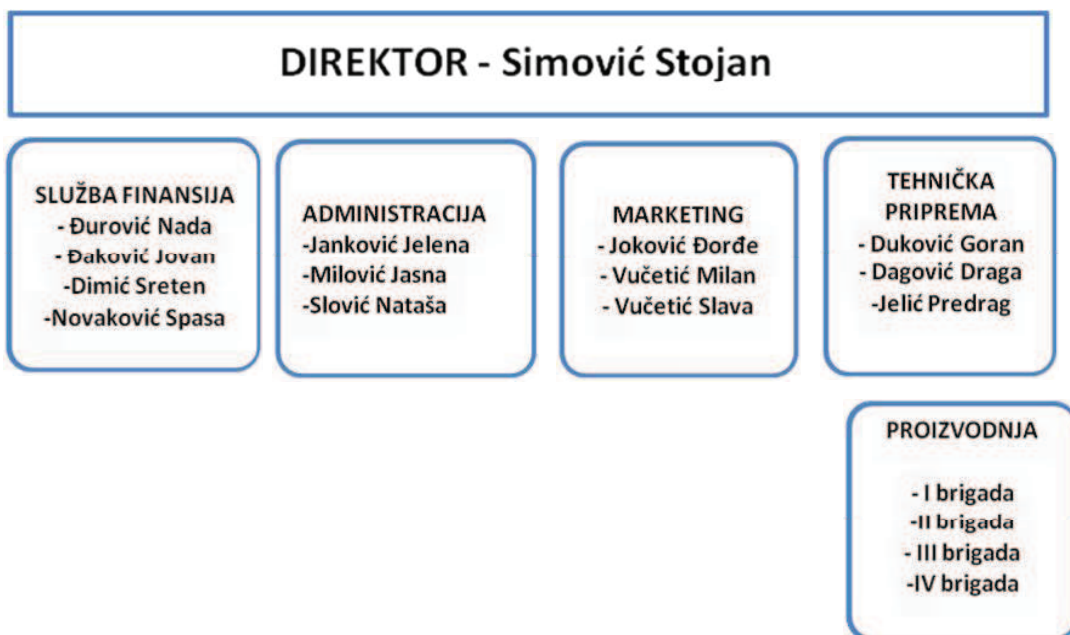
Matični broj: 20400103

Šifra delatnosti:4521

Broj zaposlenih: 62

Organizaciona šema br. 1.

ORGANIZACIONA ŠEMA

Raspored zaposlenih u proizvodnji (I, II, III i IV brigada)

Tabela 39.

I brigada		II brigada		III brigada		IV brigada	
Redni broj	Ime i prezime	Redni broj	Ime i prezime	Redni broj	Ime i prezime	Redni broj	Ime i prezime
1	Aleksa Milovanović	1	Marko Lukić	1	Milica Mirčetić	1	Milan Popović
2	Branko Berić	2	Nikola Marić	2	Jovan Dostanić	2	Dragan Savić
3	Vlatko Vinčić	3	Olivera Mandić	3	Biljana Đorđević	3	Ana Paunović
4	Goran Gospić	4	Petar Jakovljević	4	Boško Ivanović	4	Aleksandar Čolović
5	Danko Dančić	5	Radica Janković	5	Danka Pjević	5	Saša Polić
6	Đorđe Pavlović	6	Rade Bulić	6	Goran Jović	6	Ružica Stefanović
7	Emilija Jovanović	7	Vladan Vuković	7	Jovana Milić	7	Tomislav Daničić
8	Žarko Plebić	8	Lepa Dragić	8	Pavle Obradović	8	Joviša Marjanović
9	Zorica Aleksić	9	Angela Čumić	9	Snežana Stević	9	Željko Jovanović
10	Ivan Jović	10	Ana Trmčić	10	Miloš Borčić	10	Darko Čubić
11	Jelena Berić	11	Borko Borčić	11	Miloš Petrović	11	Branko Dobrić
12	Jelena Kostić	12	Jugoslav Đuričić	12	Mirko Dimitrijević	12	Boško Jovanović

IX 3. OBRAČUN ZARADA

PROIZVODNJA

Tabela 40.

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Aleksa Milovanović		IP-1	1504974790203		% (0,4% / 1god) 2%	5
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	30.254,00	/	/	605,00	30.855,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						39.415,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	31.593,00	3.791,16
Porez na zaradu i naknadu	/	/	31.593,00	3.791,16
Doprinos za PIO	39.415,00	4.335,65	39.415,00	4.355,65
Doprinos za zdravstvo	39.415,00	2.424,02	39.415,00	2.424,02
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	39.415,00	295,61	39.415,00	295,61
SVEGA:	7.055,28		10.846,44	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO):

28.568,36

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:

0,00

ZARADA ZA ISPLATU:

28.568,56

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Branko Berić		IP-2	2409953784122		%(0,4%/1god) 14,4%	36
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	28.400,00	/	/	4.089,60	32.489,60
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						41.049,60

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	33.227,60	3.987,31
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.227,60	3.987,31
Doprinos za PIO	41.049,60	4.515,45	41.049,60	4.515,45
Doprinos za zdravstvo	41.049,60	2.524,55	41.049,60	2.524,55
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	41.049,60	307,87	41.049,60	307,87
SVEGA:	7.347,77		11.335,08	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO):

29.714,52

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:

0,00

ZARADA ZA ISPLATU:

29.714,52

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Vlatko Vinčić		IP-3	2103980796523			3
					1,2%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	30.250,00	/	/	363,00	30.613,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						39.173,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	31.351,00	3.762,12
Porez na zaradu i naknadu	/	/	31.351,00	3.762,12
Doprinos za PIO	39.173,00	4.309,03	39.173,00	4.309,03
Doprinos za zdravstvo	39.173,00	2.409,14	39.173,00	2.409,14
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	39.173,00	293,96	39.173,00	293,96
SVEGA:	7.011,96		10.774,08	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 28.398,92

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,000

ZARADA ZA ISPLATU: 28.398,92

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Goran Gospić		IP-4	0205962792225			25
					10%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	25.600,00	/	/	2.560,00	28.160,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						36.720,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	28.898,00	3.467,76
Porez na zaradu i naknadu	/	/	28.898,00	3.467,76
Doprinos za PIO	36.720,00	4.039,20	36.720,00	4.039,20
Doprinos za zdravstvo	36.720,00	2.258,28	36.720,00	2.258,28
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	36.720,00	275,40	36.720,00	275,40
SVEGA:	6.572,88		10.040,64	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 26.679,36

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 26.679,36

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Danko Daničić		IP-5	1401964794320			25
					10%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	31.180,00	/		3.118,00	34.298,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						42.858,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	35.036,00	4.204,32
Porez na zaradu i naknadu	/	/	35.036,00	4.204,32
Doprinos za PIO	42.858,00	4.714,38	42.858,00	4.714,38
Doprinos za zdravstvo	42.858,00	2.635,77	42.858,00	2.635,77
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	42.858,00	321,43	42.858,00	321,93
SVEGA:	7.671,58		11.875,90	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 30.982,10

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 30.392,10

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Đorđe Pavlović		IP-6	2206970790037			15
					6%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	22.513,00	/	/	1.350,78	23.863,78
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						32.423,78

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	24.601,78	2.952,78
Porez na zaradu i naknadu	/	/	24.601,78	2.952,78
Doprinos za PIO	32.423,78	3.566,62	32.423,78	3.566,02
Doprinos z zdravstvo	32.423,78	1.994,06	32.423,78	1.944,06
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	32.423,78	243,18	32.423,78	243,18
SVEGA:	5.803,86		8.755,97	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 23.667,81

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 23.667,81

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Emilija Jovanović		IP-7	1805974793322			
					5,2%	13
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.100,00	/	/	1.513,20	30.613,20
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						39.173,20

Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	31.351,20	3.762,14
Doprinos za PIO	39.173,20	4.309,05	39.173,20	4.309,05
Doprinos za zdravstvo	39.173,20	2.409,15	39.173,20	2.409,15
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	39.173,20	293,79	39.173,20	293,79
SVEGA:	7.011,99		10.774,13	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I 28.399,07

DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ 0,00

NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 28,399,07

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Žarko Plebić		IP-8	04129647923100			
					11,2%	28
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.224,00	/	/	3.273,09	32.497,09
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						41.057,09

Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.235,09	3.988,21
Doprinos za PIO	41.057,09	4.516,28	41.057,09	4.516,28
Doprinos za zdravstvo	41.057,09	2.525,01	41.057,09	2.525,01
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	41.057,09	307,93	41.057,09	307,93
SVEGA:	7.349,22		11.337,43	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE 29.719,66

(NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ 0,00

NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 29.719,66

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Zorica Aleksić		IP-9	0604972714305			
					4,4%	11
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	26.550,00	/	/	1.168,20	27.718,20
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						36.278,20
Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade			
	osnovica	iznos	osnovica	iznos		
Porez na zaradu i naknadu	/	/	28.456,20	3.414,84		
Doprinos za PIO	36.278,20	3.990,60	36.278,20	3.990,60		
Doprinos za zdravstvo	36.278,20	2.231,11	36.278,20	2.231,11		
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	36.278,20	272,08	36.278,20	272,08		
SVEGA:		6.493,79	9.908,53			

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 26.369,67

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 26.369,67

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Ivan Jović		IP-10	3103968790025			
					6,4%	16
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	32.000,00	/	5.000,00	2.048,00	39.048,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						47.608,00

Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade			
	osnovica	iznos	osnovica	iznos		
Porez na zaradu i naknadu	/	/	39.786,00	4.774,32		
Doprinos za PIO	47.608,00	5.236,88	47.608,00	5.236,88		
Doprinos za zdravstvo	47.608,00	2.937,89	47.608,00	2.927,89		
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	47.608,00	357,06	47.608,00	357,06		
SVEGA:		8.521,83	13.296,15			

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 34.311,85

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 34.311,85

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Jelena Berić		IP-11	1308957790023		%(0,4%/1 god)	26
					10,4%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	120,00	1.200,00	/	/	1.248,00	13.248,00
Topli obrok:	/	/	/	2.727,00	/	2.727,00
Regres:	/	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						20.535,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	19.712,05	2.365,44
Doprinos za PIO	27.534,05	3.028,74	27.534,05	3.028,74
Doprinos za zdravstvo	27.534,05	1.693,34	27.534,05	1.693,34
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	27.534,05	206,50	27.534,05	206,50
SVEGA:		4.928,58		7.294,02

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 13.240,98

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 13.240,98

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Jelena Kostić		Ip-12	1511975790103			8
					3,25%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	196,00	24.938,00	/	5.000,00	798,02	30.736,02
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						39.296,02

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	31.474,02	3.776,88
Doprinos za PIO	39.296,02	4.322,56	39.296,02	4.322,56
Doprinos za zdravstvo	39.296,02	2.416,71	39.296,02	2.416,71
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	39.296,02	294,72	39.296,02	294,72
SVEGA:		7.033,99		10.841,87

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 28.485,15

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 28.485,15

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Marko Lukić		IIp-1	1205966796543		6,8%	17
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	30.250,00	/	/	2.057,00	32.307,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						40.867,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	33.045,00	3.965,40
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.045,00	3.965,40
Doprinos za PIO	40.867,00	4.495,37	40.867,00	4.495,37
Doprinos za zdravstvo	40.867,00	2.513,32	40.867,00	2.513,32
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	40.867,00	306,50	40.867,00	306,50
SVEGA:	7.315,19		11.280,59	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 29.586,41

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 29.586,41

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Nikola Marić		II-2	1312968790015		8%	20
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	26.825,00	/	/	2.146,00	28.971,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						37.531,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	29.709,00	3.656,08
Porez na zaradu i naknadu	/	/	29.709,00	3.656,08
Doprinos za PIO	37.531,00	4.128,41	37.531,00	4.128,41
Doprinos za zdravstvo	37.531,00	2.308,16	37.531,00	2.308,16
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	37.531,00	281,48	37.531,00	281,48
SVEGA:	6.718,05		10.283,13	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 27.247,87

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.247,87

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Olivera Mandić		IIp-3	1604960782501			25
					10%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	26.900,00	/	3.000,00	2.690,00	32.590,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						41.150,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	33.328,00	3.999,36
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.328,00	3.999,36
Doprinosi za PIO	41.150,00	4.526,50	41.150,00	4.526,50
Doprinosi za zdravstvo	41.150,00	2.530,73	41.150,00	2.530,73
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	41.150,00	308,63	41.150,00	308,63
SVEGA:	7.365,86		11.365,22	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 29.784,78

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 29.784,78

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Petar Jakovljević		IIp-4	0602962792205			23
					9,2%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	24.115,00	/	/	2.218,58	26.333,58
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.650,00	/	4.560,00
SVEGA:						34.893,58

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	27.071,58	3.248,59
Porez na zaradu i naknadu	/	/	27.071,58	3.248,59
Doprinosi za PIO	34.893,58	3.838,29	34.893,58	3.838,29
Doprinosi za zdravstvo	34.893,58	2.145,95	34.893,58	2.415,95
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	34.893,58	261,71	34.893,58	261,71
SVEGA:	6.245,95		9,494,54	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 25.399,04

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 25.399,04

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Radica Janković		IIp-5	1111973794311		2,4%	6
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	23.221,00	/	/	557,30	23.778,30
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						32.338,30

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	24.516,30	2.914,95
Porez na zaradu i naknadu	/	/	24.516,30	2.914,95
Doprinos za PIO	32.338,30	3.557,21	32.338,30	3.557,21
Doprinos za zdravstvo	32.338,30	1.988,80	32.338,30	1.988,80
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	32.338,30	242,53	32.338,30	242,53
SVEGA:	5.788,54		8.703,49	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 23.634,81

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 23.634,81

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Rade Bulić		IIp-6	1806960792503		6,8%	17
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	120,00	12.000,00	/	/	816,00	12.816,00
Topli obrok:	0,00	/	/	2.727,00	/	2.727,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						20.103,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	19.712,05	2.365,44
Porez na zaradu i naknadu	/	/	19.712,05	2.365,44
Doprinos za PIO	27.534,05	1.693,34	27.534,05	3.028,74
Doprinos za zdravstvo	27.534,05	206,51	27.534,05	1.693,34
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	27.534,05	206,51	27.534,05	206,51
SVEGA:	4.928,59		7.294,03	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 12.808,97

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 12.808,97

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Vladan Vuković		IIP-7	2210965790021		5,6%	14
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	28.400,00	/	/	1.590,40	29.990,40
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.550,40

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.728,40	3.687,41
Doprinos za PIO	38.550,40	4.240,54	38.550,40	4.240,54
Doprinos za zdravstvo	38.550,40	2.370,85	38.550,40	2.370,85
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.550,40	289,13	38.550,40	289,13
SVEGA:		6.900,52		10.587,93

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 27.962,47

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.962,47

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Lepa Dragić		IIP-8	1001978794302		1,6%	4
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	21.348,00	/	/	341,57	21.689,57
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						30.249,57

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	22.427,57	2.691,31
Doprinos za PIO	30.249,57	3.327,45	30.249,57	3.327,45
Doprinos za zdravstvo	30.249,57	1.860,35	30.249,57	1.860,35
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	30.249,57	226,87	30.249,57	226,87
SVEGA:		5.414,67		8.105,98

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 22.143,59

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 22.143,59

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Angelina Čumić		IIP-9	0303983791112		/	0
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	24.000,00	/	/	/	24.000,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						32.560,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	24.738,00	2.968,56
Porez na zaradu i naknadu	/	/	24.738,00	2.968,56
Doprinos za PIO	32.560,00	3.581,60	32.560,00	3.581,60
Doprinos za zdravstvo	32.560,00	2.002,44	32.560,00	2.002,44
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	32.560,00	244,20	32.560,00	244,20
SVEGA:	5.828,24		8.796,80	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 23.763,20

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 23.763,20

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Ana Trmčić		IIP-10	2411975794222		3,6%	9
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	24.000,00	/	/	864,00	24.864,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						33.424,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	25.602,00	3.725,24
Porez na zaradu i naknadu	/	/	25.602,00	3.725,24
Doprinos za PIO	33.424,00	3.676,64	33.424,00	3.676,04
Doprinos za zdravstvo	33.424,00	2.055,57	33.424,00	2.055,57
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	33.424,00	250,68	33.424,00	250,68
SVEGA:	5.982,89		9.055,13	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 24.368,87

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 2.850,00

ZARADA ZA ISPLATU: 21.518,87

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Borko Borić		IIp-11	1506982790106			2
					0,8%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	22.450,00	/	/	179,60	22.629,60
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						31.189,60

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	23.367,60	2.804,11
Doprinos za PIO	31.189,60	3.430,86	31.189,60	3.430,86
Doprinos za zdravstvo	31.189,60	1.918,16	31.189,60	1.918,16
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	31.189,60	233,92	31.189,60	233,92
SVEGA:	5.582,94		8.387,05	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 22.802,55

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 3.300,00

ZARADA ZA ISPLATU: 19.502,55

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Jugoslav Đuričić		IIp-12	0705973793232			11
					4,4%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	22.300,00	/	/	981,20	23.281,20
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						31.841,20

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	24.019,20	2.882,30
Doprinos za PIO	31.841,20	3.502,53	31.841,20	3.502,53
Doprinos za zdravstvo	31.841,20	1.958,23	31.841,20	1.958,23
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	31.841,20	238,81	31.841,20	238,81
SVEGA:	5.699,57		8.581,87	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 23.259,33

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 23.259,33

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Milica Mirčetić		IIIp-1	2801979793332			4
					1,6%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	25.000,00	/	/	400,00	25.400,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	5.460,00	/	4.560,00
SVEGA:						33.960,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	26.138,00	3.136,56
Doprinosi za PIO	33.960,00	3.735,60	33.960,00	3.735,60
Doprinosi za zdravstvo	33.960,00	2.088,54	33.960,00	2.088,54
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	33.960,00	254,70	33.960,00	254,70
SVEGA:		6.078,84		9.215,40

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 24.744,60

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 24.744,60

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Jovan Dostanić		IIIp-2	1409980788822			5
					2%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	25.000,00	/	/	500,00	25.500,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						34.060,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	26.238,00	3.148,56
Doprinosi za PIO	34.060,00	3.746,60	34.060,00	3.746,60
Doprinosi za zdravstvo	34.060,00	2.094,69	34.060,00	2.094,69
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	34.060,00	255,45	34.060,00	255,45
SVEGA:		6.096,74		9.245,30

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 26.794,70

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 26.794,70

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Biljana Đorđević		IIIp-3	0101982790031			1
					0,4%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	28.075,00	/	/	112,30	28.187,30
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						36.747,30

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	28.925,30	3.471,03
Doprinos za PIO	36.747,30	4.042,20	36.747,30	4.042,20
Doprinos za zdravstvo	36.747,30	2.259,95	36.747,30	2.259,95
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	36.747,30	275,60	36.747,30	275,60
SVEGA:		6.577,75		10.048,78

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 26.698,52

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 26.698,52

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Boško Ivanović		IIIp-4	1010985781513			0
					%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	27.921,00	/	/	/	27.921,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						36.481,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	28.659,00	33.439,08
Doprinos za PIO	36.481,00	4.012,91	36.481,00	4.012,91
Doprinos za zdravstvo	36.481,00	2.243,58	36.481,00	2.243,58
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	36.481,00	273,61	36.481,00	273,61
SVEGA:		6.530,01		9.969,18

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 26.511,82

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 26.511,82

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Danka Pjević		IIIp-5	1112971792251			15
					6%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	25.019,00	/	/	1.501,14	26.520,14
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						35.080,14
Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade			
	osnovica	iznos	osnovica	iznos		
Porez na zaradu i naknadu	/	/	27.258,14	3.270,97		
Doprinos za PIO	35.080,14	3.858,82	35.080,14	3.858,82		
Doprinos za zdravstvo	35.080,14	2.157,44	35.080,14	2.157,44		
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	35.080,14	263,10	35.080,14	263,10		
SVEGA:		6.279,36	9.550,33			

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 25.529,81

0,00

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 25.529,81

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Goran Jović		IIIp-6	1206976792503			10
					4%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	34.111,00	/	/	1.364,44	35.475,44
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						44.035,44

Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	36.213,44	4.345,61
Doprinos za PIO	44.035,44	4.843,90	44.035,44	4.843,90
Doprinos za zdravstvo	44.035,44	2.708,18	44.035,44	2.708,18
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	44.035,44	330,26	44.035,44	330,26
SVEGA:		7.882,34	12.227,95	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 31.807,49

0,00

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 31.807,49

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Jovana Milić		IIIp-7	1106976790201		4,8%	12
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	24.692,00	/	/	1.185,22	25.877,22
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						34.437,22

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	26.615,22	3.193,83
Porez na zaradu i naknadu	/	/	26.615,22	3.193,83
Doprinos za PIO	34.437,22	3.788,10	34.437,22	3.788,10
Doprinos za zdravstvo	34.437,22	2.117,88	34.437,22	2.117,88
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	34.437,22	258,28	34.437,22	258,28
SVEGA:	6.164,26		9.358,09	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 25.079,13

0,00

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 25.079,13

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Pavle Obradović		IIIp-8	1007984792122		1,2%	3
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	26.429,00	/	/	317,15	26.746,15
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						35.306,15

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	27.484,15	3.298,10
Porez na zaradu i naknadu	/	/	27.484,15	3.298,10
Doprinos za PIO	35.306,15	3.883,67	35.306,15	3.883,67
Doprinos za zdravstvo	35.306,15	2.171,33	35.306,15	2.171,33
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	35.306,15	264,79	35.306,15	264,79
SVEGA:	6.319,79		9.617,89	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 25.688,26

0,00

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 25.688,26

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Snežana Stević		IIIp-9	2008971721212		8,4%	21
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.001,00	/	/	2.436,08	31.437,08
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						39.997,08

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	32.175,08	3.861,01
Porez na zaradu i naknadu	/	/	32.175,08	3.861,01
Doprinos za PIO	39.997,08	4.399,68	39.997,08	4.399,68
Doprinos za zdravstvo	39.997,08	2.459,82	39.997,08	2.459,82
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	39.997,08	299,98	39.997,08	299,98
SVEGA:	7.159,48		11.020,49	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 28.976,59

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 28.976,59

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Miloš Borčić		IIIp-10	1203984750302			0
					%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	22.000,00	/	/	/	22.000,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						30.560,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	22.738,00	2.728,56
Porez na zaradu i naknadu	/	/	22.738,00	2.728,56
Doprinos za PIO	30.560,00	3.361,60	30.560,00	3.361,60
Doprinos za zdravstvo	30.560,00	1.879,44	30.560,00	1.879,44
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	30.560,00	229,20	30.560,00	229,20
SVEGA:	5.470,24		8.198,80	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 22.361,20

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 22.361,20

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Miloš Petrović		IIIp-11	1010981790208		0,4%	1
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.303,00	/	/	117,21	29.420,21
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						37.980,21

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	30.158,21	3.618,98
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.158,21	3.618,98
Doprinos za PIO	37.980,21	4.177,82	37.980,21	4.177,82
Doprinos za zdravstvo	37.980,21	2.335,78	37.980,21	2.335,78
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	37.980,21	284,85	37.980,21	284,85
SVEGA:	6.798,45		10.417,43	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 27.562,78

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.562,78

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Mirko Dimitrijević		IIIp-12	1211981790202		%	0
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	30.105,00	/	/	/	30.105,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.665,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	30.843,00	3.701,16
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.843,00	3.701,16
Doprinos za PIO	38.665,00	4.253,15	38.665,00	4.253,15
Doprinos za zdravstvo	38.665,00	2.377,89	38.665,00	2.377,89
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.665,00	289,98	38.665,00	289,98
SVEGA:	6.921,02		10.622,18	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 28.042,82

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 28.042,82

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Milan Popović		IVP-1	1502982792003			2
					0,8%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	30.020,00	/	/	240,16	30.240,16
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.800,16

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.978,16	3.717,38
Doprinos za PIO	38.800,16	4.268,02	38.800,16	4.268,02
Doprinos za zdravstvo	38.800,16	2.386,21	38.800,16	2.386,21
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.800,16	291,00	38.800,16	291,00
SVEGA:		6.945,23		10.662,61

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 28.137,55

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 28.137,55

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Dragan Savić		IVp-2	2408976794341			7
					2,8%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	31.758,00	/	/	889,22	32.647,22
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						41.207,22

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.385,22	4.006,27
Doprinos za PIO	41.207,22	4.532,79	41.207,22	4.532,79
Doprinos za zdravstvo	41.207,22	2.534,21	41.207,22	2.534,24
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	41.207,22	309,05	41.207,22	309,05
SVEGA:		7.376,08		11.382,35

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 29.824,87

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 2.283,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.541,87

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Ana Paunović		IV-3	1305986790215		/	0
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	21.222,00	/	/	/	21.222,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						29.782,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	21.960,00	2.635,20
Porez na zaradu i naknadu	/	/	21.960,00	2.635,20
Doprinosi za PIO	29.782,00	3.276,02	29.782,00	3.276,02
Doprinosi za zdravstvo	29.782,00	1.831,59	29.782,00	1.831,59
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	29.782,00	223,36	29.782,00	223,36
SVEGA:	5.330,97		7.966,13	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 21.815,83
 UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00
 ZARADA ZA ISPLATU: 21.815,83

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Aleksandar Čolović		IVp-4	0802972790145		4,8%	12
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	34.015,00	/	/	1.632,72	35.647,72
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						44.207,72

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	36.385,72	4.366,28
Porez na zaradu i naknadu	/	/	36.385,72	4.366,28
Doprinosi za PIO	44.207,72	4.862,85	44.207,72	4.862,85
Doprinosi za zdravstvo	44.207,72	2.718,77	44.207,72	2.718,77
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	44.207,72	331,56	44.207,72	331,56
SVEGA:	7.913,18		12.279,46	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 31.928,26
 UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00
 ZARADA ZA ISPLATU: 31.928,26

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Saša Polić		IIIp-5	1808988782225		/	0
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	21.212,00	/	/	/	21.212,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						29.772,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	21.950,00	2.634,00
Porez na zaradu i naknadu	/	/	21.950,00	2.634,00
Doprinos za PIO	29.772,00	3.274,92	29.772,00	3.274,92
Doprinos za zdravstvo	29.772,00	1.830,98	29.772,00	1.830,98
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	29.772,00	223,29	29.772,00	223,29
SVEGA:	5.329,19		7.963,19	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 21.808,81

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 21.808,81

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Ružica Stefanović		IVp-6	1303974791213		5,2%	13
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	25.025,00	/	/	1.301,30	26.326,30
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						34.886,30

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	27.064,30	3.247,72
Porez na zaradu i naknadu	/	/	27.064,30	3.247,72
Doprinos za PIO	34.886,30	3.837,49	34.886,30	3.837,49
Doprinos za zdravstvo	34.886,30	2.145,51	34.886,30	2.145,51
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	34.886,30	261,65	34.886,30	261,65
SVEGA:	6.244,65		9.492,37	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 25.393,93

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 25.393,93

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Tomislav Dančić		IVp-7	0412981790217			2
					0,8%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	31.700,00	/	/	253,60	31.953,60
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						40.513,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	32.691,60	3.922,99
Doprinos za PIO	40.513,60	4.456,49	40.513,60	4.456,49
Doprinos za zdravstvo	40.513,60	2.491,58	40.513,60	2.491,58
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	40.513,60	303,85	40.513,60	303,85
SVEGA:		7.251,92		11.174,91

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 29.338,69

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 29.338,69

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Joviša Marjanović		IVp-8	0901961790192			29
					11,6%	
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	32.380,00	/	/	3.756,08	36.136,08
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						44.696,08

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	36.874,08	4.424,89
Doprinos za PIO	44.696,08	4.916,57	44.696,08	4.916,57
Doprinos za zdravstvo	44.696,08	2.748,93	44.696,08	2.748,93
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	44.696,08	335,23	44.696,08	335,263
SVEGA:		8.000,73		12.425,62

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 32.270,46

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 32.270,46

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Željko Jovanović		IVp-9	1510971790402		7,2%	18
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	28.200,00	/	/	2.030,40	30.230,40
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.790,40

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	30.968,40	3.716,21
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.968,40	3.716,21
Doprinos za PIO	38.790,40	4.266,94	38.790,40	4.266,94
Doprinos za zdravstvo	38.790,40	2.385,61	38.790,40	2.385,61
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.790,40	290,93	38.790,40	290,93
SVEGA:	6.943,48		10.659,69	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I 28.130,71

DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ 0,00

NETO ZARADE:

ZARADA ZA ISPLATU: 28.130,71

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Darko Čubić		IVp-10	0604972792221		6,4%	196
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	28.200,00	/	/	1.804,80	30.004,80
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.564,80

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	30.742,80	3.689,14
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.742,80	3.689,14
Doprinos za PIO	38.564,80	4.242,13	38.564,80	4.242,13
Doprinos za zdravstvo	38.564,80	2.371,73	38.564,80	2.371,73
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.564,80	289,24	38.564,80	289,24
SVEGA:	6.903,10		10.592,24	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 27.972,56

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU 27.972,56

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Branko Dobrić		IVp-11	0106982790103		1,2%	3
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	38.460,00	/	/	461,52	38.921,52
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						47.481,52

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	39.659,52	4.759,14
Doprinos za PIO	47.481,52	5.222,97	47.481,52	5.222,97
Doprinos za zdravstvo	47.481,52	2.920,11	47.481,52	2.920,11
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	47.481,52	356,11	47.481,52	356,11
SVEGA:	8.499,19		13.258,33	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE 34.223,19

(NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 34.223,19

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Boško Jovanović		IVp-12	0203980790005		1,2%	3
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	38.460,00	/	/	461,52	38.921,52
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						47.481,52

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	39.659,52	4.759,14
Doprinos za PIO	47.481,52	5.222,97	47.481,52	5.222,97
Doprinos za zdravstvo	47.481,52	2.920,11	47.481,52	2.920,11
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	47.481,52	356,11	47.481,52	356,11
SVEGA:	8.499,19		13.258,33	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE 34.223,19

(NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 34.223,19

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Slović Nataša, proizvodni menadžer		P-1	1404969792105		5,6%	14
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	192,00	37.283,00	/	7.500,00	2.087,85	46.870,85
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						55.430,85

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	47.608,85	5.713,06
Doprinos za PIO	55.430,85	6.097,39	55.430,85	6.097,39
Doprinos za zdravstvo	55.430,85	3.408,99	55.430,85	3.408,99
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	55.430,85	415,73	55.430,85	415,73
SVEGA:	9.922,11		15.635,17	
ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO):			39.795,68	
UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:			0,00	
ZARADA ZA ISPLATU:			39.795,68	

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Joković Đorđe,marketing menadžer		M-1	1112973792222		4%	10
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	200,00	40.221,00	/	4.800,00	1.608,84	46.629,84
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						55.189,84

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	47.368,84	5.684,15
Doprinos za PIO	55.189,84	6.070,88	55.189,84	6.070,88
Doprinos za zdravstvo	55.189,84	3.394,17	55.189,84	3.394,14
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	55.189,84	413,92	55.189,84	413,92
SVEGA:	9.878,97		15.563,12	
ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO):			39.626,72	
UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE:			0,00	
ZARADA ZA ISPLATU:			39.626,72	

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Đurović Nada, finansijski menadžer		F-1	2202975792320		4,4%	11
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	208,00	51.408,00	/	8.900,00	2.261,95	62.569,95
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						71.129,95

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	63.307,95	7.596,95
Porez na zaradu i naknadu	/	/	63.307,95	7.596,95
Doprinosi za PIO	71.129,95	7.824,29	71.129,95	7.824,29
Doprinosi za zdravstvo	71.129,95	4.374,49	71.129,95	4.374,49
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	71.129,95	533,47	71.129,95	533,47
SVEGA:	12.732,25		20.329,20	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 50.800,75

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 50.800,75

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Duković Goran, tehnički menadžer		T-1	0105973792055		4,4%	11
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	208,00	50.900,00	/	7.500,00	2.239,60	60.639,60
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						69.199,60

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	61.377,60	7.365,31
Porez na zaradu i naknadu	/	/	61.377,60	7.365,31
Doprinosi za PIO	69.199,60	7.611,95	69.199,60	7.611,95
Doprinosi za zdravstvo	69.199,60	4.255,77	69.199,60	4.255,77
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	69.199,60	518,99	69.199,60	518,99
SVEGA:	12.386,71		19.752,02	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 49.447,58

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 49.447,58

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Janković Jelena,poslovni sekretar		A-1	0802975792882		3,6%	9
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	33.336,00	/	2.000,00	1.200,10	36.536,10
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						45.096,10

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
Porezi i doprinosi -Opis	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	37.274,10	4.472,89
Doprinos za PIO	45.096,10	4.960,57	45.096,10	4.960,57
Doprinos za zdravstvo	45.096,10	2.773,41	45.096,10	2.773,41
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	45.096,10	338,22	45.096,10	338,22
SVEGA:	8.072,20		12.545,09	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 32.551,01

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 32.551,01

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Milović Jasna,poslovni sekretar		A-2	1808982792111		0,8%	2
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	/	/	35.794,00 *	/	286,35	36.080,35
Topli obrok:	/	/	/	/	/	/
Regres:	/	/	/	/	/	/
SVEGA:						36.080,35

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
Porezi i doprinosi -Opis	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	28.258,35	3.391,00
Doprinos za PIO	36.080,35	3.968,84	36.080,35	3.968,84
Doprinos za zdravstvo	36.080,35	2.218,94	36.080,35	2.218,94
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	36.080,35	270,60	36.080,35	270,60
SVEGA:	6.458,38		9.849,38	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 26.230,97

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 26.230,97

*) prosek u predhodnih 12 meseci u odnosu na dan započinjanja porodijskog bolovanja,a ukoliko je taj prosek manji u odnosu na propisanu minimalnu zaradu,za obračun se uzima minimalna zarada

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Vučetić Milan		M-2	1010979792222		2,8%	7
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	31.109,00	/	/	899,05	33.008,05
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						41.568,05
Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade			
	osnovica	iznos	osnovica	iznos		
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.746,05	4.049,53		
Doprinos za PIO	41.568,05	4.572,48	41.568,05	4.572,48		
Doprinos za zdravstvo	41.568,05	2.556,43	41.568,05	2.556,43		
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	41.568,05	311,76	41.568,05	311,76		
SVEGA:		7.440,67	11.490,20			

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 30.077,85

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 30.077,85

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Vučetić Slava		M-3	1012979792002		2,8%	7
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	32.109,00	/	/	899,05	33.008,05
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						41.568,05

Porezi i doprinosi -Opis	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade			
	osnovica	iznos	osnovica	iznos		
Porez na zaradu i naknadu	/	/	33.746,05	4.049,53		
Doprinos za PIO	41.568,05	4.572,48	41.568,05	4.572,48		
Doprinos za zdravstvo	41.568,05	2.556,43	41.568,05	2.556,43		
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	41.568,05	311,76	41.568,05	311,76		
SVEGA:		7.440,67	11.490,20			

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 30.077,85

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 30.077,85

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Daković Jovan		F-2	0203985792125		1,2%	3
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	28.432,00	/	/		28.773,18
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						37.333,18

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	29.511,18	3.541,34
Doprinos za PIO	37.333,17	4.106,65	37.333,17	4.106,65
Doprinos za zdravstvo	37.333,17	2.295,99	37.333,17	2.295,99
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	37.333,17	280,00	37.333,17	280,00
SVEGA:	6.682,64		10.223,98	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE 27.109,20

(NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.109,20

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Dumić Sreten		F-3	0908982791418		1,2%	3
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.101,00	/	/	341,18	29.442,18
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.002,18

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis				
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.180,18	3.621,62
Doprinos za PIO	38.002,18	4.180,24	38.002,18	4.180,24
Doprinos za zdravstvo	38.002,18	2.337,13	38.002,18	2.337,13
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.002,18	285,00	38.002,18	285,00
SVEGA:	6.802,37		10.423,99	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE 27.578,19

(NETO):

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.578,19

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Novaković Spasa		F-4	1402975792128		4,0%	10
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	2.875,00	/	/	1.150,00	29.900,00
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						38.460,00

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	30.638,00	3.676,56
Porez na zaradu i naknadu	/	/	30.638,00	3.676,56
Doprinos za PIO	38.460,00	4.230,60	38.460,00	4.230,60
Doprinos za zdravstvo	38.460,00	2.365,29	38.460,00	2.365,29
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	38.460,00	288,45	38.460,00	288,45
SVEGA:	6.884,34		10.560,90	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 27.899,10

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 27.899,10

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Dagović Draga		T-2	1112972794443		5,2	13
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.930,00	/	/	1.556,36	31.486,36
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						40.046,36

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porezi i doprinosi -Opis	/	/	32.224,36	3.866,92
Porez na zaradu i naknadu	/	/	32.224,36	3.866,92
Doprinos za PIO	40.046,36	4.405,09	40.046,36	4.405,09
Doprinos za zdravstvo	40.046,36	2.462,85	40.046,36	2.462,85
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	40.046,36	300,35	40.046,36	300,35
SVEGA:	7.168,29		11.035,21	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 29.011,15

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 29.011,15

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Jelić Predrag		T-3	1311969796821		7,2%	18
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	176,00	29.891,00	/	/	2.152,15	32.043,15
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						40.603,15

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
Porezi i doprinosi -Opis	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	32.781,15	3.993,74
Doprinos za PIO	40.603,15	4.466,35	40.603,15	4.466,35
Doprinos za zdravstvo	40.603,15	2.497,10	40.603,15	2.497,10
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	40.603,15	304,52	40.603,15	304,52
SVEGA:	7.267,97		11.201,71	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 29.401,44

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 29.401,44

ZAPOSLENI:		ŠIFRA:	JMBG:		GODINE RADNOG STAŽA	
Simović Stojan, Generalni direktor		G-1 *	2208964792823		8,4%	21
Opis zarade/naknade	Časova	Redovan rad	Naknade	Dodaci	Minuli rad	Svega
Redovan rad:	248,00	273.515,00	/	12.800,00	22.975,26	309.290,26
Topli obrok:	0,00	/	/	4.000,00	/	4.000,00
Regres:	0,00	/	/	4.560,00	/	4.560,00
SVEGA:						317.850,26

	na zaradu - naknadu		iz zarade - naknade	
Porezi i doprinosi -Opis	osnovica	iznos	osnovica	iznos
Porez na zaradu i naknadu	/	/	310.028,26	37.203,39
Doprinos za PIO	279.515,00	30.746,65	279.515,00	30.746,65
Doprinos za zdravstvo	279.515,00	17.190,17	279.515,00	17.190,17
Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	279.515,00	2.096,36	279.515,00	2.096,36
SVEGA:	50.033,18		87.236,57	

ZARADA UMANJENA ZA POREZ I DOPRINOSE IZ ZARADE (NETO): 230.613,69

UKUPAN IZNOS OBUSTAVA IZ NETO ZARADE: 0,00

ZARADA ZA ISPLATU: 230.613,69

*) Vlasnik zaposlen u svom preduzeću, obračun rađen preko najviše osnovice pa se doprinosi obračunavaju na najvišu osnovicu,a porez na ostvareni bruto.

IX 4. REKAPITULACIJAMA OBRAČUNA

Tabela 41.

Redn i broj (1)	Ime i prezime zaposlenog (2)	Bruto (3)	Neto (4)	Porez (5)	Doprinos na teret zaposlenog (6)			Doprinos na teret poslodavca (7)			Ukupno (4+5+8)	Napomen a
					PIO	ZDR	NEZ	PIO	ZDR	NEZ		
1	Aleksa Milovanović	39415	28568,56	3791,16	4335,65	2424,02	295,61	4335,65	2424,02	295,61	46470,28	
2	Branko Berić	41049,6	29714,52	3987,31	4515,45	2524,55	307,87	4515,45	2524,55	307,87	48397,37	
3	Vlatko Vinčić	39173	28398,92	3762,12	4309,03	2409,14	293,79	4309,03	2409,79	14023,92	46,184,96	
4	Goran Gospić	36720	26679,36	3467,76	4039,2	2258,28	275,4	4039,2	2258,28	275,4	43292,88	
5	Danko Dantičić	42,858,00	30982,1	4204,32	4714,38	2635,77	321,43	4714,38	2635,77	321,43	50529,58	
6	Đorđe Pavlović	32423,78	23,667,81	2,952,62	3566,62	1994,06	243,18	3566,62	1944,06	243,18	38227,74	
7	Emilija Jovanović	39173,2	28399,07	3762,14	4309,05	2409,15	293,79	4309,05	2409,15	293,79	46185,19	
8	Žarko Plebić	41057,09	29719,66	3988,21	4516,28	2525,01	307,93	4516,28	2525,01	307,93	48,406,31	
9	Zorica Aleksić	36278,2	26369,67	3414,74	3990,6	2231,11	272,08	3990,6	2231,11	272,08	42771,99	
10	Ivan Jojić	47608	34311,85	4774,32	5236,88	2927,89	357,06	5236,88	2927,89	357,06	56129,83	
11	Jelena Berić	27534,05	13,240,98	2365,44	3028,74	1693,34	206,5	3028,74	1693,34	206,5	25463,58	bruto ispod minimalne zarade obračun raden na minimalnu zaradu
12	Jelena Kostić	39296,02	28485,15	3776,88	4322,56	2416,71	294,72	4322,56	2416,71	294,72	46330,01	
13	Marko Lukić	40867	29586,41	3965,4	4495,37	2513,32	306,5	4495,37	2513,32	306,5	48182,19	
14	Nikola Marić	37531	27,247,87	3565,08	4128,41	2308,16	281,48	4128,41	2308,16	281,48	44249,05	
15	Olivera Mandić	41150	29784,78	3999,36	4526,5	2530,73	308,63	4526,5	2530,73	308,63	48515,86	
16	Petar Jakovljević	34893,58	25399,04	3248,59	3838,29	2145,95	261,71	3838,29	2145,95	261,71	41139,35	
17	Radica Janković	32338,3	23634,81	2914,95	3557,21	1988,8	242,53	3557,21	1988,8	242,53	38126,84	

18	Rade Bulić	27534,05	12808,97	2365,44	3028,74	1693,34	206,51	3028,74	1693,34	206,51	9857,18	250310,59	bruto ispod minimalne zarade obračun rađen na minimalnu zaradu
19	Vladan Vuković	39550,4	27962,47	3687,41	4,240,54	2370,85	289,13	4,240,54	2370,85	289,13	13801,04	45450,92	
20	Lepa Dragić	30249,57	22143,59	2691,31	3327,45	1860,35	226,87	3327,45	1860,35	226,87	10829,34	35664,24	
21	Angelina Činić	32560	23763,2	2968,56	3581,6	2002,44	244,2	3581,6	2002,44	244,2	11656,48	38338,24	
22	Ana Tmčić	33424	24368,87	3072,24	3676,64	2055,57	250,68	3676,64	2055,57	250,68	11965,78	39406,89	
23	Borko Borić	31189,6	22802,55	2804,11	3430,86	1918,16	233,92	3430,86	1918,16	233,92	11165,88	36772,77	
24	Jugoslav Đurčić	31841,2	23259,33	2882,3	3502,53	1958,23	238,81	3502,53	1958,23	238,81	11399,14	37540,77	
25	Milica Mirčetić	33960	24744,6	3136,56	3735,6	2088,54	254,7	3735,6	2088,54	254,7	12157,68	40038,84	
26	Zoran Dostanić	34060	26794,7	3148,56	3746,6	2094,69	255,45	3746,6	2094,69	255,45	12193,48	42136,74	
27	Biljana Đorđević	36747,3	26698,52	3471,03	4042,2	2259,95	275,6	4042,2	2259,95	275,6	13155,5	43325,05	
28	Boško Ivanović	36481	26511,82	3439,08	4012,91	2243,58	273,61	4012,91	2243,58	273,61	13060,02	43010,92	
29	Danka Pjević	35080,14	25529,81	3270,97	3,858,82	2157,44	263,1	3,858,82	2157,44	263,1	12558,72	41359,5	
30	Goran Jović	44035,44	31807,49	4345,61	4843,9	2708,9	330,26	4843,9	2708,9	330,26	15764,68	51917,78	
31	Jovana Milić	34437,22	25079,13	3193,83	3788,1	2117,88	258,28	3788,1	2117,88	258,28	12328,52	40601,48	
32	Pavle Obradović	35306,15	25668,26	3298,1	3883,67	2171,33	264,79	3883,67	2171,33	264,79	12639,58	41625,94	
33	Snežana Stević	39997,08	28976,59	3861,01	4399,68	2459,82	299,98	4399,68	2459,82	299,98	14318,96	47156,56	
34	Miloš Borić	30560	22361,2	2728,56	3361,6	1879,44	229,2	3361,6	1879,44	229,2	10940,48	36030,24	
35	Miloš Petrović	37980,21	27562,78	3618,98	4177,82	2335,78	284,85	4177,82	2335,78	284,85	13596,9	44778,66	
36	Mirko Dimitrijević	38665	28042,82	3701,16	4253,15	2337,89	289,98	4253,15	2337,89	289,98	13842,04	45586,02	
37	Milan Popović	38800,16	28137,55	3717,38	4268,02	2386,21	291	4268,02	2386,21	291	13,890,46	45,745,39	
38	Dragan Savić	41,207,22	29,824,87	4,006,27	4,532,79	2,534,24	309,05	4,532,79	2,534,24	309,05	14,752,16	48,583,30	

39	Ana Panković	29.782,00	21.815,83	2.635,20	3.276,02	1.831,59	223,36	3.276,02	1.831,59	223,36	10.661,94	35.112,97
40	Aleksandar Čolović	44.207,72	31.928,26	4.366,28	4.862,52	2.718,77	331,56	4.862,52	2.718,77	331,56	15.826,36	52.120,90
41	Saša Pekić	29.772,00	21.808,81	2.634,00	3.274,92	1.830,98	223,29	3.274,92	1.830,98	223,29	10.658,38	39.300,03
42	Ružica Stefanović	34.886,30	25.393,93	3.247,72	3.837,49	2.145,51	261,65	3.837,49	2.145,51	261,65	12.489,30	41.130,95
43	Tomilav Daničić	40.513,60	29.338,69	3.992,99	4.456,49	2.491,58	303,85	4.456,49	2.491,58	303,85	14.503,84	4.759,14
44	Joviša Marjanović	44.696,08	32.270,46	4.424,89	4.916,57	2.748,93	335,23	4.916,57	2.748,93	335,23	16.001,47	52.696,81
45	Željka Jovanović	38.790,40	28.130,71	3.716,21	4.266,94	2.385,61	290,93	4.266,94	2.385,61	290,93	13.886,96	45.733,88
46	Darko Cubić	38.564,80	27.972,56	3.689,14	4.242,13	2.371,73	289,24	4.242,13	2.371,73	289,24	13.806,20	45.467,90
47	Branko Dobrić	47.481,52	34.223,19	4.759,14	5.223,19	2.920,11	356,11	5.223,19	2.920,11	356,11	16.998,38	55.980,71
48	Boško Jovanović	47.481,52	34.223,19	4.759,14	5.223,19	2.920,11	356,11	5.223,19	2.920,11	356,11	16.998,38	55.980,71
UKUPNA PROIZVODNJA												2.100.045,18
49	Slović Nataša	55.430,85	39.795,68	5.713,06	6.097,39	3.408,99	415,73	6.097,39	3.408,99	415,73	19.844,22	65.352,96
50	Joković Đorđe	55.189,84	39.626,72	5.684,15	6.070,88	3.394,17	413,92	6.070,88	3.394,17	413,92	19.757,94	65.068,81
51	Đurović Nada	71.129,95	50.800,75	7.596,95	7.824,29	4.374,49	533,47	7.824,29	4.374,49	533,47	25.464,50	83.862,20
52	Duković Goran	69.199,60	49.447,58	7.365,31	7.611,95	4.255,77	518,99	7.611,95	4.255,77	518,99	2.477,342	81.586,31
53	Janković Jelena	45.096,10	32.551,01	4.472,89	4.960,57	2.773,41	338,22	4.960,57	2.773,41	338,22	16.144,40	53.168,30
54	Milović Jasna	36.090,35	26.230,97	3.391,00	3.968,84	2.218,94	270,6	3.968,84	2.218,94	270,6	12.916,76	42.538,73
55	Vučetić Milan	41.568,05	30.077,85	4.049,53	4.572,48	2.556,43	311,76	4.572,48	2.556,43	311,76	14.881,34	49.008,72
56	Vučetić Slava	41.568,05	30.077,85	4.049,53	4.572,48	2.556,43	311,76	4.572,48	2.556,43	311,76	14.881,34	49.008,72
57	Đaković Jovan	37.333,18	27.109,20	3.541,34	4.106,65	2.295,99	280	4.106,65	2.295,99	280	13.365,28	44.015,82
58	Damić Sreten	38.002,18	27.578,19	3.621,62	4.180,24	2.337,13	285	4.180,24	2.337,13	285	13.604,74	44.804,55
59	Novaković Spasa	38.460,00	27.899,10	3.676,56	4.230,60	2.365,29	288,45	4.230,60	2.365,29	288,45	13.768,68	45.344,34
60	Dragović Draga	40.046,36	29.011,15	3.866,92	4.405,09	2.462,85	300,35	4.405,09	2.462,85	300,35	14.336,58	47.214,65
61	Jelić Predrag	40.603,15	29.401,44	3.933,74	4.466,35	2.497,10	304,52	4.466,35	2.497,10	304,52	14.535,94	47.871,12

62	Simović Stojan	317.850,26	230.613,69	37.746,39	30.746,65	17.190,17	2.09636	30.746,65	17.190,17	2.096,36	100.066,36	367.883,44	Obračun na najvišu osnovicu preko najviše osnove
				98.165,99	UKUPNO REŽIJA						318.341,50	1.086.728,67	

REKAPITULACIJA OBRAČUNA	
UKUPNA BRUTO ZARADA - PROIZVODNJA	1.778.207,50
UKUPNA BRUTO ZARADA - REŽIJA	972.557,92
UKUPNA BRUTO ZARADA	2.760.765,42
UKUPNO POREZ NA ZARADU	273.096,40
UKUPNA NETO ZARADA - PROIZVODNJA	1.272.012,25
UKUPNA NETO ZARADA - REŽIJA	670.221,18
UKUPNO DOPRINOSI	988.354,02
UKUPNO TROŠKOVI ZARADA I NAKNADA (POREZ + NETO + DOPRINOSI)	3.203.683,85

IX 5. OBRASCI PORESKIH PRIJAVA

- IX 5.1. PP OPJ – za zaposlene i specifikacija
 PP OD – za zaposlene
- IX 5.2. PP OPJ – za osnivača i specifikacija
 PP OD – za osnivača
- IX 5.3. PP OPJ – za porodilju
 PP OD-1 – za porodilju
 NZ – 1 – za porodilju

IX 5.1. PP OPJ – za zaposlene i specifikacija

PP OD – za zaposlene

PP OPJ

Isplatilac: "Mass consulting" doo
 Sedište isplatioca: Dimitrija Tucovića 89. 31000 Užice
 (adresa i opština isplatioca)
 PIB: 101200300
 Matični broj: 20400103
 Šifra delatnosti: 4521

REPUBLIKA SRBIJA
 MINISTARSTVO FINANSIJA
 PORESKA UPRAVA

 Organizaciona jedinica Užice

 Potvrda o prijemu:

Uplatni račun poreza na zarade

**PORESKA PRIJAVA O OBRAČUNATOM
 I PLAĆENOM POREZU NA ZARADE
 za mesec NOVEMBAR (redni broj isplate 1) 2012.godine**

Isplata izvršena 01.12.2012.godine

Tabela 42.

Unose se celi brojevi, bez decimala

Redni broj	Opis	Broj zaposl./angaž.lica	Iznos
1.	2	3	4
I	ZARADA I DRUGA PRIMANJA ZAPOSLENIH		
	Isplaćena zarada zaposlenima-osnovica poreza (član.13 stav 1. Zakona)	60	2.406.834,71
2.	Zarada zaposlenih upućenih na rad u inostranstvo-- obračunska osnovica poreza (član 17. Zakona)		
3.	Iznos zarade oslobođen plaćanja poreza(3.1 +3.2 + 3.3)	60	469.320,00
3.1.	<i>Poresko oslobođenje od 7.822 dinara(član 15a stav 2 Zakona)</i>	60	469.320,00
3.2.	<i>Premija dobrovoljnog PIO, odnosno doprinos penzijski fond (član 21 Zakona)</i>		
3.3.	<i>Zarada individualnih lica u preduzeću za radno osposobljavanje</i>		
	<i>i zapošljavanje invalida</i>		
4.	Oporezivi iznos zarade - osnovica poreza (1+ 2 +3)	60	1.937.514,71
5.	Ostala primanja zaposlenih - osnovica poreza (čl.14 do 14b Zakona)		

6.	<i>Dodatna primanja stranaca rezidenata (član 19. Zakona)</i>		
6.1.	<i>Neoporezivi iznos dodatnih primanja</i>		
6.2.	<i>Oporezivi iznos dodatnih primanja - osnovica poreza</i>		
7.	Obračunati porez na zarade zaposlenih (4+5+6.2) x 12%	60	232.501,76
8.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu novozaposlenih radnika (8.1+8.2+8.3+8.4)		
8.1.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21b Zakona</i>		
8.2.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21v Zakona</i>		
8.3.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21g Zakona</i>		
8.4.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21d Zakona</i>		
9.	Plaćeni porez na zarade zaposlenih (7-8)	60	232.501,76
II	UGOVORENA NAKNADA I DRUGA PRIMANJA		
	ZA PRIVREMENE I POVREMENE POSLOVE		
10.	Zarada - ugovorena naknada i druga primanja za privremene i povremene poslove-osnovica poreze (član 13.stav 2. Zakona)		
11.	Obračunati i plaćeni porez na zarade za privremene i povremene poslove-osnovica poreze(10 x 12%)		
III	UKUPNO PLAĆENI POREZ		
12.	Ukupni plaćeni porez na zarade (9+11)	60	232.501,76

U Užicu, dana 01.12.2012. godine

Poresku prijavu u

Poreskoj upravi kontrolisali:

Da su iskazani podaci u ovoj poreskoj prijavi tačni, tvrdi i overava:

PORESKU PRIJAVU POPUNIO M.P. ODGOVORNO LICE ISPLATIOCA

1. _____
2. _____

SPECIFIKACIJA UZ PORESKU PRIJAVU
(naziv obrasca poreske prijave)

OPJ

PIB ISPLATIOCA 101200300

Tabela 43.

Redni broj	Šifra opštine ¹⁾	Naziv opštine	Porez na dohodak građana
1	100	Užice	232.501,76
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
UKUPNO			232.501,76

¹⁾ Unosi se šifra opštine na čijoj teritoriji zaposleni, odnosno drugi primalac prihoda ima prebivalište odnosno boravište, prema kojoj je usmerena uplata poreza na dohodak građana

Tabela 45.

Isplatilac	<u>MASS CONSULTING</u> DOO
Sedište isplatioca	<u>Dimitrija Tucovića 89, 3100 Užice</u> (adresa i opština isplatioca)
PIB	<u>101200300</u>
Matični broj	<u>20400103</u>
Šifra delatnosti isplatioca	<u>4521</u>

PP OD

REPUBLIKA SRBIJA MINISTARSTVO FINANSIJA PORESKA UPRAVA Organizaciona jedinica <u>UŽICE</u> Potvrda o prijemu:

PORESKA PRIJAVA O OBRAČUNATIM I PLAĆENIM DOPRINOSIMA
ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE NA ZARADE / NAKNADE
ZA MESEC NOVEMBAR (konač na isplata/deo* _____) 2012. GODINE

Isplatilac je: (zaokruži samo jedan od ponuđenih rednih brojeva):
1. Pravno lice koje se ne finansira iz budžeta
2. Pravno lice koje se finansira iz budžeta
3. Strano predstavništvo
4. Preduzetnik
5. Fizičko lice

Obračun i plaćanje doprinosa vrši se na isplatu: (zaokruži samo jedan od ponuđenih rednih brojeva):
1. Zarada zaposlenih
2. Zarada osnivača i lanova preduzeća a zaposlenih u svom preduzeću
3. Razlike zarada izabranih, imenovanih i postavljanih lica
4. Naknada za privremene i povremene poslove
5. Naknada za privremene i povremene poslove lanu zadruga

Datum isplate:
01.12.2012. godine

novi iznosi unose se u dinarima, bez para, a broj zaposlenih u celom broju

Red.	OPIS	Oznaka za AOP	OBRAČUN DOPRINOSA		na najvišu osnovicu	Uplatni račun javnih prihoda
1	2	3	na isplaćenu zaradu/naknadu	na najnižu osnovicu	7	8
OBRAČUNATE ZARADE / NAKNADE, OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA I OBRAČUN DOPRINOSA						
1.	Obračunate zarade/naknade	01	2.406.834,71		2.406.834,71	
2.	Broj zaposlenih / primalaca naknada	02				
2.1.	Zaposleni sa nepunim radnim vremenom (sadržani u red. br. 2.)	03				
2.2.	Zaposleni za koje se ostvaruje oslobodjenje od plaćanja doprinosa	04				

	(sadržani u red. br. 2.)								
2.2.1.	Zaposleni po članu 45. stav 1. Zakona (sadržani u red. br. 2.)	05							
2.2.2.	Zaposleni po članu 45. stav 2. Zakona	06							
2.2.3.	Zaposleni po članu 45a. stav 1. Zakona (sadržani u red. br. 2.)	07							
2.2.4.	Zaposleni po članu 45a. stav 2. Zakona (sadržani u red. br. 2.)	08							
2.2.5.	Zaposleni po članu 45b. stav 1. Zakona (sadržani u red. br. 2.)	09							
3.	Osnovica za obračun doprinosa	10	2.406.834,71					2.406.834,71	
4.	Ukupno obračunati doprinosi (red. br. 4.1. + red. br. 4.2.)	11	875.370,90					875.370,90	
4.1.	Na teret zaposlenih / primalaca naknade (red. br. 4.1.1. do 4.1.3.)	12	494.177,01					494.177,01	
4.1.1.	Za PIO	13	303.684,19					303.684,19	
4.1.2.	Za zdravstveno osiguranje	14	169.787,07					169.787,07	
4.1.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	15	20.705,74					20.705,74	
4.2.	Na teret poslodavca (red. br. 4.2.1. do red. br. 4.2.3.)	16							
4.2.1.	Za PIO	17							
4.2.2.	Za zdravstveno osiguranje	18							
4.2.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	19							
5.	Broj zaposlenih za koje se plaća doprinos za staž osiguranja sa uvećanim trajanjem – beneficirani staž (sadržan u rednom br. 2)	20							
6.	Doprinos za PIO za beneficirani staž	21							
II	RANIJE ISPLAĆENI DEO ZARADE / NAKNADE I PLAĆENI DOPRINOSI								
7.	Ranije isplaćeni deo zarade/naknade	22							
8.	Ukupno plaćeni doprinosi (red. br. 8.1. + r. br. 8.2.)	23							
8.1.	Na teret zaposlenih / primalaca naknade (red. br. 8.1.1. do 8.1.3.)	24							
8.1.1.	Za PIO	25							
8.1.2.	Za zdravstveno osiguranje	26							

8.1.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	27					
8.2.	Na teret poslodavca (r. br. 8.2.1. do 8.2.3.)	28					
8.2.1.	Za PIO	29					
8.2.2.	Za zdravstveno osiguranje	30					
8.2.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	31					
9.	Plaćeni doprinosi za PIO za beneficirani staž	32					
III	ZARADA ZA ISPLATU I DOPRINOSI ZA UPLATU						
10.	Zarada za isplatu (red. br. 1. - red. br. 7.) veći od 0	33	2.406,834,71				
11.	Doprinosi za uplatu (red. br. 4. - red. br. 8.) veći od 0	34	875.370,90				
11.1.	Na teret zaposlenih / primalaca naknade (red. br. 4.1. - red. br. 8.1.)	35	494.177,01				
11.1.1	Za PIO (r. br. 4.1.1. - r. br. 8.1.1)	36	303.684,19				
11.1.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 4.1.2. - red. br. 8.1.2.)	37	169.787,07				840-721121843-88
11.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 4.1.3. - red. br. 8.1.3.)	38	20.705,74				840-721131843-61
11.2.	Na teret poslodavca (r. br. 4.2. - r. br. 8.2.)	39	494.177,01				
11.2.1	Za PIO (red. br. 4.2.1. - red. br. 8.2.1.)	40					840-721212843-46
11.2.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 4.2.2. - red. br. 8.2.2.)	41	169.787,07				840-721222843-19
11.2.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 4.2.3. - red. br. 8.2.3.)	42	20.705,74				840-721232843-89
12.	Doprinosi za uplatu - PIO za beneficirani staž (red. br. 6 - red. br. 9.)	43					
IV	VIŠE PLAĆENI DOPRINOSI						
13.	Više plaćeni doprinosi (r. b.13.1. + r. b. 13.2.)	44					
13.1.	Na teret zaposlenih / primalaca naknade (red. br. 8.1. - red. br. 4.1.)	45					
13.1.1	Za PIO (red. br. 8.1.1. -red. br. 4.1.1.)	46					
13.1.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 8.1.2. - red. br. 4.1.2.)	47					
13.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 8.1.3. - red. br. 4.1.3.)	48					
13.2.	Na teret poslodavca (r. br. 8.2. - r. br. 4.2.)	49					
13.2.1	Za PIO (red. br. 8.2.1 - red. br. 4.2.1.)	50					
13.2.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 8.2.2. - red. br. 4.2.2.)	51					
13.2.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 4.2.3. - red. br. 8.2.3.)	52					

6.	<i>Dodatna primanja stranaca rezidenata (član 19. Zakona)</i>		
6.1.	<i>Neoporezivi iznos dodatnih primanja</i>		
6.2.	<i>Oporezivi iznos dodatnih primanja - osnovica poreza</i>		
7.	Obračunati porez na zarade zaposlenih (4+5+6.2) x 12%	1	37.203,39
8.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu novozaposlenih radnika (8.1+8.2+8.3+8.4)		
8.1.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21b Zakona</i>		
8.2.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21v Zakona</i>		
8.3.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21g Zakona</i>		
8.4.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21d Zakona</i>		
9.	Plaćeni porez na zarade zaposlenih (7-8)	1	37.203,39
II	UGOVORENA NAKNADA I DRUGA PRIMANJA		
	ZA PRIVREMENE I POVREMENE POSLOVE		
10.	Zarada - ugovorena naknada i druga primanja za privremene i povremene poslove-osnovica poreze(član 13.stav 2. Zakona)		
11.	Obračunati i plaćeni porez na zarade za privremene i povremene poslove-osnovica poreze(10 x 12%)		
III	UKUPNO PLAĆENI POREZ		
12.	Ukupni plaćeni porez na zarade (9+11)	1	37.203,39

U Užicu, dana 01.12.2012. godine

Poresku prijavu u

Poreskoj upravi kontrolisali:

Da su iskazani podaci u ovoj poreskoj prijavi tačni, tvrdi i overava:

PORESKU PRIJAVU POPUNIO M.P. ODGOVORNO LICE ISPLATIOCA

1. _____
2. _____

PIB ISPLATIOCA 101200300**Tabela 48**

Redni broj	Šifra opštine ¹⁾	Naziv opštine	Porez na dohodak građana
1	100	Užice	37.203,39
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
UKUPNO			37.203,39

¹⁾ Unosi se šifra opštine na čijoj teritoriji zaposleni, odnosno drugi primalac prihoda ima prebivalište odnosno boravište, prema kojoj je usmerena uplata poreza na dohodak građana

Isplatilac

MASS CONSULTING” DOO

Sedište isplatioca

Dimitrija Tucovića 89, 3100 Užice

(adresa i opština isplatioca)

PIB

101200300

Matični broj

20400103

Šifra delatnosti isplatioca

4521

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO FINANSIJA

PORESKA UPRAVA

Organizaciona jedinica

UŽICE

Potvrda o prijemu:

PORESKA PRIJAVA O OBRAČUNATIM I PLAĆENIM DOPRINOSIMA
ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE NA ZARADE / NAKNADE
ZA MESEC NOVEMBAR (konač na isplata/deo* _____) 2012. GODINE

Tabela 49.

Isplatilac je:

(zaokru iti samo jedan od ponuđenih rednih brojeva):

1.Pravno lice koje se ne finansira iz budžeta

2.Pravno lice koje se finansira iz budžeta

3.Strano predstavništvo

4.Preduzetnik

5.Fizičko lice

Obračun i plaćanje doprinosa vr ši na isplatu:

(zaokružiti samo jedan od ponu enih rednih brojeva):

1.Zarada zaposlenih

2.Zarada osnivača i članova preduzeća zaposlenih u svom preduzeću

3.Razlike zarada izabranih, imenovanih i postavljjenih lica

4.Naknada za privremene i povremene poslove

5.Naknada za privremene i povremene poslove članu zadruge

Datum isplate:

01.12.2012. godine

PP OD

novčani iznosi unose se u dinarima, bez para, a broj zaposlenih u celom broju

Red.	OPIS	Oznaka	OBRAČUN DOPRINOSA			Uplatni račun javnih
		za AOP	na isplaćenu zaradu/naknadu	na najnižu osnovicu	na najvšu osnovicu	prihoda
1	2	3	4	5	7	8
I	OBRAČUNATE ZARADE / NAKNADE, OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA I					
	OBRAČUN DOPRINOSA					
1.	Obračunate zarade/naknade	01	317.850,26			
2.	Broj zaposlenih / primalaca naknada	02	1		317.850,25	
2.1.	Zaposleni sa nepunim radnim vremenom	03				

13.1.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 8.1.2. - red. br. 4.1.2.)	47							
13.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 8.1.3. - red. br. 4.1.3.)	48							
13.2.	Na teret poslodavca (r. br. 8.2. - r. br. 4.2.)	49							
13.2.1	Za PIO (red. br. 8.2.1 - red. br. 4.2.1.)	50							
13.2.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 8.2.2. - red. br. 4.2.2.)	51							
13.2.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 8.2.3. - red. br. 4.2.3.)	52							
V	IZNOS DOPRINOSA ZA UPLATU PO UMANJENJU ZA VIŠE PLAĆENE								
	DOPRINOSI								
14.	Doprinosi za uplatu red. br. 11. - red. br. 13. iz PP OD po kon. obračunu za prethodni mesec)	53	100.066,36						
14.1.	Na teret zaposlenih / primalaca naknade (red. br. 11.1. - red. br. 13.1. iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)	54	50.033,18						
14.1.1	Za PIO (red. br. 11.1.1. - red. br. 13.1.1. iz PP OD po kon. obračunu za prethodni mesec)	55	30.746,65					840-721111843-18	
14.1.2	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 11.1.2. - red. br. 13.1.2. iz PP OD po kon. obračunu za prethodni mesec)	56	17.190,17					840-721121843-88	
14.1.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 11.1.3. - red. br. 13.1.3. iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)	57	2.096,36					840-721131843-61	
14.2.	Na teret poslodavca (red. br. 11.2. - red. br. 13.2. iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)	58	50.033,18						
14.2.1	Za PIO (red. br. 11.2.1. minus red. br. 13.2.1. iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)	59	30.746,65					840-721212843-46	
14.2.2.	Za zdravstveno osiguranje (red. br. 11.2.2. minus red. br. 13.2.2. iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)	60	17.190,17					840-721222843-19	
14.2.3	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (red. br. 11.2.3. minus red. br. 13.2.3. iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)								

	iz PP OD po konačnom obračunu za prethodni mesec)	61	2.096,36				840-72132843-89
--	--	----	----------	--	--	--	-----------------

*Ako se zarada/naknada isplaćuje u delovima, unosi se broj dela isplate zarade koja se isplaćuje za mesec; ako je deo zarade koji se isplaćuje i konačan obračun za mesec treba podvući i reč konačna isplata.

KONAČAN OBRAČUN ZA ISPLATU ZARADE MOŽE DA SE IZVRŠI SAMO JEDNOM ZA MESEC.

U Užicu, dana 01.12.2012. godine

Da su iskazani podaci u ovoj poreskoj prijavi tačni, tvrdi i overava:

Poresku prijavu u Poreskoj upravi
kontrolisali:

**PORESKU PRIJAVU POPUNIO
ISPLATIOCA**

(M.P) ODGOVORNO LICE

1

2

IX 5.3.PP OD – 1 – za porodilju

Isplatiac	MASS CONSULTING” DOO
Sedište isplatioca <u>Dimitrija Tucovića 89, 3100 Užice</u> (adresa i opština isplatioca)	
PIB <u>101200300</u>	
Matični broj <u>20400103</u>	
Šifra delatnosti isplatioca <u>4521</u>	

PP OD - 1
REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO FINANSIJA
PORESKA UPRAVA
Organizaciona jedinica <u>UŽICE</u>
Potvrda o prijemu:

Tabela 50.

Red. broj	O P I S	Naknada zarade za porodijsko odsustvo, odsustvo zbog nege deteta i zbog posebne nege deteta	Naknada zarade zbog privremene sprečenosti za rad (bolovanje preko 30 dana)	Naknada zarade po osnovu invalidnosti (II i III kategorija)
1	2	3	4	5
I	IZNOS NAKNADE ZARADE, OSNOVICE DOPRINOSA I OBRAČUN DOPRINOSA			
1.	Broj zaposlenih	1		
2.	Iznos naknade zarade - osnovica doprinosa			
3.	Ukupno obračunati doprinosi za uplatu (red. br. 3.1. plus red. br. 3.2.)	36.080,35		
3.1.	Na teret zaposlenih - primalaca naknade zarade (red. br. 3.1.1. do 3.1.3)	12.916,76		
3.1.1.	Za PIO	6.458,38		
3.1.2.	Za zdravstveno osiguranje	2.218,94		
3.1.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti	270,60		
3.2.	Na teret isplatioca naknade zarade (red. br. 3.2.1. do 3.2.3)	6.458,38		
3.2.1.	Za PIO	2.218,94		

3.2.2.	Za zdravstveno osiguranje		270.60	
3.2.3.	Za osiguranje za slučaj nezaposlenosti			

PORESKA PRIJAVA O OBRAČUNATIM I PLAĆENIM DOPRINOSIMA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE NA NAKNADE ZARADA NA TERET DRUGIH ISPLATILACA ZA MESEC NOVEMBAR (konačna isplata/deo*) 2012. GODINE

^{*)} Ako se naknada zarade isplaćuje u delovima, unosi se broj dela isplate naknade zarade koja se isplaćuje za mesec; ako je deo naknade zarade koji se isplaćuje i konačan obračun za mesec treba podvući reč konačna isplatu.

U Užicu , dana 01.12.2012. godine

Poresku prijavu u Poreskoj
upravi kontrolisali:

Da su iskazani podaci u ovoj poreskoj prijavi tačni, tvrdi i overava:

PORESKU PRIJAVU POPUNIO	(M.P.)	ODGOVORNO LICE ISPLATIOCA	1.	
			2.	

NAZIV ORGANIZACIJE (POSLODAVCA) "MASS CONSULTING" DOO

N3-1 Spisak obračunatih naknada zarada i isplata naknada

D. Tucovića 89, Užice

BROJ TEKUĆEG RAČUNA 205-895901-43

PIB 101200300

**SPISAK OBRAČUNATIH NAKNADA I ISPLATA NAKNADA "MASS CONSULTING" DOO
ZA MESEC NOVEMBAR 2012.GODINE**

**Tabela
51.**

Redni broj	Ime i prezime	Pun iznos naknade zarade koju bi ostvarilo lice u radu (u skl. Sa čl.12st.1 Zakona)	Umanjen iznos po osnovu radnog staža	30% od punog iznosa (član.12 st 2. Zakona)	Iznos naknade-osnovice za obračun poreza	Obračunat iznos poreza	Iznos za isplatu	Doprinosi za uplatu (PIO, zdravstveno,zapošljavanje)	Ukupne obaveze				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10(7+8+9)				
	MILOVIĆ JASNA	36.080,35			28.258,35	3.391,00	26.230,97	12.976,76	42.538,73				
	SVEGA	36.080,35			28.258,35	3.391,00	26.230,97	12.976,76	42.538,73				

Tabela 53.**PP OPJ**

Isplatilac: "Mass consulting" doo
 Sedište isplatioca: Dimitrija Tucovića 89. 31000 Užice
(adresa i opština isplatioca)
 PIB: 101200300
 Matični broj: 20400103
 Šifra delatnosti: 4521

REPUBLIKA SRBIJA
 MINISTARSTVO FINANSIJA
 PORESKA UPRAVA

Organizaciona jedinica Užice

Potvrda o prijemu:

Uplatni račun poreza na zarade

PORESKA PRIJAVA O OBRAČUNATOM
 I PLAĆENOM POREZU NA ZARADE
 za mesec NOVEMBAR (redni broj isplate 1) 2012.godine

Isplata izvršena 01.12.2012.godine
 Unose se celi brojevi, bez decimala

Redni broj	Opis	Broj zaposl./angaž.lica	Iznos
1.	2	3	4
I	ZARADA I DRUGA PRIMANJA ZAPOSLENIH		
	Isplaćena zarada zaposlenima-osnovica poreza (član.13 stav 1. Zakona)	1	36.080,35
2.	Zarada zaposlenih upućenih na rad u inostranstvo-- obračunska osnovica poreza (član 17. Zakona)		
3.	Iznos zarade oslobođen plaćanja poreza(3.1 +3.2 + 3.3)	1	7.822,00
3.1.	<i>Poresko oslobođenje od 7.822 dinara(član 15a stav 2 Zakona)</i>	1	7.822,00
3.2.	<i>Premija dobrovoljnog PIO, odnosno doprinos penzijski fond (član 21 Zakona)</i>		
3.3.	<i>Zarada individualnih lica u preduzeću za radno osposobljavanje</i>		
	<i>i zapošljavanje invalida</i>		
4.	Oporezivi iznos zarade - osnovica poreza (1+ 2 +3)	1	28.258,35
5.	Ostala primanja zaposlenih - osnovica poreza (čl.14 do 14b Zakona)		
6.	<i>Dodatna primanja stranaca rezidenata (član 19. Zakona)</i>		
6.1.	<i>Neoporezivi iznos dodatnih primanja</i>		
6.2.	Oporezivi iznos dodatnih primanja - osnovica poreza		
7.	Obračunati porez na zarade zaposlenih (4+5+6.2) x 12%	1	3.391,00

8.	Umanjenje obračunatog poreza po osnovu novozaposlenih radnika (8.1+8.2+8.3+8.4)		
8.1.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21b Zakona</i>		
8.2.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21v Zakona</i>		
8.3.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21g Zakona</i>		
8.4.	<i>Umanjenje obračunatog poreza po osnovu člana 21d Zakona</i>		
9.	Plaćeni porez na zarade zaposlenih (7-8)	1	3.391,00
II	UGOVORENA NAKNADA I DRUGA PRIMANJA		
	ZA PRIVREMENE I POVREMENE POSLOVE		
10.	Zarada - ugovorena naknada i druga primanja za privremene i povremene poslove-osnovica poreza (član 13.stav 2. Zakona)		
11.	Obračunati i plaćeni porez na zarade za privremene i povremene poslove-osnovica poreza (10 x 12%)		
III	UKUPNO PLAĆENI POREZ		
12.	Ukupni plaćeni porez na zarade (9+11)	1	3.391,00

U _____ Užicu _____, dana 01.12.2012. _____ godine

Poresku prijavu u

Poreskoj upravi kontrolisali:

Da su iskazani podaci u ovoj poreskoj prijavi tačni, tvrdi i overava:

PORESKU PRIJAVU POPUNIO M.P. ODGOVORNO LICE ISPLATIOCA

1. _____

2. _____

PIB ISPLATIOCA **101200300****Tabela 54.**

Redni broj	Šifra opštine ¹⁾	Naziv opštine	Porez na dohodak građana
1	100	Užice	3.391,00
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
UKUPNO			3.391,00

¹⁾ Unosi se šifra opštine na čijoj teritoriji zaposleni, odnosno drugi primalac prihoda ima prebivalište odnosno boravište, prema kojoj je usmerena uplata poreza na dohodak građana.

Zaključak

Obračun zarada i naknada zarada posmatrano sa aspekta troškova, složena je i višestruko aspektovana kategorija. Visina troška koji se ostvaruje ovim putem zavisi od niza činilaca koji se u praksi mogu javiti, a sa kojima, u principu, preduzeće može upravljati. Naravno, treba napomenuti da ovi troškovi mogu doneti dobrobit organizaciji jer, osim primarnog značenja koje nam govori da bez zaposlenih nema ni efikasnog ostvarenja profita, ima i nedvosmisleni uticaj na veličinu te dobiti, tj. označava stvarni odnos troškova i prihoda ostvarenih u jednoj godini.

Detaljnijom finansijskom analizom, preduzeće može sve ove turbulentne činioce tako podvesti pod jedinstven sistem upravljanja troškovima, a u cilju njihovog smanjenja ili, pak, povećanja, ukoliko je takva opcija sa stanovišta smanjenja dobiti, tj. prikazivanja njene relevantne visine, dozvoljeno za preduzeće. Finansijski menadžment, na osnovu računovodstvene funkcije u preduzeću i informacija vezanih na osnovu planova za narednu godinu i uvida u prethodno izvršeno budžetiranje, treba da da konačan sud o visini obaveza i troškova izraženih na pozicijama vezanim za zarade i naknade. Elementi obračuna zarada i isplatu osnovne zarade utvrđuju se osnovnim aktom, odnosno ugovorom kod poslodavaca koji ne donosi opšti akt.

Opstanak i razvoj preduzeća zahteva da se ukupno uložena sredstva preduzeća koriste tako da se neprestano uvećavaju. To znači da se i sredstva uložena u rad tj. u lične dohotke moraju nadoknaditi iz novčanog priliva koji se ostvaruje njihovom realizacijom. To zaradama daje karakter troška jer su one deo ukupnih sredstava koje prolaze kroz sve faze kružnog kretanja sredstava a one su predmet knjigovodstvenog obuhvatanja.

Pod pojmom finansijskog aspekta obračuna zarada označene su sve one karakteristike privrednog rasta jedne države koje se vrlo lako mogu oceniti kroz upravo ovaj pojam. Razmatrajući sva istorijska poglavlja zarada, jer skoro da bi se zarada mogla podvesti pod istorijski pojam, dolazimo do manje-više sličnih teorija u kojima jedinu novinu stvara neoklasicistička teorija, ali su sve teorije jednako povezane pojmovima rad, zemlja i kapital kao neophodnim preduslovima za određivanje visina i struktura zarada u svim oblastima privređivanja od pojave novca pa sve do današnjih modernih dešavanja.

Neznatnu prevagu u novom dobu donose pojave sindikata koji sistemima pregovaranja mogu donekle izmeniti postojeći raspored u poretku rad-zemlja-kapital, mada sindikati često imaju problema da svoje interese iznesu do kraja i na adekvatne načine pa se neretko okreću od svog osnovnog pitanja visine zarada i bave nekim drugim, možda manje značajnim pitanjima, dovodeći svoju ulogu na margine ovih dešavanja.

Svi činioci ovog velikog i značajnog sistema pokreću neobično važne poluge društva i započinju procese koji mogu da odrede kretanja privrede i celokupnih njenih pratilaca. Zato je ova tema možda i nedovoljno razrađena u današnjim političkim sistemima država i nejasno postavljena u odnosu na druga pitanja.

Počevši od motivacije, pa preko isplativosti svakog novog radnog mesta i sve do prelivanja u smislu rađanja novog, striktno potrošačkog društva, neosporna je tvrdnja da dobro postavljena privreda nekada može sama sebe u rušiti neadekvatnim sistemom isplata, kao što privreda koja beleži mali rast može sebe održati u potpunosti samo ako jasno, do detalja razradi sisteme platnih razreda i postavi krajnje granice fonda zarada koji je neće opteretiti a neće ni izazvati društvene nemire i nepovoljna kretanja u smislu nedozvoljene, prekomerne fluktuacije kadrova koji mogu učiniti da takva privreda i takav državni sistem dovede sebe u položaj u kome bi imao dovoljno posla a premalo kadra koji bi ga na pravi način izneo.

Ukratko, finansijski aspekt zarada koji sve posmatra sa jednog višeg nivoa, baš kao i troškovni aspekt, koji zaradu posmatra sa računovodstvenog pogleda, višeznačne su kategorije i svakako pitanja koja za sebe očekuju ozbiljnu naučnu analizu jer su njihov proizvod osetljiva pomeranja koja utiču na kompletan državni aparat. Svakako će se ovim pitanjima u budućnosti tek baviti sve ozbiljne privrede, bez obzira na svoju veličinu i izvoznu ili uvoznu orijentaciju.

Literatura

1. Akan Kiril Miljovski, „Nekoliko ekonomskih i društvenih postavki i kriterijuma razvoja“, Zagreb 2004.
2. Babić S., Milovanović M.: „Teorija cena“, Ekonomski fakultet Beograd 1991.
3. Đurković M.: „Politička misao Džona Stjuarta Mila“, Službeni glasnik, Beograd 2006.
4. Grupa autora: Upravljanje kadrovima , Kaplan Publisih Foulks Lynch, Savez računovođa i revizora Srbije, Beograd 2011.
5. Grupa autora - Finansijske informacije za menadžment, Kaplen Publising Foulks Lynch „Savez računovođa i revizora Srbije“, 2006. Beograd
6. Gregori Mankju „Principi ekonomije“, Centar za istraživačku delatnost Ekonomskog fakulteta, 2008.
7. Jovanović D. , Vitorović B., Analiza poslovanja preduzeća sa kontrolom i revizijom,Savremena Administracija, Beograd 1989.
8. Kotler Philip, Keller Kevin Lane, „Marketing menadžment“, 12. izdanje Data status doo, Beograd 2006.
9. Prof. dr Miljević I. Milan, Metodologija naučnog rada, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Pale 2007.
10. Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja, prva i druga knjiga, Savez računovođa i revizora Srbije, Beograd 2007.
11. Marks Karl: „Najamni rad i kapital“, Dela tom 9, Institut za izučavanje međunarodnog radničkog pokreta i Prosvete , Beograd 1977.
12. Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja I knjiga Saveza računovođa i revizora Srbije, Beograd 2007.
13. Prof. dr Milan Stanišić, „Metodologija revizije“, Univerzitet Sigidunum, Beograd ,2009.
14. Prof. dr Milorad Unković, „Međunarodna ekonomija“, Univerzitet Sigidunum, Beograd 2010.
15. Prof. dr Pavlović Vladan, „Analiza poslovanja“, Megatrend univerzitet, Beograd, 2007.
16. Prof. dr Pećuljić M., prof. dr Milić V. prof. dr Vukićević S. : „Sociologija i sociologija obrazovanja“, Lola doo, Pančevo, 2004.
17. Dr Nikola Čobeljić, dr Ilija Rosić, Privredni razvoj..Opt.cit str 49
18. Privredni savetnik, br. 10 i 11/ 2011 godine
19. Priručnik o primeni kontnog okvira u skladu sa MRS i MSFI, za privredna društva, zadruge i druga pravna lica, Beograd 2010.
20. Primena međunarodnih računovodstvenih i revizorskih standarda u funkciji harmonizacije sa Evropskom unijom – Beograd 2003.

21. Profesionalna regulativa u računovodstvu – Savez računovođa i revizora Srbije , maj 2003.
22. Službeni glasnik broj 36/2011. , 116/2006. i 24/2005. godine
23. Schumpeter J. A.: „Povijest ekonomske analize“,Informator, Zagreb, 1975.
24. Stojanović dr Božo „Nadnice u ekonomskoj teoriji“ knjiga i, Službeni glasnik, Beograd 2009.
25. Prof. dr Rosić Ilija „Nacionalna makroekonomija, rast, struktura i funkcionisanje“, Fakultet za turistički i hotelijerski menadžment , Beograd 2004.
26. Prof.dr Škarić Jovanović Kata , prof. dr Radiša Radovanovic, „Finansijsko računovodstvo“, Beograd 2003
27. Žuta knjiga – kontni okvir , 2005.
28. Zakon o radu Republike Srbije
29. Prof.dr. Zoran Petrović, „Finansijsko izveštavanje“, prvo izdanje, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2011;
30. Robinson Džon: „ Ekonomska filozofija“, Istraživačko-izdavački centar SSO Srbije, Beograd, 1981.

